

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 1.6.2018
COM(2018) 393 final

2018/0217 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej
oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1306/2013**

{SWD(2018) 301 final} - {SEC(2018) 305 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

We wniosku Komisji dotyczącym rozporządzenia określającego wieloletnie ramy finansowe (MFF) na lata 2021–2027 (wniosek w sprawie wieloletnich ram finansowych)¹ określono ramy budżetowe i główne kierunki wspólnej polityki rolnej (WPR). W oparciu o te ramy Komisja przedstawia pakiet rozporządzeń ustanawiających przepisy dotyczące realizacji WPR w latach 2021–2027 wraz z oceną skutków realizacji alternatywnych wariantów rozwoju tej polityki. Przedmiotowe wnioski przewidują jako datę rozpoczęcia stosowania 1 stycznia 2021 r. i są przedstawiane Unii składającej się z 27 państw członkowskich, zgodnie z notyfikacją o zamiarze wystąpienia z Unii Europejskiej i Euratomu przekazaną przez Zjednoczone Królestwo na podstawie art. 50 Traktatu o Unii Europejskiej, otrzymaną przez Radę Europejską w dniu 29 marca 2017 r.

Ostatnią reformę WPR podjęto w 2013 r., a wdrożono w 2015 r. Kontekst, w jakim kształtowano tę reformę, zmienił się znacznie od tego czasu. W szczególności:

Znacznie spadły ceny produktów rolnych – obniżone na skutek czynników makroekonomicznych, napięć geopolitycznych i innych uwarunkowań.

W negocjacjach handlowych umowy dwustronne zaczęły wyraźnie dominować nad umowami wielostronnymi a UE otworzyła się w większym stopniu na rynki światowe.

UE podjęła nowe zobowiązania międzynarodowe, zwłaszcza jeśli chodzi o łagodzenie zmiany klimatu (w ramach 21. Konferencji Stron (COP 21)) i szeroko pojęte aspekty zrównoważonego rozwoju (w ramach celów ONZ dotyczących zrównoważonego rozwoju) oraz wysiłki, by sprostać innym zmianom geopolitycznym, w tym problemowi migracji.

Te zmiany wywołały debatę publiczną o tym, czy reforma z 2013 r. jest wystarczająca, aby WPR mogła sprostać poważnym aktualnym wyzwaniom związanym z kondycją gospodarczą sektora rolnego, dbałością o środowisko, działaniami łagodzącymi zmianę klimatu, a także potrzebą utworzenia silnych struktur gospodarczych i społecznych na obszarach wiejskich UE – zwłaszcza w obliczu pojawiających się możliwości działania w dziedzinie handlu, biogospodarki, energii odnawialnej, gospodarki o obiegu zamkniętym oraz gospodarki cyfrowej.

WPR musi zostać zmodernizowana, aby sprostać tym wyzwaniom oraz uproszczona, aby było to możliwe przy minimalnym obciążeniu administracyjnym, a także jeszcze ściślej powiązana z polityką UE w innych dziedzinach, aby zwiększyć jej wkład w realizację dziesięciu priorytetów Komisji oraz celów zrównoważonego rozwoju. Jak podkreśliła Komisja w swoim ostatnio opublikowanym komunikacie w sprawie wieloletnich ram finansowych, zadaniem zmodernizowanej wspólnej polityki rolnej będzie wspieranie przejścia na w pełni zrównoważone rolnictwo oraz dynamicznego rozwoju obszarów wiejskich, dzięki czemu ponad 500 mln konsumentów zostanie zaopatrzonych w bezpieczną żywność wysokiej jakości. Europa potrzebuje kreatywnego, stabilnego, zrównoważonego i konkurencyjnego sektora rolnictwa, aby zapewnić swym obywatelom produkcję bezpiecznej, wysokiej jakości, przystępnej cenowo, bogatej w składniki odżywcze i zróżnicowanej żywności oraz solidną strukturę społeczno-gospodarczą na obszarach wiejskich. Zmodernizowana wspólna polityka rolna powinna zwiększać europejską wartość dodaną, uwzględniając wysokie ambicje

¹ [COM(2018) 322 final – rozporządzenie WRF].

związane z ochroną środowiska i przeciwdziałaniem zmianie klimatu oraz spełniając oczekiwania obywateli dotyczące ich zdrowia, środowiska i klimatu.

Zgodnie z tym, co zapowiedziała w swoim programie prac na 2017 r., Komisja przeprowadziła szeroko zakrojone konsultacje w sprawie uproszczenia i modernizacji WPR w celu maksymalizacji jej wkładu w realizację dziesięciu priorytetów Komisji oraz celów zrównoważonego rozwoju. W debacie skoncentrowano się na konkretnych priorytetach polityki w przyszłości, bez uszczerbku dla przydziału środków finansowych na WPR w kolejnych wieloletnich ramach finansowych. Proces ten obejmował szeroko zakrojone konsultacje, a także analizę dostępnych danych na temat wyników WPR, w tym odpowiednich opinii przedstawionych za pośrednictwem platformy REFIT.

Wyniki zostały przedstawione w komunikacie przyjętym w dniu 29 listopada 2017 r. pt. „Przyszłość rolnictwa i produkcji żywności”. Komunikat umożliwia zorganizowany dialog na temat przyszłości WPR w instytucjach UE, jak i z zainteresowanymi stronami. W niniejszym dokumencie programowym wskazano wyzwania, cele i kierunki działań w celu stworzenia gotowej na przyszłe wyzwania WPR, która musi być w związku z tym prostsza, bardziej inteligentna, nowoczesna i odegrać wiodącą rolę w przechodzeniu na bardziej zrównoważone rolnictwo.

W szczególności wśród priorytetów WPR po 2020 r. Komisja wymieniła bardziej ambitne działania w zakresie ochrony środowiska i przeciwdziałania zmianie klimatu, lepsze ukierunkowanie wsparcia oraz uznanie znaczenia powodującego efekt narastających korzyści powiązania badań naukowych, innowacji i doradztwa. Aby zwiększyć skuteczność WPR Komisja zaproponowała także nowy model realizacji, w którym nacisk przesunięto z zapewniania zgodności na realizację celów oraz inaczej rozłożono zakres obowiązków między UE i państwami członkowskimi, zwiększając pomocniczość. Nowy model ma na celu lepsze osiągnięcie celów UE w oparciu o planowanie strategiczne, szeroko zakrojone interwencje i wspólne wskaźniki realizacji celów, i uzyskanie w ten sposób większej spójności celów przyszłej WPR z innymi celami UE.

• **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Art. 39 TFUE określa cele wspólnej polityki rolnej:

- zwiększenie wydajności rolnictwa przez wspieranie postępu technicznego, racjonalny rozwój produkcji rolnej, jak również optymalne wykorzystanie czynników produkcji, zwłaszcza siły roboczej;
- zapewnienie w ten sposób odpowiedniego poziomu życia ludności wiejskiej, zwłaszcza przez podniesienie indywidualnego dochodu osób pracujących w rolnictwie;
- stabilizacja rynków;
- zagwarantowanie bezpieczeństwa dostaw;
- zapewnienie rozsądnych cen w dostawach dla konsumentów.

Niniejszy wniosek jest w pełni zgodny z celami Traktatu dotyczącymi WPR. Unowocześnia on i upraszcza sposób wprowadzania postanowień Traktatu w życie.

• **Spójność z innymi politykami Unii**

Obszary, na których prowadzona jest działalność rolnicza i leśna, zajmują 84 % terytorium UE. Sektory te są uzależnione od środowiska i wywierają na nie wpływ. W związku z tym

wiele z zaproponowanych szczegółowych celów WPR spowoduje podjęcie szeregu działań z zakresu ochrony środowiska i przeciwdziałania zmianie klimatu w odpowiednich dziedzinach polityki UE.

Powszechnie wiadomo, że modele konsumpcji wywierają wpływ na zdrowie publiczne. Poprzez powiązania z żywnością, a czasem również ze sposobami jej produkcji, polityka rolna jest powiązana z polityką zdrowotną. Przedstawione wnioski wzmacniają to powiązanie z polityką zdrowotną, w szczególności w odniesieniu do zdrowego odżywiania i ograniczenia stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych.

UE jest znaczącym importerem towarów i eksporterem cennych produktów rolnych i spożywczych, a zatem wywiera poważny wpływ na systemy żywnościowe poza Unią. Niniejszy wniosek, zgodnie z art. 208 TFUE, uwzględnia cele współpracy na rzecz rozwoju, takie jak eliminacja ubóstwa i zrównoważony rozwój w krajach rozwijających się, w szczególności zapewniając, by unijne wsparcie dla rolników miało minimalny wpływ na handel lub nie miało go wcale.

Wreszcie, podobnie jak inne sektory, rolnictwo i obszary wiejskie mogą lepiej wykorzystywać nowe technologie i wiedzę, w szczególności technologie cyfrowe. Wnioski umacniają powiązania z polityką w dziedzinie badań naukowych wyznaczając zorganizowanej wymianie wiedzy ważną rolę w modelu realizacji celów polityki. Podobnie nacisk położony na cyfryzację wzmacnia związek z Europejską agendą cyfrową.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

• Podstawa prawna

Art. 42 i art. 43 ust. 2 TFUE w odniesieniu do rozporządzenia dotyczącego planu strategicznego WPR.

• Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)

Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej przewiduje, że Unia dzieli kompetencje w dziedzinie rolnictwa z państwami członkowskimi, tworząc wspólną politykę rolną, w której przewidziano wspólne cele i metody wdrażania. Obecny system realizacji WPR opiera się na szczegółowych wymogach określonych na poziomie UE i obejmuje rygorystyczne kontrole, kary i mechanizmy audytu. Przepisy te są często bardzo nakazowe, nawet na poziomie gospodarstw. W niezwykle zróżnicowanych warunkach rolniczych i klimatycznych w Unii ani podejście odgórne, ani uniwersalne nie jest jednak odpowiednim rozwiązaniem, które zapewniłoby osiągnięcie pożądaných rezultatów i europejskiej wartości dodanej.

W modelu realizacji WPR przedstawionym w niniejszym wniosku Unia określa podstawowe parametry polityki (cele WPR, szeroko rozumiane rodzaje interwencji, podstawowe wymogi), natomiast odpowiedzialność spoczywa w większej mierze na państwach członkowskich, które są w większym stopniu rozliczane ze sposobu realizacji celów i uzgodnionych celów końcowych.

Większa pomocniczość pozwoli lepiej uwzględnić lokalne warunki i potrzeby na tle tych celów i celów końcowych. Państwa członkowskie będą odpowiedzialne za dostosowywanie interwencji WPR, tak, aby maksymalizować swój wkład w osiągnięcie celów UE. Utrzymując obecne struktury zarządzania – które nadal muszą zapewniać skuteczne egzekwowanie i monitorowanie osiągania wszystkich celów polityki – państwa członkowskie będą miały również większy wpływ na projektowanie ram zgodności i kontroli mających zastosowanie do beneficjentów (w tym środków kontroli i kar).

- **Proporcjonalność**

Gospodarcze, środowiskowe i społeczne wyzwania, przed którymi stoją sektor rolny UE i jej obszary wiejskie wymagają zdecydowanej reakcji, która będzie odzwierciedlała unijny wymiar tych wyzwań. Większe uprawnienia, jakie mają otrzymać państwa członkowskie w zakresie wyboru i dostosowywania dostępnych w ramach WPR narzędzi politycznych, aby realizować cele, oraz model oparty w większym stopniu na wynikach, powinny sprawić, że wykraczanie WPR poza proporcjonalny poziom działań stanie się jeszcze mniej prawdopodobne.

- **Wybór instrumentu**

W związku z tym, że wszystkie pierwotne akty są rozporządzeniami Parlamentu Europejskiego i Rady, zmiany należy wprowadzić w drodze rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady.

3. WYNIKI OCEN *EX POST*, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Oceny *ex post*/kontrole sprawności obowiązującego prawodawstwa**

WPR leży u podstaw budowy i rozwoju Unii Europejskiej (UE). Ustanowiona we wczesnych latach sześćdziesiątych i skoncentrowana wokół celów zapisanych w Traktacie, była wielokrotnie reformowana, aby poprawić konkurencyjność sektora rolniczego, wesprzeć rozwój obszarów wiejskich, sprostać nowym wyzwaniom oraz lepiej odpowiedzieć na potrzeby społeczne. Ostatnią poważną reformę przyjęto w 2013 r. W ramach reformy z 2013 r., ogólne cele WPR podzielono na trzy grupy:

- i. rentowna produkcja żywności;
- ii. zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i działaniami w dziedzinie klimatu;
- iii. zrównoważony rozwój terytorialny.

Aby ocenić postępy w osiągnięciu powyższych celów i określić przyszłe wyzwania, w ramach szerokiej konsultacji przeprowadzono usystematyzowaną debatę z udziałem wszystkich zainteresowanych stron, w tym podmiotów spoza sektora. Dane na temat realizacji celów WPR zebrano ponadto w oparciu o bogaty zasób dostępnych informacji (streszczenie w ramce 1 poniżej), które posłużyły jako podstawa do oceny jej osiągnięć i niedociągnięć na przestrzeni lat, a zwłaszcza w kontekście ostatniej reformy. Dotyczy to w szczególności:

- danych zebranych w oparciu o wspólne ramy monitorowania i oceny (CMEF), które służą do pomiaru skuteczności realizacji celów WPR²;

² określonych w art. 110 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. [w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania](#)

- szeregu ewaluacji zaplanowanych w stosunku do bieżących wieloletnich ram finansowych (2014–2020), aby ocenić realizację obecnych celów WPR, przy czym pierwsze wyniki udostępniono na przełomie 2017/18 r.³.

Postępy w realizacji celów końcowych i pulę środków finansowych udostępnione w ramach rocznych sprawozdań z realizacji (RSR) na rzecz rozwoju obszarów wiejskich.

- Dodatkowe dokumenty, dane, fakty, dane istotne dla oceny skutków zostały opublikowane na stronie internetowej DG AGRI⁴.

• **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

W ramach otwartych publicznych konsultacji otrzymano ponad 322 000 uwag, przeprowadzono usystematyzowany dialog z zainteresowanymi stronami, zorganizowano pięć warsztatów eksperckich, zebrano opinie z platformy REFIT, od Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Komitetu Regionów oraz parlamentów krajowych. Uwzględniono również zalecenia Grupy Zadaniowej ds. Rynków Rolnych⁵ oraz konferencji w Cork w sprawie rozwoju obszarów wiejskich (2016)⁶.

• **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

Aby zebrać dane i opinie od ekspertów na temat kwestii związanych z WPR zorganizowano szereg wyspecjalizowanych warsztatów w okresie od marca 2017 r. do lutego 2018 r. Warsztaty te umożliwiły wymianę poglądów między ekspertami i urzędnikami Komisji Europejskiej oraz poczynienie postępów w opracowywaniu kluczowych wniosków/kwestii, które należało uwzględnić w procesie modernizowania i upraszczania WPR.

Wybrano pięć kwestii, nad którymi pracowano w ramach warsztatów, aby przeanalizować najbardziej istotne obszary, w odniesieniu do których wykryto luki w wiedzy i odnotowano spory dotyczące kierunków polityki. Warsztaty te oparto na jednej metodzie, przy czym:

- 1) wykorzystano zbiór najnowszych danych dostępnych na szczeblu ekspertów, pracowników akademickich, praktyków i instytucji międzynarodowych;
- 2) położono nacisk na praktyczne doświadczenia w terenie;

[jej oraz uchylającego rozporządzenia Rady](#) oraz rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 834/2014 z dnia 22 lipca 2014 r. [ustanawiającego zasady stosowania wspólnych ram monitorowania i ewaluacji wspólnej polityki rolnej](#).

³ Komisja Europejska (2017), [Plan ocen i analiz na lata 2017–2021](#), Dyrekcja Generalna ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich.

⁴ Zob.:

https://ec.europa.eu/agriculture/statistics/facts-and-figures_en

https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/consultations/cap-modernising/eco_background_final_en.pdf

https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/consultations/cap-modernising/env_background_final_en.pdf

https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/consultations/cap-modernising/soc_background_final_en.pdf

⁵ Sprawozdanie Grupy Zadaniowej ds. Rynków Rolnych (2016): „[Poprawa wyników rynkowych: wzmocnienie pozycji rolników w łańcuchu dostaw](#)”.

⁶ Komisja Europejska (2016), [Cork](#) 2.0: [Konferencja europejska dotycząca rozwoju obszarów wiejskich](#), strona internetowa.

- 3) dokonano oceny potencjału nowych technologii/podejść, aby móc lepiej kształtować politykę w danym obszarze.

Streszczenia warsztatów i prezentacje są dostępne na stronie:

https://ec.europa.eu/agriculture/events/cap-have-your-say/workshops_en

Warsztat 1: Najlepsze praktyki w odniesieniu do potrzeb w zakresie ochrony środowiska i klimatu (23/24 marca 2017 r.)

W tych dwudniowych warsztatach wziął udział szereg ekspertów wyspecjalizowanych w kwestiach związanych z ochroną środowiska i klimatem. W ramach warsztatów przeanalizowano:

- dostępne narzędzia oceny potrzeb w zakresie ochrony środowiska;
- metody zwiększania stopnia wykorzystania środków (z naciskiem na podejście behawioralne).

Warsztat 2: Zarządzanie ryzykiem (18/19 maja 2017 r.)

W ciągu tych dwudniowych warsztatów próbowano poczynić postępy w gromadzeniu danych na potrzeby debaty na temat sposobów wspierania społeczności rolniczej, aby mogła ona lepiej reagować na zagrożenia dotyczące produkcji, cen i dochodów. W ramach warsztatów przeanalizowano:

- wyzwania, jakim musi sprostać rynkowa siatka bezpieczeństwa oraz zmiany w systemie zarządzania ryzykiem od niedawna obowiązujące w USA;
- przyszłe rynki UE, unijny sektor ubezpieczeń i reasekuracji rolniczych, rodzaje partnerstwa publiczno-prywatnego oraz system ubezpieczania zbiorów;
- behawioralne aspekty zarządzania ryzykiem.

Warsztat 3: Żywność i powiązane z nią kwestie (31 maja 2017 r.)

Warsztaty dotyczące żywności i powiązanych kwestii, w trakcie których analizowano sposoby dostosowywania WPR do polityki zdrowotnej i jej zdolność do ułatwiania rolnikom przystosowania się do zmian w strukturze konsumpcji. Na szczególną uwagę zasługuje oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe.

Warsztat 4: Zagadnienia społeczno-ekonomiczne (9 czerwca 2017 r.)

W trakcie warsztatów na temat zagadnień społeczno-ekonomicznych skupiono się na analizie dynamiki wzrostu gospodarczego i miejsc pracy w unijnym sektorze rolno-spożywczym. Analizowano powiązania między światowym rolnictwem i łańcuchami wartości żywności w UE zarówno z punktu widzenia koncepcyjnego, jak i praktycznego, na podstawie analizy konkretnych przypadków.

Warsztat 5: Pomiar efektywności realizacji celów środowiskowych i klimatycznych WPR (26 lutego 2018 r.)

Podczas warsztatów przeanalizowano, jakie podstawowe cele polityki można wyznaczyć na szczeblu UE, w jaki sposób mogą one zostać wdrożone na szczeblu państw członkowskich oraz w jaki sposób można je monitorować, kontrolować i oceniać.

- **Ocena skutków**

Ocena skutków towarzysząca wnioskowi legislacyjnemu oraz opinia Rady ds. Kontroli Regulacyjnej są dostępne na stronie:

[Lista ocen skutków i towarzyszących im opinii Rady ds. Kontroli Regulacyjnej](#)

Początkowo Rada ds. Kontroli Regulacyjnej wydała opinię negatywną. Rada doceniła zamiar zmodernizowania i uproszczenia WPR oraz pogłębioną analizę różnych scenariuszy, w której z pożytkiem podkreślono konieczne kompromisy między celami polityki, uznała ona jednak, że w sprawozdaniu nie przedstawiono wystarczająco jasno uzasadnienia dla nowego modelu realizacji, jego wykonalności i sposobu działania. W sprawozdaniu z oceny skutków poczyniono wymagane uzupełnienia, w tym dodano specjalny załącznik dotyczący wniosków w sprawie nowego modelu realizacji. Na tej podstawie Rada ds. Kontroli Regulacyjnej wydała pozytywną opinię z zastrzeżeniami. Przyjmując z zadowoleniem wprowadzone poprawki, Rada zażądała dalszych wyjaśnień dotyczących precyzyjnych zabezpieczeń w celu łagodzenia określonych rodzajów ryzyka. Załącznik 1 do sprawozdania z oceny skutków (dokument roboczy służb Komisji) zawiera poprawki wprowadzone celem spełnienia wymogów Rady.

W sprawozdaniu z oceny skutków omówiono poszczególne warianty strategiczne. W ocenie skutków nie wskazano preferowanego rozwiązania. Zamiast tego przeanalizowano różne warianty połączenia poszczególnych elementów wniosku, próbując ustalić, jakie połączenie byłoby optymalne.

W wariantach porównywano różne podejścia mające przyczynić się do osiągnięcia określonych celów:

1. różne poziomy ambicji celów dotyczących środowiska i klimatu, ze szczególnym uwzględnieniem potencjalnego wpływu obowiązkowych i dobrowolnych systemów realizacji;
2. różne sposoby wspierania dochodów gospodarstw rolnych, a w szczególności podziału tego wsparcia między różne kategorie rolników, koncentrując się na potencjalnych skutkach dla małych i średnich gospodarstw;
3. szeroko zakrojone interwencje społeczno-ekonomiczne, w szczególności w ramach polityki rozwoju obszarów wiejskich, a także przekrojowe podejścia do procesu modernizacji.

W pierwszym wariantcie zbadano potencjał dobrowolnego ekoprogramu w odniesieniu do zwiększenia ambicji celów dotyczących ochrony środowiska i klimatu. Przeanalizowano również potencjał wykorzystania do wspierania dochodu rolników instrumentów zarządzania ryzykiem przy niższych płatnościach bezpośrednich. Dwa podwarianty odzwierciedlają różne poziomy ambicji celów środowiskowych wśród państw członkowskich i różne podejścia do płatności bezpośrednich w ramach nowego modelu realizacji.

W innym wariantcie, płatności bezpośrednie są lepiej ukierunkowane a wdrożenie zasady warunkowości bardziej ambitne, by poprawić – zarówno pod względem ekonomicznym jak i środowiskowym – skuteczność działań podejmowanych w ramach WPR, a także stawić czoła wyzwaniom związanym ze zmianą klimatu. Również w tym przypadku przedstawiono podwarianty ukazujące ewentualne różnice poziomu ambicji w odniesieniu do celów związanych ze środowiskiem i klimatem wśród państw członkowskich.

W ostatnim wariancie położono duży nacisk na dbałość o środowisko i zatrudnienie, a także skoncentrowano się na małych i średnich gospodarstwach, co powinno przyczynić się do utrzymania miejsc pracy na obszarach wiejskich. Państwa członkowskie są zobowiązane do przeznaczenia 30 % płatności w ramach pierwszego filaru na dodatkowe środki na cztery systemy, które byłyby dobrowolne dla rolników – rolnictwo ekologiczne, trwałe użytki zielone, obszary z ograniczeniami naturalnymi i linearne elementy krajobrazu – aby nadal wspierać działania na rzecz klimatu i zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi.

W ocenie skutków wskazano, że trudne kompromisy są nieuniknione przy znaczącej zmianie podstawowych parametrów polityki, która dąży do realizacji tak wielu różnorodnych celów.

Najważniejszym z podstawowych parametrów jest poziom wsparcia w ramach WPR. Zaproponowane przez Komisję w przedstawionym w maju 2018 r. wniosku w sprawie wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 ograniczenie tego wsparcia o 5 % mieści się w zakresie uwzględnionym w ocenie skutków.

W przypadku dochodów gospodarstw rolnych znaczenie mają zarówno poziom, jak i dystrybucja wsparcia. Zapewnienie odpowiedniego poziomu wsparcia, a tym samym dochodów gospodarstw rolnych, ma podstawowe znaczenie dla zagwarantowania w przyszłości bezpieczeństwa żywnościowego, odpowiedniego poziomu ambicji celów dotyczących środowiska i klimatu oraz vitalności obszarów wiejskich. **Lepsze ukierunkowanie wsparcia** na potrzeby małych i średnich gospodarstw i obszarów o ograniczeniach naturalnych może przyczynić się do utrzymania miejsc pracy w gospodarstwach rolnych i działalności rolniczej na całym obszarze, a zatem do wzmocnienia społeczno-gospodarczej struktury obszarów wiejskich. Dzięki ograniczeniu i ujednoliceniu zostanie ulepszony podział płatności bezpośrednich. Jest oczywiste, że wszelkie opcje, które przekierowują w znacznym stopniu płatności bezpośrednie na potrzeby gospodarstw i regionów o niższej produktywności w krótkiej perspektywie mogą prowadzić do obniżenia konkurencyjności UE, wzmacniając jednak zarazem ochronę środowiska. Mniej oczywisty jest jednak dobór odpowiedniej kombinacji środków, który pozwoliłby złagodzić negatywny wpływ na dochody a jednocześnie lepiej odpowiedzieć na inne ważne dla rolnictwa wyzwania, jak ochrona środowiska i zmiana klimatu lub oczekiwania społeczne. Konieczne są tu bodźce do zmian, które poprawią zarówno gospodarcze, jak i środowiskowe wyniki tego sektora.

Opinie uzyskane w wyniku konsultacji z zainteresowanymi stronami oraz analizy wskazują, że jest to możliwe, pod warunkiem, że niezbędne środki wspomagające, określające **wyższy poziom ambicji celów w zakresie środowiska i klimatu** umożliwią przyjęcie najlepszych praktyk (zarówno w rolnictwie konwencjonalnym jak i w innych jego formach) wykorzystujących wiedzę, innowacje oraz odpowiednie najnowsze technologie.

Z założeń i wyborów dokonanych w ramach analizy wynika, że można połączyć realizację gospodarczych, ekologicznych i społecznych celów WPR, a także uzyskać pożądany poziom jej modernizacji i uproszczenia. Podsumowując, przekierowanie wsparcia może pozwolić w kontrolowany sposób wpływać na dochody i przyczynić się do pożądanego zwiększenia ambicji działań na rzecz środowiska i klimatu oraz **synergii WPR** z innymi obszarami polityki. Będzie to jednak możliwe jedynie wówczas, gdy zarówno sektor jak i decydenci wykorzystają możliwości, już dziś oferowane przez innowacje i technologie, do modernizacji i uproszczenia polityki.

Inne założenia i wybory z pewnością zmieniłyby pewne aspekty, lecz nie zmieniłyby głównego przesłania, zgodnie z którym *preferowany wariant przyszłej WPR powinien łączyć przynoszące najlepsze wyniki elementy różnych wariantów, lecz unikać związanych z nimi niedociągnięć, wprowadzając niezbędne zabezpieczenia, aby zapewnić jednakowe warunki konkurencji na poziomie UE*. Oznacza to, że potrzebne są jasne kryteria dotyczące poziomu i dystrybucji wsparcia dochodu (np. w odniesieniu do ograniczania lub degresywności), ambicji celów w odniesieniu do klimatu i środowiska, zasady warunkowości, bodźców modernizacji i właściwego stopnia pomocniczości/uproszczenia.

- **Sprawność regulacyjna i uproszczenie**

Trudności przy wdrażaniu obecnych przepisów w dużej mierze wynikają z nacisku na zgodność ze szczegółowymi przepisami, ustanowionymi na szczeblu UE. Proponowany nowy model realizacji polityki wyeliminuje ustanawianie kryteriów kwalifikowalności do wsparcia na poziomie UE, co umożliwi państwom członkowskim określenie warunków kwalifikowalności, które najlepiej odpowiadają ich szczególnej sytuacji. Oczekuje się, że doprowadzi to do znacznego uproszczenia.

Tradycyjnie w ramach kolejnych reform WPR opracowywano nowe instrumenty. Czasami koordynacja tych instrumentów okazywała się trudna. W ramach obecnego wniosku wszystkie poszczególne elementy wsparcia w dziedzinie WPR połączono w spójne ramy, co ograniczy obciążenia administracyjne związane z wdrażaniem WPR.

- **Prawa podstawowe**

Wniosek został przygotowany z poszanowaniem praw podstawowych i zasad uznanych w szczególności w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej.

4. WPŁYW NA BUDŻET

Wniosek Komisji w sprawie wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 (COM(2018) 322 final) zawiera przepis stanowiący, że znaczna część unijnego budżetu powinna nadal być przeznaczana na rolnictwo, które jest wspólną polityką o strategicznym znaczeniu. Proponuje się zatem ukierunkowanie WPR na główne działania oraz przydzielenie w cenach bieżących na potrzeby EFRG 286,2 mld EUR a na potrzeby EFRROW 78,7 mld EUR.

Uzupełnienie dla tych funduszy rolniczych stanowią środki w ramach programu „Horyzont Europa”, ponieważ pula środków przewidzianych dla tego programu obejmuje 10 mld EUR na wsparcie badań i innowacji w dziedzinach: produkcji żywności, rolnictwa, rozwoju obszarów wiejskich i biogospodarki. W ramach EFRG zostanie utworzona nowa rezerwa rolna, aby finansować dodatkowe wsparcie dla sektora rolnego. Kwoty z rezerwy niewykorzystane w danym roku przenosi się na kolejny rok.

W odniesieniu do podziału płatności bezpośrednich między państwa członkowskie, proponuje się, by w przypadku tych państw członkowskich, w których płatności bezpośrednie wynoszą mniej niż 90 % unijnej średniej, kontynuować proces rozpoczęty w okresie 2014–2020 i zlikwidować bieżącą rozbieżność w wysokości 50 %, aby dorównać do poziomowi 90 %. Wszystkie państwa członkowskie będą uczestniczyć w finansowaniu tego procesu konwergencji zewnętrznej płatności bezpośrednich. Środki przydzielone państwom członkowskim na płatności bezpośrednie w rozporządzeniu dotyczącym planu strategicznego WPR oblicza się na tej podstawie.

W odniesieniu do działań na rzecz rozwoju obszarów wiejskich planuje się przywrócenie równowagi finansowej między budżetem UE i budżetami państw członkowskich. Zgodnie z planami dotyczącymi europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych wzrost

krajowych stóp współfinansowania umożliwi utrzymanie publicznego wsparcia na rzecz europejskich obszarów wiejskich na praktycznie niezmiennym poziomie. Podział wsparcia w ramach EFRROW jest oparty na obiektywnych kryteriach powiązanych z celami strategicznymi i z uwzględnieniem obecnie obowiązującego podziału. Podobnie jak obecnie, regiony słabiej rozwinięte powinny nadal korzystać z wyższych stóp współfinansowania, co ma dotyczyć także niektórych środków takich jak LEADER i płatności na zobowiązania w dziedzinie zarządzania.

Państwa członkowskie będą mogły korzystać z pewnej elastyczności w zakresie przeniesień między alokacjami. Do 15 % odpowiednich płatności bezpośrednich może zostać przeniesione na rzecz alokacji z EFRROW i *vice versa*. Wyższy odsetek może zostać przeniesiony z płatności bezpośrednich na alokację z EFRROW na rzecz interwencji dotyczących celów w zakresie środowiska i klimatu oraz na rzecz wsparcia na rozpoczęcie działalności przez młodych rolników.

Szczegóły finansowego wpływu wniosku w sprawie WPR określono w sprawozdaniu finansowym stanowiącym załącznik do wniosku.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

• Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania

Przystawienie się na politykę bardziej ukierunkowaną na wyniki wymaga ustanowienia solidnych ram wykonania w oparciu o zestaw wspólnych wskaźników, które umożliwią Komisji ocenę i monitorowanie efektywności realizacji polityki. Obowiązujące **wspólne ramy monitorowania i oceny (CMEF)** i obecny system monitorowania płatności bezpośrednich i rozwoju obszarów wiejskich zostaną wykorzystane jako podstawa monitorowania i oceny realizacji polityki, lecz należy je uprościć i doprecyzować (w tym zadbać o spójność między obydwoma filarami). Należy poczynić dalsze inwestycje w opracowywanie odpowiednich wskaźników i zapewnić dostateczne strumienie danych.

Nowe **ramy realizacji, monitorowania i ewaluacji (PMEF)** obejmą wszystkie instrumenty przyszłej WPR: plany strategiczne WPR, jak również elementy WPR nieuwzględnione w planach strategicznych WPR (niektóre elementy wspólnej organizacji rynków, specjalne programy). Wyniki będą mierzone w odniesieniu do szczegółowych celów polityki przy wykorzystaniu zestawu wspólnych wskaźników.

Nowy model będzie działał w oparciu o następujące zasady:

- wskaźniki kontekstu pozostają aktualne, ponieważ odzwierciedlają istotne aspekty ogólnych tendencji kontekstowych w gospodarce, środowisku naturalnym i społeczeństwie i ich wpływ na wyniki jest prawdopodobny.
- Należy przede wszystkim dokonać wyboru ograniczonej liczby, za to lepiej ukierunkowanych wskaźników w taki sposób, aby w oparciu o jasne definicje wybrać te, które możliwie najdokładniej wykazują, czy wspierane interwencje przyczyniają się do osiągnięcia celów w stosunku do ustalonego scenariusza odniesienia.
- Ogólna ocena realizacji celów polityki będzie przeprowadzana na podstawie wieloletnich wskaźników oddziaływania. Coroczne monitorowanie działań następczych będzie prowadzone w oparciu o kompletny zestaw wskaźników rezultatu.

- Wskaźniki produktu wykażą w skali roku zależność między wydatkami a skutecznością wdrażania polityki. Jest to procedura przeprowadzana co roku w oparciu o zestaw (w zasadzie już dostępnych) wskaźników produktu.
- Wiarygodność odpowiednich wskaźników realizacji celów można podnieść poprzez synergię między danymi statystycznymi i danymi administracyjnymi, lecz wymaga to ustanowienia systemu kontroli jakości.

W istocie proponuje się zmianę zakresu jasno określonych i egzekwowanych w obrębie wspólnych ram odpowiedzialności i możliwości, aby osiągnąć w tym samym czasie większą liczbę kluczowych celów, takich jak: uproszczenie, ukierunkowanie na wyniki (a nie na zapewnianie zgodności), wydajność i skuteczność polityki.

Roczny przegląd realizacji celów ma stanowić jeden z kluczowych elementów stałego monitorowania procesu realizacji polityki i sterowania nim. W celu dokonania rocznego przeglądu realizacji celów, odpowiednie wskaźniki produktu i wskaźniki rezultatu będą musiały zostać przedłożone wspólnie w ramach rocznego sprawozdania z wdrażania planu strategicznego WPR, tzw. *rocznego sprawozdania z realizacji celów*. Państwa członkowskie będą co roku składały sprawozdanie dotyczące wytworzonych produktów i poniesionych wydatków, oraz postępów w realizacji celów ustanowionych dla całego okresu, wyrażonych jako wartości wskaźników rezultatu.

Oceny będą przeprowadzane zgodnie z pkt 22 i 23 Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 13 kwietnia 2016 r.⁷, w którym trzy instytucje potwierdziły, że ocena obowiązującego ustawodawstwa i polityk powinna stanowić podstawę dla oceny skutków poszczególnych wariantów dalszych działań. Oceny będą podlegać wyniki programów w terenie i będzie się ona opierać na wskaźnikach i poziomach docelowych oraz szczegółowej analizie stopnia, w jakim program można uznać za odpowiedni, skuteczny, wydajny, spójny z innymi strategiami UE i zapewniający wystarczającą wartość dodaną UE. Oceny będą zawierać wnioski dotyczące zidentyfikowanych niedociągnięć/problemów lub ewentualnej poprawy działań lub ich rezultatów i zmaksymalizowania ich skuteczności/wpływu.

- **Dokumenty wyjaśniające (w przypadku dyrektyw)**

Nie dotyczy.

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

Wniosek dotyczy trzech rozporządzeń:

- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia na podstawie planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 (zwanego dalej: rozporządzeniem dotyczącym planu strategicznego WPR)

⁷

Porozumienie międzyinstytucjonalne pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa; Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1–14.

- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającego rozporządzenie (UE) nr 1306/2013 (zwanego dalej: rozporządzeniem horyzontalnym w sprawie WPR)
- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych, (UE) nr 1151/2012 w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych, (UE) nr 251/2014 w sprawie definicji, opisu, prezentacji, etykietowania i ochrony oznaczeń geograficznych aromatyzowanych produktów sektora wina, (UE) nr 228/2013 ustanawiające szczególne środki w dziedzinie rolnictwa na rzecz regionów najbardziej oddalonych w Unii Europejskiej i (UE) nr 229/2013 ustanawiające szczególne środki dotyczące rolnictwa dla mniejszych wysp Morza Egejskiego (zwanego dalej: rozporządzeniem zmieniającym)

Łącznie rozporządzenia te zmieniają WPR, dostosowując jej cele do priorytetów określonych przez przewodniczącego Jeana-Claude'a Junckera i celów zrównoważonego rozwoju, upraszczając jednocześnie proces wdrażania polityki. WPR będzie bardziej dostosowana do lokalnych warunków dzięki usunięciu warunku kwalifikowalności do wsparcia na poziomie UE. Państwa członkowskie będą mogły określić większość warunków kwalifikowalności na poziomie krajowym, aby dostosować je do swych specyficznych uwarunkowań. Zarazem obciążenia administracyjne związane z kontrolą zostaną zmniejszone dzięki ograniczeniu wymogu spełniania przez beneficjentów końcowych warunków kwalifikowalności określonych na szczeblu UE.

Aby w dalszym ciągu WPR mogła przyczyniać się do zrównoważonego rozwoju rolnictwa, produkcji żywności oraz obszarów wiejskich, jej cele zorientowane są na rentowność i dochody gospodarstw rolnych, bardziej skuteczną realizację polityki w zakresie ochrony środowiska i klimatu, a także na zrównoważony rozwój obszarów wiejskich. Przekrojowym celem jest wspieranie wiedzy, innowacji i cyfryzacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.

Nowa WPR będzie dążyć do realizacji celów szczegółowych takich jak:

- a) wspieranie godziwych dochodów gospodarstw rolnych i odporności w całej Unii (w celu wzmocnienia bezpieczeństwa żywnościowego);
- b) zwiększenie zorientowania na rynek i konkurencyjności, w tym większe ukierunkowanie na badania naukowe, technologię i cyfryzację;
- c) poprawa pozycji rolników w łańcuchu wartości;
- d) przyczynianie się do łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej, a także do zrównoważonej produkcji energii;
- e) wspieranie zrównoważonego rozwoju i wydajnego gospodarowania zasobami naturalnymi, takimi jak woda, gleba i powietrze;
- f) przyczynianie się do ochrony różnorodności biologicznej, wzmacnianie usług ekosystemowych oraz ochrona siedlisk i krajobrazu;
- g) przyciąganie młodych rolników i ułatwianie rozwoju działalności gospodarczej na obszarach wiejskich;
- h) promowanie zatrudnienia, wzrostu, włączenia społecznego i rozwoju lokalnego na obszarach wiejskich, w tym biogospodarki i zrównoważonego leśnictwa;

- i) poprawa reakcji rolnictwa UE na potrzeby społeczne dotyczące żywności i zdrowia, w tym bezpiecznej, bogatej w składniki odżywcze i zrównoważonej żywności, jak też dobrostanu zwierząt.

Realizując wymienione cele szczegółowe, państwa członkowskie zapewnią uproszczenie i dobre wyniki wsparcia w ramach WPR. W oparciu o rodzaje interwencji wyszczególnione w rozporządzeniu, państwa członkowskie będą opracowywać interwencje dostosowane do ich uwarunkowań. Państwa członkowskie będą musiały zwracać szczególną uwagę na szczegółowe cele środowiskowe i klimatyczne, kwestię wymiany pokoleń oraz działania mające na celu modernizację procesu wdrażania polityki poprzez lepsze wykorzystanie wiedzy i doradztwa oraz nowych technologii (cyfrowych).

Państwa członkowskie będą przedstawiać swoje propozycje interwencji mające na celu realizację szczegółowych celów UE w planie strategicznym WPR. W przepisach określono zasady dotyczące treści takiego planu strategicznego WPR, a Komisja będzie sprawdzać plany i je zatwierdzać. Plany strategiczne WPR obejmą większość instrumentów wsparcia finansowanych z EFRG (w tym programy sektorowe, które do tej pory były ustanawiane na podstawie rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych) i EFRROW. W ten sposób każde państwo członkowskie opracuje dla siebie jednolitą i spójną strategię interwencji. Przy użyciu wspólnie określonych wskaźników rezultatu w planach strategicznych WPR państwa członkowskie określą cele, jakie chcą osiągnąć w danym okresie programowania.

Po ustanowieniu planów strategicznych WPR państwa członkowskie będą corocznie składać sprawozdania z postępów w ich wdrażaniu, przy użyciu systemu wspólnych wskaźników. Państwa członkowskie i Komisja będą monitorować postępy i oceniać skuteczność interwencji.

W poniższej części przedstawiono informacje na temat treści przedmiotowych trzech rozporządzeń.

Rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR

W tytule I określono zakres rozporządzenia oraz definicje.

Tytuł II przedstawia cele ogólne i szczegółowe WPR, które należy realizować w ramach interwencji opracowanych przez państwa członkowskie i przedstawionych w ich planach strategicznych WPR. W tytule III wprowadzono szereg wspólnych wymogów dotyczących planów strategicznych WPR oraz elementy mające zastosowanie do kilku rodzajów interwencji. Wspólne wymogi dotyczą przestrzegania zasad ogólnych i praw podstawowych, takich jak unikanie zakłócania konkurencji, poszanowanie rynku wewnętrznego i niedyskryminacja oraz przestrzeganie przepisów WTO dotyczących wsparcia krajowego. Obejmują one również wymogi dotyczące konkretnych elementów, które muszą być zdefiniowane w planach WPR, takich jak użytki rolne, działalność rolnicza, osoba faktycznie prowadząca działalność rolniczą, młody rolnik. W sekcji tej opisano zobowiązania w zakresie „warunkowości” (zobowiązania dotyczące dobrych praktyk rolniczych, które każdy rolnik musi wypełniać, ale również obowiązków wynikających z prawodawstwa UE) oraz konieczności posiadania dobrze funkcjonujących usług doradczych dla gospodarstw rolnych).

Wreszcie w tytule tym przedstawia się rodzaje interwencji, które państwa członkowskie mogą wykorzystywać, aby wdrożyć swoje plany strategiczne WPR. Rodzaje interwencji to szeroko pojęte kategorie interwencji, które państwa członkowskie mogą wykorzystywać w swoich planach strategicznych WPR.

Tytuł IV zawiera przepisy finansowe. Zawarto w nim w szczególności alokacje środków finansowych w podziale na państwa członkowskie i fundusze oraz określono stopień elastyczności dozwolony przy przesunięciach środków między funduszami. Określono w nim stawki wkładu EFRROW w odniesieniu do wydatków publicznych w państwach członkowskich oraz przewidziano minimalne lub maksymalne alokacje środków finansowych na cele szczegółowe.

Tytuł V zawiera przepisy dotyczące planów strategicznych WPR. Określono w nim, jakie elementy państwa członkowskie muszą uwzględnić podczas opracowywania planu strategicznego WPR oraz jaka jest jego minimalna zawartość, z uwzględnieniem celów końcowych i planowania finansowego. W tytule tym wyjaśniono również, jakie zasady mają zastosowanie do zatwierdzania przez Komisję planów strategicznych WPR oraz w jaki sposób plany te można zmienić.

Tytuł VI zawiera niezbędne elementy dotyczące koordynacji i zarządzania. Określono w nim zakres odpowiedzialności organów państw członkowskich w odniesieniu do konkretnych zadań związanych z planami strategicznymi WPR. Aby zaangażować wszystkie zainteresowane strony w tytule tym ustanowiono komitet monitorujący. Ustanowiono w nim również sieci kontaktów, które mają umożliwić pomyślną realizację planów strategicznych WPR. Sieci te będą ustanowione zarówno na szczeblu krajowym, jak i na szczeblu UE. Wreszcie w tytule tym ustanowiono europejskie partnerstwo innowacyjne, aby stymulować wymianę wiedzy i innowacyjność.

W tytule VII wprowadza się ramy realizacji, monitorowania i ewaluacji określające co ma się znajdować w sprawozdaniach państw członkowskich z postępów w realizacji ich planów strategicznych WPR, kiedy należy je składać oraz zasady monitorowania i oceny tych postępów. Tytuł ten zawiera w szczególności przepisy dotyczące premii za skuteczną realizację celów środowiskowych i klimatycznych.

Wreszcie, tytuły VIII i IX zawierają odpowiednio przepisy dotyczące konkurencji, wyjaśniające w jaki sposób należy stosować poszczególne przepisy regulujące pomoc państwa, oraz przepisy końcowe określające, które z rozporządzeń zostają uchylone i kiedy przedmiotowe rozporządzenie wejdzie w życie.

Rozporządzenie horyzontalne w sprawie WPR

Proponuje się utrzymanie obecnej struktury WPR opartej na dwóch filarach, w ramach której środki o zasięgu ogólnym wdrażane w rytmie rocznym w ramach I filara byłyby uzupełnione lepiej dostosowanymi do uwarunkowań krajowych i regionalnych środkami w ramach programów wieloletnich II filara. Jednak w nowym modelu WPR po 2020 r. nacisk będzie położony na zwiększoną pomocniczość, tak aby państwa członkowskie mogły lepiej dostosowywać środki wykonawcze w ramach obu filarów do warunków krajowych i konkretnych okoliczności, w jakich funkcjonują rolnicy. Większa pomocniczość oznacza bardziej równomierne rozłożenie obowiązków w zakresie zarządzania WPR i ukształtowanie na nowo relacji między Unią Europejską, państwami członkowskimi i rolnikami.

W tym kontekście obecne rozporządzenie horyzontalne w sprawie WPR jest dostosowane do nowego modelu realizacji polityki oraz odzwierciedla zwiększony zakres elastyczności, jakim dysponują państwa członkowskie przy jej wdrażaniu (w zależności od ich lokalnych potrzeb), ograniczenie biurokracji z perspektywy beneficjentów oraz zorientowanie polityki na wyniki.

Przesunięcie nacisku na poziomie UE z zapewniania zgodności na realizację celów wymaga precyzyjnego określenia celów, jakie polityka ma zrealizować: cele te zostaną zatem ustanowione na poziomie UE. Aby w większym stopniu ukierunkować politykę na wyniki należy odejść od zapewniania legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń na rzecz zapewniania realizacji celów i poszanowania podstawowych wymogów UE przez Zintegrowany System Zarządzania i Kontroli (ZSZiK) lub organy zarządzające (agencje płatnicze, jednostki koordynujące, właściwe organy i jednostki certyfikujące). Zostaną utrzymane solidne i wiarygodne struktury zarządzania, które charakteryzują WPR.

Oprócz przepisów finansowych, rozporządzenie horyzontalne w sprawie WPR w dalszym ciągu zawiera przepisy dotyczące ogólnych zasad kontroli i kar, kontroli w zakresie warunkowości i ZSZiK. W rezultacie rozporządzenie ustanawia zasady dotyczące: finansowania, systemów zarządzania i kontroli, procedur rozliczania (rocznego rozliczenia finansowego i rocznego rozliczenia z realizacji celów) oraz kontroli zgodności rozliczeń.

Wspomniane rozporządzenie zawiera różne elementy upraszczające. Po pierwsze, nowe roczne rozliczenie z realizacji celów odzwierciedla przejście od nacisku na przestrzeganie przepisów przez poszczególnych beneficjentów do nacisku na skuteczną realizację polityki w państwach członkowskich.

Ponadto w rozporządzeniu przewidziano zmniejszenie liczby agencji płatniczych oraz wzmocnienie roli jednostki koordynującej i jednostki certyfikującej zgodnie z nowym modelem realizacji. Uczyni to system bardziej przejrzystym i zmniejszy obciążenia zarówno dla organów administracji krajowych, jak i dla Komisji. Zgodnie z rozporządzeniem finansowym wprowadzono podejście oparte na pojedynczym audycie, można też ograniczyć liczbę audytów przeprowadzanych przez służby Komisji.

Rozporządzenie zmieniające

Komunikat w sprawie przyszłości rolnictwa i produkcji żywności potwierdza, że zorientowanie na rynek stanowi kluczowy element WPR, lecz podkreśla także wyzwania związane ze zrównoważeniem środowiskowym i zmianą klimatu. Ponadto sytuuje on sektor rolnictwa w samym centrum debaty na temat żywności i odnośnych obaw obywateli, przypominając, że „najważniejszym zadaniem polityki jest zapewnienie rolnikom pomocy w przewidywaniu zmian w nawykach żywieniowych i dostosowywaniu produkcji do sygnałów płynących z rynku i do wymagań konsumentów”. Ponieważ szczegółowe przepisy, które uniemożliwiają dokonanie niezbędnych korekt zostały określone na szczeblu UE, reforma stanowi okazję do dokonania koniecznych zmian. WPR powinna ponadto stanowić odpowiedź na obawy obywateli związane ze zrównoważoną produkcją rolną.

W związku z tym przewiduje się utrzymanie struktury i głównych zasad określonych w rozporządzeniu (UE) nr 1308/2013, przy jednoczesnej zmianie ograniczonej liczby przepisów w świetle zmian gospodarczych, środowiskowych i społecznych, jakie zaszły od czasu jego wejścia w życie w 2014 r.

Po pierwsze, przewiduje się uchylenie przepisów dotyczących interwencji sektorowych, które były wcześniej ustanowione w rozporządzeniu (UE) nr 1308/2013, ponieważ te interwencje w ramach przyszłej WPR zostaną uregulowane [rozporządzeniem dotyczącym planu strategicznego WPR] i będą częścią planów strategicznych państw członkowskich, co zapewni większą spójność interwencji w ramach WPR.

Po drugie, mimo że przeprowadzone kolejno w latach 2008 i 2013 reformy polityki dotyczącej wina ogólnie osiągnęły swoje cele zapewniając gospodarczy sukces sektora wina, to jednak sektor ten stanął przed nowymi ekonomicznymi, środowiskowymi i klimatycznymi wyzwaniami. W związku z tym rozporządzenie przewiduje szereg szczegółowych zmian do obowiązujących przepisów, aby odpowiedzieć na te wyzwania.

Po trzecie, w komunikacie pt. „Przyszłość rolnictwa i produkcji żywności” wezwano do zwiększenia atrakcyjności oznaczeń geograficznych dla rolników i konsumentów oraz do ułatwienia zarządzania nimi. Proponuje się zatem zmianę obecnych przepisów dotyczących oznaczeń geograficznych zawartych w czterech podstawowych aktach prawnych, aby uprościć system oznaczeń geograficznych, skrócić proces rejestracji oznaczeń geograficznych i efektywniej zatwierdzać zmiany do specyfikacji produktu. Zmiany te mają spowodować uproszczenie systemu oznaczeń geograficznych, uczynić go bardziej zrozumiałym dla konsumentów, łatwiejszym do promowania i tańszym, dzięki obniżeniu kosztów administracyjnych zarządzania nim.

W odniesieniu do przepisów dotyczących oznaczeń geograficznych win, ograniczenie badania wniosków przez organy UE do kontroli oczywistych błędów, oddzielenie praw własności intelektualnej od innych wymogów określonych w specyfikacji produktu, a także uprawnienie państw członkowskich do podejmowania decyzji w sprawie zmian, które nie mają znaczenia na poziomie UE, przyczyniłoby się do usprawnienia całej procedury, skrócenia terminów zatwierdzania oraz racjonalizacji nakładów, zgodnie z powiązanymi ze sobą zasadami pomocniczości i proporcjonalności. Podobnie przewiduje się uproszczenie niektórych procedur, np. procedury sprzeciwu, co ma się przyczynić do podniesienia wydajności procesu zatwierdzania.

Wyjaśnienie definicji „chroniona nazwa pochodzenia” w przypadku win umożliwi grupom producentów wykorzystywanie nowych odmian, uprawianych również w odpowiedzi na zmianę klimatu, i właściwe uzasadnianie wniosków, zgodnie z realiami uprawy winorośli i praktyk enologicznych. Proponuje się również wzmocnienie ochrony oznaczeń geograficznych przed ich podrabianiem w internecie oraz ochrony towarów w transporcie.

Uproszczenie proponowane w odniesieniu do oznaczeń geograficznych win musi mieć również zastosowanie do produktów rolnych i środków spożywczych aby zapewnić odpowiedni stopień spójności między systemami i przynieść korzyści producentom oznaczeń geograficznych również w tym sektorze. System oznaczeń geograficznych win aromatyzowanych, który obejmuje jedynie 5 spośród 3350 oznaczeń geograficznych, nie może funkcjonować i powinien zostać włączony do innego systemu – systemu produktów rolnych i środków spożywczych wydaje się właściwy, ponieważ obejmuje już inne napoje alkoholowe.

Ponadto w rozporządzeniu przewidziano przepisy, które przekładają się na wewnętrzne zobowiązania podjęte przez UE i jej państwa członkowskie w kontekście niedawnych decyzji ministerialnych na szczycie Światowej Organizacji Handlu, szczególnie w odniesieniu do dopłat eksportowych i, bardziej ogólnie, środków konkurencji eksportowej.

Ponadto proponuje się usunąć szereg nieaktualnych przepisów, między innymi dotyczących systemu ograniczania produkcji i wymogów mających zastosowanie do sektora cukru, które przestały obowiązywać z końcem roku gospodarczego 2016/2017.

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY**w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej
oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1306/2013**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 43 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Trybunału Obrachunkowego,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego⁸,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów⁹,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W komunikacie Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów zatytułowanym „Przyszłość rolnictwa i produkcji żywności” z dnia 29 listopada 2017 r. stwierdzono, że wspólna polityka rolna (zwana dalej „WPR”) powinna nadal zwiększać swoją gotowość do reagowania na przyszłe wyzwania i możliwości poprzez zwiększanie zatrudnienia, wzrostu gospodarczego i inwestycji, zwalczanie zmiany klimatu i dostosowanie do niej oraz przekształcanie rezultatów badań naukowych i innowacji z rozwiązań teoretycznych w zastosowania praktyczne na polach i rynkach. WPR powinna ponadto stanowić odpowiedź na obawy obywateli związane ze zrównoważoną produkcją rolną.
- (2) [W tym miejscu należy podać właściwe rezolucje Rady i Parlamentu Europejskiego]
- (3) Model realizacji WPR oparty na zgodności powinien zostać dostosowany, aby umożliwić zwrócenie większej uwagi na rezultaty i realizację celów. Unia powinna zatem określić podstawowe cele polityczne, rodzaje interwencji i podstawowe wymogi unijne, a jednocześnie przenieść większą odpowiedzialność za osiągnięcie tych celów na państwa członkowskie. W związku z tym konieczne jest zapewnienie większej pomocniczości, aby w większym stopniu uwzględniać lokalne uwarunkowania i potrzeby. W związku z tym zgodnie z nowym modelem realizacji państwa członkowskie powinny być odpowiedzialne za dostosowywanie interwencji WPR zgodnie z podstawowymi wymogami unijnymi, aby w ten sposób maksymalizować swój wkład w osiągnięcie celów unijnej WPR, oraz za ustanawianie i projektowanie ram zgodności i kontroli dla beneficjentów.

⁸ Dz.U. C z, s. .

⁹ Dz.U. C z, s. .

- (4) WPR obejmuje różne interwencje i środki, z których dużą część stanowią interwencje objęte planami strategicznymi WPR, o których mowa w tytule III rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) .../...¹⁰ [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR]. Inne nadal oparte są na tradycyjnej logice zgodności. Aby przyczynić się do realizacji celów WPR, ważne jest zapewnienie finansowania wszystkich interwencji i środków. Ponieważ niektóre elementy tych interwencji i środków są wspólne, ich finansowanie powinno być regulowane przez te same przepisy. W razie konieczności przepisy te powinny jednak pozwalać na ich zróżnicowane traktowanie. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013¹¹ dotyczyło dwóch europejskich funduszy rolnych, mianowicie Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji („EFRG”) oraz Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich („EFRROW”) (dalej „fundusze”). Fundusze te powinny zostać utrzymane w niniejszym rozporządzeniu. Z uwagi na zakres reformy należy uchylić rozporządzenie (UE) nr 1306/2013.
- (5) Przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) .../... [nowe rozporządzenie finansowe]¹², w szczególności te dotyczące zarządzania dzielonego z państwami członkowskimi, funkcji akredytowanych organów i zasad budżetowych, powinny mieć zastosowanie do interwencji i środków określonych w niniejszym rozporządzeniu.
- (6) W celu zharmonizowania praktyk wśród państw członkowskich w zakresie stosowania klauzuli dotyczącej siły wyższej niniejsze rozporządzenie powinno określać, w stosownych przypadkach, wyłączenia od przepisów WPR w przypadkach siły wyższej i nadzwyczajnych okoliczności, a także niewyczerpujący wykaz możliwych przypadków siły wyższej i nadzwyczajnych okoliczności, które byłyby uznawane przez właściwe organy krajowe. Właściwe organy krajowe powinny podejmować decyzje dotyczące siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności indywidualnie dla każdego przypadku, na podstawie odpowiednich dowodów.
- (7) Wydatki w ramach WPR, w tym wydatki związane z interwencjami objętymi planami strategicznymi WPR, o których mowa w tytule III rozporządzenia (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR], powinny być finansowane z budżetu ogólnego Unii (budżet Unii) – bezpośrednio w ramach funduszy lub na zasadzie zarządzania dzielonego z państwami członkowskimi. Należy określić rodzaje wydatków, które mogą być finansowane z wykorzystaniem funduszy.
- (8) Aby osiągnąć cele WPR ustanowione w art. 39 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej („Traktat”) oraz w celu zachowania zgodności z zasadą zarządzania dzielonego, jak przewidziano w art. 59 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012, państwa członkowskie powinny zapewnić wprowadzenie niezbędnych systemów zarządzania. Należy zatem ustanowić przepisy dotyczące wyznaczania właściwego organu, agencji płatniczej, jednostki koordynującej i jednostki certyfikującej.
- (9) Należy wprowadzić przepisy dotyczące akredytowania przez państwa członkowskie agencji płatniczych i jednostek koordynujących oraz ustanowienia procedur

¹⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) .../... z dnia [...] [...] (Dz.U. L [...] z [...], s. [...]).

¹¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 549).

¹² Rozporządzenie (UE, Euratom) .../... [nowe rozporządzenie finansowe].

dotyczących uzyskiwania deklaracji zarządczych i rocznych sprawozdań z realizacji celów, a także uzyskiwania certyfikacji systemów zarządzania i monitorowania, systemów sprawozdawczości, jak również zatwierdzania rocznych sprawozdań finansowych przez niezależne jednostki. Ponadto w celu zapewnienia przejrzystości systemu kontroli prowadzonych na poziomie krajowym, w szczególności w zakresie procedur dotyczących zezwoleń, zatwierdzania i wypłaty środków oraz w celu zmniejszenia obciążeń Komisji i państw członkowskich związanych z administracją i audytem, w przypadku gdy wymagana jest akredytacja każdej agencji płatniczej, należy ograniczyć liczbę organów i instytucji, którym przydzielono te zadania, przy jednoczesnym poszanowaniu przepisów konstytucyjnych każdego z państw członkowskich.

- (10) W przypadku gdy państwo członkowskie akredytuje więcej niż jedną agencję płatniczą, powinno ono wyznaczyć jedną publiczną jednostkę koordynującą, aby zapewnić spójność zarządzania funduszami, kontakty między Komisją a poszczególnymi akredytowanymi agencjami płatniczymi oraz niezwłoczne przekazywanie żądanych przez Komisję informacji dotyczących działalności poszczególnych agencji płatniczych. Jednostka koordynująca powinna również podejmować i koordynować działania w celu eliminowania wszelkich niedociągnięć natury ogólnej ujawnionych na poziomie krajowym i powinna na bieżąco informować Komisję o wszelkich podejmowanych działaniach następczych.
- (11) Zaangażowanie agencji płatniczych akredytowanych przez państwa członkowskie jest w ramach nowego modelu realizacji zasadniczym warunkiem wstępnym uzyskania wystarczającej pewności, że cele i cele końcowe określone w odpowiednich planach strategicznych WPR zostaną osiągnięte za pomocą interwencji finansowanych z budżetu Unii. W niniejszym rozporządzeniu należy zatem wyraźnie przewidzieć, że z budżetu Unii mogą być zwracane wyłącznie wydatki dokonane przez akredytowane agencje płatnicze. Ponadto wydatki na interwencje, o których mowa w rozporządzeniu dotyczącym planu strategicznego WPR, finansowane przez Unię, powinny przynieść odpowiedni produkt w zakresie podstawowych wymogów unijnych i systemów zarządzania oraz powinny być z nimi zgodne.
- (12) W kontekście przestrzegania dyscypliny budżetowej niezbędne jest określenie rocznego pułapu wydatków finansowanych przez EFRG z uwzględnieniem kwot maksymalnych ustalonych dla tego funduszu w wieloletnich ramach finansowych przewidzianych w rozporządzeniu Rady (UE, Euratom) [COM(2018) 322 final – rozporządzenie w sprawie WRF]¹³.
- (13) Dyscyplina budżetowa wymaga również, aby roczny pułap wydatków finansowanych przez EFRG był przestrzegany w każdych okolicznościach oraz na każdym etapie procedury budżetowej i wykonywania budżetu. W związku z tym niezbędne jest, aby krajowy pułap dla płatności bezpośrednich dla każdego państwa członkowskiego, określony w rozporządzeniu (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR], był uważany za pułap finansowy dla takich bezpośrednich płatności dla danego państwa członkowskiego oraz aby zwroty tych płatności nie przekraczały tego pułapu finansowego.
- (14) Z myślą o zapewnieniu, aby kwoty przeznaczone na finansowanie WPR nie przekraczały rocznych pułapów, należy utrzymać mechanizm dyscypliny finansowej, zgodnie z którym poziom wsparcia bezpośredniego zostaje dostosowany. Należy

¹³ Rozporządzenie (UE, Euratom) .../... [nowe rozporządzenie finansowe].

jednak znieść próg wynoszący 2 000 EUR. Aby wesprzeć sektor rolnictwa w przypadku zmian na rynku lub poważnych kryzysów mających wpływ na produkcję rolną lub dystrybucję produktów rolnych, należy utrzymywać rezerwę rolną. Art. 12 ust. 2 lit. d) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) [nowe rozporządzenie finansowe] stanowi, że środki, na które nie zaciągnięto zobowiązań, mogą być przenoszone wyłącznie na kolejny rok budżetowy. Aby znacząco uprościć kwestię wdrożenia dla beneficjentów i administracji krajowych, należy korzystać z mechanizmu przenoszenia, wykorzystując wszelkie kwoty niewykorzystane w ramach rezerwy na wypadek kryzysów w sektorze rolnym utworzonej w 2020 r. Do tego celu niezbędne jest ustanowienie odstępstwa od art. 12 ust. 2 lit. d) rozporządzenia finansowego, umożliwiającego przenoszenie bez ograniczeń czasowych środków z rezerwy rolnej, na które nie zaciągnięto zobowiązań, na finansowanie rezerwy rolnej w kolejnym roku budżetowym / kolejnych latach budżetowych. Ponadto w odniesieniu do roku budżetowego 2020 niezbędne jest drugie odstępstwo, jako że całkowitą niewykorzystaną kwotę rezerwy dostępną pod koniec roku 2020 należy przenieść na rok 2021 do odpowiedniej linii budżetowej nowej rezerwy rolnej, bez zwracania tej kwoty do linii budżetowych obejmujących interwencje w formie płatności bezpośrednich w ramach planu strategicznego WPR.

- (15) Aby uniknąć nałożenia na administracje krajowe i rolników nadmiernych obciążeń administracyjnych, należy przewidzieć możliwość niedokonywania zwrotu kwot przeniesionych z poprzedniego roku budżetowego w ramach zastosowanej dyscypliny finansowej, w przypadku gdy stosuje się dyscyplinę finansową przez drugi rok z rzędu (rok N+1) lub w przypadku gdy ogólna kwota środków, na które nie zaciągnięto zobowiązań, stanowi mniej niż 0,2 % pułapu rocznego EFRG.
- (16) Biorąc pod uwagę poziomy płatności bezpośrednich dla rolników w Chorwacji w ramach stosowania w tym państwie członkowskim mechanizmu stopniowego dochodzenia do wszystkich płatności bezpośrednich, instrument dyscypliny finansowej należy stosować w Chorwacji dopiero od dnia 1 stycznia 2022 r.
- (17) Środki wprowadzone w celu określenia wkładu finansowego z funduszy do celów obliczenia pułapów finansowych nie mają wpływu na kompetencje władzy budżetowej ustanowionej przez Traktat. Środki te powinny zatem opierać się na pułach środków finansowych ustalonych zgodnie z porozumieniem międzyinstytucjonalnym z dnia [...] [COM(2018) 322 final – rozporządzenie w sprawie WRF].
- (18) Dyscyplina budżetowa wymaga również stałego kontrolowania średniookresowej sytuacji budżetowej. Komisja powinna, w razie konieczności, zaproponować prawodawcy odpowiednie środki w celu dopilnowania, aby państwa członkowskie przestrzegały pułapów przewidzianych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) .../... [COM(2018) 322 final – rozporządzenie w sprawie WRF]. Ponadto Komisja powinna wykorzystywać w pełni i przez cały czas swoje uprawnienia w zakresie zarządzania w celu zapewnienia przestrzegania pułapu rocznego oraz, w razie konieczności, proponować Parlamentowi Europejskiemu i Radzie bądź Radzie odpowiednie środki mające na celu poprawę sytuacji budżetowej. Jeżeli pod koniec roku budżetowego wnioski o zwrot przedstawione przez państwa członkowskie uniemożliwiają przestrzeganie pułapu rocznego, należy przyznać Komisji uprawnienia do podejmowania kroków umożliwiających tymczasowy podział dostępnych środków budżetowych pomiędzy państwa członkowskie proporcjonalnie do ich wniosków o zaległy jeszcze zwrot, jak również działań zapewniających zachowanie pułapu ustalonego na dany rok. Płatności na ten rok powinny zostać pokryte ze środków na następny rok budżetowy; należy także

ostatecznie ustalić całkowitą kwotę finansowania unijnego przysługującą poszczególnym państwom członkowskim, jak również sposób podziału wyrównania między państwami członkowskimi w celu zapewnienia przestrzegania ustalonej kwoty.

- (19) Wykonując budżet, Komisja powinna stosować comiesięczny system wczesnego ostrzegania i monitorowania wydatków rolnych, tak aby – w przypadku pojawienia się ryzyka przekroczenia pułapu rocznego – mogła jak najszybciej wprowadzić odpowiednie środki w ramach swoich uprawnień w zakresie zarządzania oraz – gdyby środki te okazały się niewystarczające – zaproponować inne środki. Okresowe sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady powinno zawierać porównanie zmian wydatków dokonanych do dnia sporządzenia tego sprawozdania z wydatkami szacunkowymi, a także powinno zawierać ocenę przewidywanego wykonania budżetu do końca roku budżetowego.
- (20) W ramach EFRG środki finansowe niezbędne do pokrycia wydatków poniesionych przez akredytowane agencje płatnicze powinny być udostępniane państwom członkowskim przez Komisję w formie zwrotów na podstawie zaksięgowanych wydatków dokonanych przez te agencje. Należy również przewidzieć, że w oczekiwaniu na zwroty w formie płatności miesięcznych państwa członkowskie powinny gromadzić środki finansowe w zależności od potrzeb ich akredytowanych agencji płatniczych. W niniejszym rozporządzeniu należy wyraźnie określić, że państwa członkowskie oraz beneficjenci zaangażowani w realizację WPR mają pokrywać swoje koszty administracyjne i koszty zatrudnienia ze środków własnych.
- (21) Aby dostarczyć Komisji, w szczególności, odpowiednich środków zarządzania rynkami rolnymi oraz ułatwić monitorowanie wydatków rolnych, jak również umożliwić monitorowanie zasobów rolnych w perspektywie średnio- i długoterminowej, należy przewidzieć możliwość korzystania z systemu agrometeorologicznego oraz zakupu i poprawy jakości danych satelitarnych.
- (22) W odniesieniu do zarządzania finansami EFRROW należy wprowadzić przepisy dotyczące zobowiązań budżetowych, terminów, umorzenia i przerwania płatności. Interwencje związane z rozwojem obszarów wiejskich są finansowane z budżetu Unii na podstawie zobowiązań w ratach rocznych. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość korzystania z funduszy unijnych od momentu zatwierdzenia planów strategicznych WPR. Niezbędne jest zatem ustanowienie odpowiednio ograniczonego systemu płatności zaliczkowych, aby zapewnić regularny przepływ środków finansowych umożliwiający terminowe dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów w ramach interwencji.
- (23) Poza płatnościami zaliczkowymi, wśród płatności Komisji dla akredytowanych agencji płatniczych, należy wyróżnić płatności okresowe i płatność sald. Niezbędne jest także ustanowienie szczegółowych zasad dotyczących tych płatności. Zasada automatycznego umarzania powinna pomóc w przyspieszeniu realizacji interwencji i przyczyniać się do należytego zarządzania finansami. Przepisy dotyczące krajowych ram państw członkowskich w odniesieniu do interwencji regionalnych określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) .../...¹⁴ [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR] dają również państwom członkowskim narzędzie służące zapewnieniu realizacji i należytego zarządzania finansami.

¹⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) .../... z dnia [...] (Dz.U. L [...] z [...], s. [...]).

- (24) Państwa członkowskie powinny zadbać o to, by pomoc unijna była wypłacana beneficjentom w ustalonym terminie, tak aby mogła ona zostać wykorzystana w sposób wydajny. Nieprzestrzeganie przez państwa członkowskie terminów płatności określonych w prawie Unii mogłoby tworzyć poważne problemy dla beneficjentów i stanowić zagrożenie dla zasady jednoroczności budżetu Unii. Dlatego też wydatki dokonane poza terminami płatności powinny zostać wyłączone z finansowania unijnego. Zgodnie z zasadą proporcjonalności Komisja powinna być uprawniona do przewidywania wyjątków od tej ogólnej zasady w odniesieniu do obydwu funduszy.
- (25) Zgodnie ze strukturą i głównymi cechami nowego modelu realizacji WPR kwalifikowalność płatności dokonywanych przez państwa członkowskie w ramach finansowania unijnego nie będzie już zależała od legalności i prawidłowości płatności na rzecz indywidualnych beneficjentów. Zamiast tego, w przypadku rodzajów interwencji, o których mowa w rozporządzeniu (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR], płatności państw członkowskich powinny być uznawane za kwalifikowalne, jeżeli można im przypisać odpowiedni produkt i jeżeli są zgodne z mającymi zastosowanie podstawowymi wymogami unijnymi.
- (26) Rozporządzenie (UE) nr 1306/2013 przewidywało zmniejszenia i zawieszenia płatności miesięcznych lub płatności okresowych w celu wsparcia kontroli legalności i prawidłowości. Dzięki nowemu modelowi realizacji narzędzia te powinny służyć jako wsparcie realizacji w oparciu o wyniki. Należy także doprecyzować różnicę między zmniejszeniami a zawieszeniami.
- (27) Należy usprawnić procedurę zmniejszania płatności EFRG za przekraczanie pułapów finansowych określonych w prawie Unii i ujednolicić ją z procedurami zmniejszania płatności EFRROW w tym kontekście.
- (28) Państwa członkowskie powinny przysyłać Komisji roczne sprawozdania finansowe oraz roczne sprawozdania z realizacji celów planu strategicznego WPR do dnia 15 lutego roku N+1. W przypadku gdy dokumenty te nie zostaną przesłane, tym samym uniemożliwiając Komisji przeprowadzenie rozliczenia rachunków danej agencji płatniczej lub weryfikacji kwalifikowalności wydatków w stosunku do zgłoszonych produktów, Komisja powinna mieć możliwość zawieszenia miesięcznych płatności i przerwania kwartalnych zwrotów do czasu otrzymania zaległych dokumentów.
- (29) Należy wprowadzić nowy rodzaj zawieszenia płatności w przypadku rażąco niskiego poziomu produktów. W przypadku gdy odnotowano rażąco niski poziom produktów w porównaniu z zadeklarowanymi wydatkami oraz w przypadku gdy państwa członkowskie nie mogą przedstawić dobrych i zrozumiałych powodów zaistniałej sytuacji, Komisja, poza zmniejszeniem wydatków na rok budżetowy N-1, powinna mieć możliwość zawieszenia przyszłych wydatków związanych z interwencją, w przypadku której odnotowano rażąco niski poziom produktów. Takie zawieszenia powinny podlegać zatwierdzeniu w decyzji dotyczącej rocznego rozliczenia z realizacji celów.
- (30) Również w odniesieniu do wieloletniego monitorowania realizacji celów Komisja powinna mieć prawo do zawieszenia płatności. W związku z tym w przypadkach opóźnionego lub niewystarczającego postępu w dążeniu do osiągnięcia celów końcowych określonych w krajowym planie strategicznym WPR, Komisja powinna być uprawniona do zwrócenia się do danego państwa członkowskiego, w drodze aktu wykonawczego, o podjęcie niezbędnych działań zaradczych zgodnie z planem działania opracowanym w porozumieniu z Komisją i zawierającym jasno określone wskaźniki postępu. Jeżeli dane państwo członkowskie nie przedłoży lub nie wdroży

planu działania oraz w przypadku gdy plan działania jest wyraźnie niewystarczający do zaradzenia sytuacji, Komisja powinna być uprawniona do zawieszenia płatności miesięcznych lub płatności okresowych w drodze aktu wykonawczego.

- (31) Podobnie jak to miało miejsce dotychczas zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1306/2013, Komisja powinna być uprawniona do zawieszenia płatności, w przypadku gdy w systemach zarządzania zaistnieją poważne niedociągnięcia, w tym niezgodność z podstawowymi wymogami unijnymi i brak wiarygodności sprawozdawczości. Niezbędne jest jednak dokonanie przeglądu warunków zawieszenia płatności, tak aby zwiększyć wydajność mechanizmu. Decyzje dotyczące konsekwencji finansowych tych zawieszeń należy podejmować w ramach procedury zgodności *ad hoc*.
- (32) Płatności w ramach WPR przewidziane w prawie Unii powinny być przekazywane przez właściwe organy krajowe beneficjentom w pełnej wysokości.
- (33) Aby umożliwić ponowne wykorzystanie niektórych rodzajów dochodów związanych z WPR na cele WPR, powinny one zostać uznane za dochody przeznaczone na określony cel. Wykaz kwot zawarty w rozporządzeniu (UE) nr 1306/2013 należy zmienić, a przedmiotowe przepisy należy zharmonizować i połączyć z istniejącymi przepisami dotyczącymi dochodów przeznaczonych na określony cel.
- (34) Rozporządzenie (UE) nr 1306/2013 zawiera wykaz środków informacyjnych związanych z WPR wraz z ich celami i ustanawia przepisy dotyczące finansowania tych środków oraz realizacji odpowiednich projektów. Przepisy szczegółowe dotyczące celów i rodzajów środków informacyjnych, jakie mają być finansowane, należy przenieść do niniejszego rozporządzenia.
- (35) Finansowanie środków i interwencji w ramach WPR w znacznym stopniu podlega zasadzie zarządzania dzielonego. W celu zapewnienia należytego zarządzania funduszami unijnymi Komisja powinna przeprowadzać kontrole zarządzania funduszami przez władze państw członkowskich odpowiedzialne za dokonywanie płatności. Należy określić charakter kontroli, które mają być przeprowadzane przez Komisję, aby określić zakres zadań Komisji w kwestii wykonywania budżetu Unii oraz sprecyzować obowiązki państw członkowskich w zakresie współpracy.
- (36) Aby umożliwić Komisji spełnienie jej obowiązku sprawdzania istnienia i właściwego funkcjonowania systemów zarządzania i kontroli wydatków unijnych w państwach członkowskich, należy – niezależnie od kontroli przeprowadzanych przez same państwa członkowskie – wprowadzić przepisy umożliwiające przeprowadzanie kontroli przez osoby upoważnione przez Komisję do działania w jej imieniu, które powinny mieć możliwość zwracania się o pomoc ze strony państw członkowskich w ramach swojej pracy.
- (37) Niezbędne jest jak najszersze zastosowanie technologii informacyjnych w celu opracowywania informacji, które mają być przekazywane Komisji. Podczas przeprowadzania kontroli Komisja powinna posiadać pełny i natychmiastowy dostęp do danych związanych z wydatkami, zarówno w formie papierowej, jak i elektronicznej.
- (38) W celu zastosowania wymogów [nowego] rozporządzenia finansowego w odniesieniu do wzajemnego uznawania wyników audytów oraz w celu zmniejszenia ryzyka pokrywania się audytów przeprowadzanych przez różne instytucje należy ustanowić przepisy dotyczące podejścia opartego na pojedynczym audycie i zapewnić Komisji

możliwość uzyskania pewności dzięki działaniom wiarygodnych jednostek certyfikujących.

- (39) W celu ustanowienia finansowego powiązania między akredytowanymi agencjami płatniczymi a budżetem Unii Komisja powinna przeprowadzać coroczne rozliczenie rachunków tych agencji w ramach rocznego rozliczenia finansowego. Decyzja dotycząca rozliczenia rachunków powinna ograniczać się do kompletności, dokładności i prawdziwości rachunków, natomiast nie powinna dotyczyć zgodności wydatków z prawem Unii.
- (40) Zgodnie z nowym modelem realizacji należy ustanowić roczne rozliczenie z realizacji celów, które pozwoli zweryfikować kwalifikowalność wydatków w stosunku do zgłoszonych produktów. Aby zaradzić sytuacjom, w których zadeklarowane wydatki nie odpowiadają odpowiednim zgłoszonym produktom, a państwa członkowskie nie mogą dostarczyć uzasadnienia tych rozbieżności, należy wdrożyć mechanizm zmniejszenia płatności.
- (41) Komisja jest odpowiedzialna za wykonanie budżetu Unii we współpracy z państwami członkowskimi zgodnie z art. 317 Traktatu. Komisja powinna zatem być uprawniona do decydowania, w drodze aktów wykonawczych, czy wydatki dokonane przez państwa członkowskie są zgodne z prawem Unii. Państwom członkowskim należy przyznać prawo do uzasadniania swoich decyzji dotyczących płatności i do odwoływania się do procedury pojednawczej w przypadku braku porozumienia między nimi a Komisją. W celu udzielenia państwom członkowskim gwarancji prawnych i finansowych dotyczących wydatków dokonanych w przeszłości, należy określić termin przedawnienia, po upływie którego Komisja nie może podjąć decyzji w sprawie skutków finansowych stwierdzonej niezgodności.
- (42) W celu ochrony interesów finansowych budżetu Unii państwa członkowskie powinny wprowadzić systemy umożliwiające im upewnienie się, że interwencje finansowane przez fundusze rzeczywiście mają miejsce i są poprawnie realizowane, przy jednoczesnym utrzymaniu obecnych, solidnych ram należytego zarządzania finansami. Zgodnie z rozporządzeniem finansowym, rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013¹⁵, rozporządzeniem Rady (Euratom, WE) nr 2988/95¹⁶, rozporządzeniem Rady (Euratom, WE) nr 2185/96¹⁷ i rozporządzeniem Rady (UE) 2017/1939¹⁸ interesy finansowe Unii należy chronić za pomocą proporcjonalnych środków, w tym środków zapobiegania nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym, ich wykrywania, korygowania i dochodzenia, a także odzyskiwania środków straconych, nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych oraz, w stosownych przypadkach, nakładania sankcji administracyjnych. Ponadto, zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 883/2013 i rozporządzeniem (Euratom, WE) nr 2185/96, Europejski

¹⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1)

¹⁶ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1).

¹⁷ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

¹⁸ Rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej (Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1).

Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) może prowadzić dochodzenia administracyjne, w tym kontrole na miejscu i inspekcje, w celu ustalenia, czy miały miejsce nadużycie finansowe, korupcja lub jakiegokolwiek inne nielegalne działanie, naruszające interesy finansowe Unii. Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2017/1939 Prokuratura Europejska (EPPO) może prowadzić dochodzenia i ścigać nadużycia finansowe i inne przestępstwa naruszające interesy finansowe Unii, jak przewidziano w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371¹⁹. Zgodnie z rozporządzeniem finansowym każda osoba lub podmiot, które otrzymują środki finansowe Unii, w pełni współpracują w celu ochrony interesów finansowych Unii, przyznają konieczne prawa i dostęp Komisji, OLAF-owi, EPPO i Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu (ETO) oraz zapewniają, aby wszelkie osoby trzecie uczestniczące w wykonaniu środków finansowych Unii przyznały tym organom równoważne prawa. Aby umożliwić OLAF-owi wykonywanie jego uprawnień i zapewnić skuteczną analizę przypadków nieprawidłowości, państwa członkowskie powinny posiadać systemy umożliwiające im przedkładanie Komisji sprawozdań na temat wykrytych nieprawidłowości oraz innych przypadków niezgodności z warunkami ustalonymi przez państwa członkowskie w ramach planu strategicznego WPR, w tym nadużyć finansowych, a także na temat działań następczych oraz działań podjętych w następstwie dochodzeń prowadzonych przez OLAF. Aby zapewnić skuteczne badanie skarg dotyczących funduszy, państwa członkowskie powinny wprowadzić niezbędne mechanizmy.

- (43) Do niniejszego rozporządzenia zastosowanie mają horyzontalne przepisy finansowe przyjęte przez Parlament Europejski i Radę na podstawie art. 322 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Przepisy te, ustanowione rozporządzeniem finansowym, określają w szczególności procedurę ustanawiania i wykonania budżetu w drodze dotacji, zamówień, nagród i wykonania pośredniego oraz przewidują kontrole wykonywania obowiązków przez podmioty upoważnione do działań finansowych. Przepisy przyjęte na podstawie art. 322 TFUE dotyczą również ochrony budżetu Unii w przypadku uogólnionych braków w zakresie praworządności w państwach członkowskich, jako że poszanowanie praworządności jest niezbędnym warunkiem wstępnym należytego zarządzania finansami i skutecznego unijnego finansowania.
- (44) Należy zapewnić, aby odmowa lub odzyskanie płatności wynikające z naruszenia przepisów dotyczących zamówień publicznych odzwierciedlały wagę takiego naruszenia i były zgodne z zasadą proporcjonalności, tak jak to przykładowo wyrażono w odnośnych wytycznych sporządzonych przez Komisję w odniesieniu do korekt finansowych, jakich należy dokonać w wydatkach finansowanych przez Unię w ramach zarządzania dzielonego w przypadku naruszenia takich przepisów. Ponadto należy sprecyzować, że taka niezgodność ma wpływ na legalność i prawidłowość transakcji jedynie do wysokości części pomocy, która nie jest wypłacana lub która ma zostać zwrócona.
- (45) Różnorodne przepisy w ramach sektorowego prawodawstwa rolnego wymagają złożenia zabezpieczenia w celu zagwarantowania płatności kwoty należnej w przypadku niewywiązania się ze zobowiązania. Aby wzmocnić ramy prawne

¹⁹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii (Dz.U. L 198 z 28.7.2017, s. 29).

dotyczące zabezpieczeń, do wszystkich przedmiotowych przepisów należy stosować jedną horyzontalną zasadę.

- (46) Państwa członkowskie powinny ustanowić i prowadzić zintegrowany system zarządzania i kontroli („system zintegrowany”) w odniesieniu do niektórych interwencji przewidzianych w rozporządzeniu (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR] oraz w odniesieniu do środków, o których mowa odpowiednio w rozdziale IV rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 228/2013²⁰ i rozdziale IV rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 229/2013²¹. Aby poprawić skuteczność i monitorowanie wsparcia unijnego, państwa członkowskie należy upoważnić do korzystania ze zintegrowanego systemu w odniesieniu do innych interwencji unijnych.
- (47) Należy zachować główne istniejące elementy zintegrowanego systemu, a w szczególności: przepisy dotyczące systemu identyfikacji działek rolnych, systemu wniosków geoprzestrzennych oraz wniosków z tytułu zwierząt, systemu identyfikacji i rejestracji uprawnień do płatności, systemu rejestracji tożsamości beneficjentów oraz systemu kontroli i kar. Państwa członkowskie powinny nadal korzystać z danych i produktów informacyjnych dostarczanych przez program Copernicus, a także technologii informacyjnych takich jak Galileo i EGNOS, aby zapewnić dostępność kompleksowych i porównywalnych danych z całego obszaru Unii w celu monitorowania polityki rolno-środowiskowo-klimatycznej oraz zwiększenia wykorzystania pełnych, darmowych i otwartych danych i informacji uzyskanych przez satelity Sentinel i usługi w ramach programu Copernicus. W tym celu zintegrowany system powinien obejmować również system monitorowania obszarów.
- (48) Zintegrowany system, jako część systemów zarządzania niezbędnych do wdrożenia WPR, powinien zapewniać wiarygodność i weryfikowalność danych zagregowanych ujętych w rocznym sprawozdaniu z realizacji celów. Zważywszy na znaczenie prawidłowego funkcjonowania zintegrowanego systemu, należy określić wymagania dotyczące jakości. Państwa członkowskie powinny przeprowadzać coroczną ocenę jakości systemu identyfikacji działek rolnych, systemu wniosków geoprzestrzennych oraz systemu monitorowania obszarów. Państwa członkowskie powinny również eliminować wszelkie niedociągnięcia i na wniosek Komisji opracować plan działania.
- (49) W komunikacie Komisji zatytułowanym „Przyszłość rolnictwa i produkcji żywności” zwiększanie troski o środowisko, intensyfikację działań w dziedzinie klimatu oraz udział w realizacji unijnych celów związanych ze środowiskiem i zmianą klimatu uznano za strategiczną orientację przyszłej WPR. Dlatego też niezbędne jest dzielenie się danymi pochodzącymi z systemu identyfikacji działek rolnych / zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli dla celów związanych ze środowiskiem i klimatem na poziomie krajowym i unijnym. Należy zatem przewidzieć możliwość dzielenia się przez organy publiczne państw członkowskich między sobą oraz z instytucjami i organami unijnymi danymi zgromadzonymi za pośrednictwem zintegrowanego systemu, które mają znaczenie dla celów związanych ze środowiskiem i klimatem. Aby zwiększyć efektywność wykorzystywania danych dostępnych dla różnych organów

²⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 228/2013 z dnia 13 marca 2013 r. ustanawiające szczególne środki w dziedzinie rolnictwa na rzecz regionów najbardziej oddalonych w Unii Europejskiej i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 247/2006 (Dz.U. L 78 z 20.3.2013, s. 23).

²¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 229/2013 z dnia 13 marca 2013 r. ustanawiające szczególne środki dotyczące rolnictwa dla mniejszych wysp Morza Egejskiego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1405/2006 (Dz.U. L 78 z 20.3.2013, s. 41).

publicznych w celu tworzenia europejskiej statystyki, należy również przewidzieć, że dane pochodzące ze zintegrowanego systemu muszą być udostępniane do celów statystycznych podmiotom wchodzącym w skład europejskiego systemu statystycznego.

- (50) Bardzo skutecznym środkiem nadzoru nad transakcjami stanowiącymi część systemu finansowania przez EFRG może być kontrola dokumentów biznesowych przedsiębiorstw otrzymujących lub dokonujących płatności. Kontrola taka jest uzupełnieniem innych kontroli prowadzonych już przez państwa członkowskie. Ponadto przepisy krajowe dotyczące kontroli mogą mieć szerszy zakres niż te przewidziane w prawie Unii.
- (51) Wybór dokumentów, które mają stanowić podstawę takiej kontroli, powinien umożliwiać przeprowadzenie pełnej kontroli. Wybór przedsiębiorstw poddawanych kontroli powinien być uzależniony od charakteru transakcji przeprowadzanych na ich odpowiedzialność, a podział sektorowy przedsiębiorstw otrzymujących lub dokonujących płatności powinien być dokonany w zależności od ich finansowego znaczenia w systemie finansowania przez EFRG.
- (52) Niezbędne jest określenie zakresu uprawnień urzędników odpowiedzialnych za przeprowadzenie kontroli i obowiązków przedsiębiorstw w zakresie udostępniania dokumentów biznesowych takim urzędnikom na określony okres, a także dostarczania wszelkich informacji, jakich urzędnicy mogą od nich żądać. Należy również umożliwić zatrzymanie dokumentów biznesowych w określonych przypadkach.
- (53) Ze względu na międzynarodową strukturę handlu rolnego oraz mając na uwadze prawidłowe funkcjonowanie rynku wewnętrznego, niezbędne jest zorganizowanie współpracy między państwami członkowskimi. Niezbędne jest również utworzenie na poziomie Unii scentralizowanego systemu dokumentacji dotyczącej przedsiębiorstw mających siedzibę w państwach trzecich i otrzymujących lub dokonujących płatności.
- (54) Chociaż państwa członkowskie są odpowiedzialne za przyjmowanie programów kontroli, powinny one przekazywać swoje programy Komisji, tak aby mogła ona wypełniać swoją funkcję nadzorczą i koordynacyjną, zapewniając przyjmowanie programów na podstawie odpowiednich kryteriów oraz gwarantując skoncentrowanie kontroli na sektorach lub przedsiębiorstwach, w których istnieje duże ryzyko nadużyć finansowych. Istotne jest, aby każde państwo członkowskie wyznaczyło jednostkę odpowiedzialną za monitorowanie i koordynowanie kontroli dokumentów biznesowych. Te wyznaczone jednostki powinny być niezależne od jednostek przeprowadzających kontrole przed dokonaniem płatności. Dla ochrony tajemnicy handlowej informacje zgromadzone podczas takich kontroli powinny być chronione klauzulą poufności.
- (55) Zasada warunkowości stanowi istotny element WPR, w szczególności w odniesieniu do elementów środowiskowych i klimatycznych, ale też tych dotyczących zdrowia publicznego oraz kwestii związanych ze zwierzętami. Oznacza to, że należy prowadzić kontrole, a w stosownych przypadkach stosować kary, aby zapewnić skuteczność systemu warunkowości. Aby zapewnić równe szanse wszystkim beneficjentom w różnych państwach członkowskich, na poziomie Unii należy wprowadzić pewne ogólne zasady dotyczące kontroli i kar w zakresie warunkowości.
- (56) Aby zapewnić zharmonizowane egzekwowanie przez państwa członkowskie zasady warunkowości, należy przewidzieć minimalny poziom kontroli na poziomie Unii, natomiast organizacja właściwych organów kontroli i samych kontroli powinna pozostawać w gestii państw członkowskich.

- (57) Chociaż państwa członkowskie powinny mieć możliwość ustalania szczegółów dotyczących kar, kary te powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające oraz pozostawać bez uszczerbku dla innych kar ustanowionych w prawie Unii lub prawie krajowym. W celu zapewnienia skutecznego i spójnego podejścia ze strony państw członkowskich niezbędne jest zapewnienie na poziomie unijnym minimalnej stawki kary za niezgodność wynikającą z zaniedbania występującą po raz pierwszy, natomiast w przypadku powtarzalności niezgodności należy stosować wyższą stawkę, a w przypadku umyślnej niezgodności można stosować całkowite wykluczenie z płatności. W celu zapewnienia proporcjonalności kar, gdy dany przypadek niezgodności jest uznany za nieistotny i występuje po raz pierwszy, państwa członkowskie powinny mieć możliwość wdrożenia systemu wczesnego ostrzegania.
- (58) Aby zagwarantować równe warunki działania dla państw członkowskich oraz skuteczność i odstraszający efekt systemu kar w odniesieniu do zasady warunkowości, Komisja powinna być uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących stosowania i obliczania takich kar.
- (59) W celu zapewnienia harmonijnej współpracy między Komisją a państwami członkowskimi w zakresie finansowania wydatków WPR, a w szczególności w celu umożliwienia Komisji monitorowania zarządzania finansami przez państwa członkowskie oraz rozliczania rachunków akredytowanych agencji płatniczych niezbędne jest, aby państwa członkowskie zachowywały pewne informacje i przekazywały je Komisji.
- (60) Do celów zestawiania danych, które mają zostać przesłane Komisji oraz umożliwienia jej pełnego i natychmiastowego dostępu do danych związanych z wydatkami zarówno w formie papierowej, jak i elektronicznej, należy ustanowić odpowiednie przepisy dotyczące przedstawiania i przekazywania danych, w tym również przepisy dotyczące terminów.
- (61) Ponieważ stosowanie krajowych systemów kontroli i rozliczania zgodności może dotyczyć danych osobowych lub tajemnic handlowych, państwa członkowskie i Komisja powinny zagwarantować poufność informacji otrzymywanych w tym kontekście.
- (62) Z myślą o zapewnieniu należytego zarządzania finansowego budżetem Unii oraz bezstronnego traktowania zarówno na poziomie państw członkowskich, jak i beneficjentów, należy ustanowić przepisy dotyczące stosowania euro.
- (63) Kurs walutowy euro może zmieniać się w ciągu okresu, w którym realizowana jest dana operacja. Dlatego też kurs stosowany do danych kwot powinien być ustalany przy uwzględnieniu zdarzenia, za pomocą którego osiągnięty zostaje cel gospodarczy danej operacji. Stosowany kurs walutowy powinien być kursem walutowym, który ma zastosowanie w dniu, w którym zdarzenie to ma miejsce. Należy określić to zdarzenie (termin operacyjny) lub odstąpić od jego stosowania z zachowaniem pewnych kryteriów, w szczególności odnoszących się do szybkości, z jaką zachodzą zmiany kursów walutowych. Należy ustanowić szczególne przepisy dotyczące wyjątkowych sytuacji monetarnych zachodzących w Unii albo na rynku światowym i wymagających natychmiastowej reakcji w celu zapewnienia skutecznego funkcjonowania ustaleń ustanowionych w ramach WPR.
- (64) Państwa członkowskie, które nie przyjęły euro, powinny mieć możliwość dokonywania płatności z tytułu wydatków wynikających z prawodawstwa WPR w euro, a nie w walucie krajowej. Należy ustanowić szczególne przepisy w celu

zapewnienia, aby możliwość ta nie prowadziła do jakiegokolwiek nieuzasadnionej korzyści dla stron dokonujących płatności lub otrzymujących płatność.

- (65) Prawo Unii dotyczące ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych, a w szczególności rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady²² oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679²³, powinny mieć zastosowanie do gromadzenia danych osobowych przez państwa członkowskie i Komisję do celów realizacji przez nie odpowiednich obowiązków w zakresie zarządzania, kontroli, audytu, monitorowania i ewaluacji zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.
- (66) Publikowanie nazw (nazwisk) beneficjentów funduszy stanowi środek wzmocnienia publicznej kontroli wykorzystania funduszy i jest niezbędne do zapewnienia odpowiedniego poziomu ochrony interesów finansowych Unii. Osiąga się to częściowo przez zapobiegawcze i odstrasające skutki takiego publikowania, częściowo poprzez zniechęcanie indywidualnych beneficjentów do nieprawidłowych zachowań, a częściowo również poprzez zwiększanie osobistej odpowiedzialności rolników za wykorzystanie otrzymanych publicznych środków finansowych. Publikowanie odnośnych informacji jest spójne z najnowszym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, a także z podejściem określonym w rozporządzeniu (UE, Euratom) nr 966/2012.
- (67) W tym kontekście należy odpowiednio uznać rolę odgrywaną przez społeczeństwo obywatelskie, w tym przez media i organizacje pozarządowe, oraz ich wkład we wzmacnianie kontrolnych ram administracji skierowanych przeciwko nadużyciom finansowym i wszelkim innym nadużyciom publicznych środków finansowych.
- (68) Rozporządzenie (UE) .../... [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów²⁴] ustanawia przepisy, które zapewniają przejrzystość we wdrażaniu europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych oraz przekazywaniu informacji na temat programów realizowanych w ramach funduszy. W celu zapewnienia spójności należy zadbać o to, by w stosownych przypadkach przepisy te miały również zastosowanie do beneficjentów interwencji w ramach EFRROW i EFRG.
- (69) Jeżeli osiągnięty ma zostać cel polegający na publicznej kontroli nad sposobem wykorzystania środków pieniężnych z funduszy, pewien zakres informacji o beneficjentach musi zostać przekazany do wiadomości publicznej. Informacje te powinny obejmować dane dotyczące tożsamości beneficjenta, przyznanej kwoty pomocy, funduszu, z którego ona pochodzi, oraz celu i charakteru danej interwencji lub danego środka. Publikacja tych informacji powinna być dokonana w sposób, który w jak najmniejszym stopniu ingeruje w prawo beneficjentów do poszanowania ich życia prywatnego, a także w ich prawo do ochrony danych osobowych, które to prawa uznano w art. 7 i 8 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.

²² Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych (Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1).

²³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

²⁴ Rozporządzenie (UE) .../....

- (70) Publikacja szczegółów dotyczących środka lub interwencji uprawniających rolnika do otrzymania pomocy oraz dotyczących charakteru i celu tej pomocy zapewnia społeczeństwu konkretne informacje o dotowanych działaniach i celu, na realizację którego pomoc ta została przyznana. Zapewnienie takiego nadzoru publicznego miałoby efekt zapobiegający i odstraszający, a także pomogłoby chronić interesy finansowe Unii.
- (71) Publikacja tych informacji, w powiązaniu z ogólnymi informacjami przewidzianymi w niniejszym rozporządzeniu, zwiększa przejrzystość wykorzystania unijnych funduszy w ramach WPR, przyczyniając się w ten sposób do lepszego eksponowania i zrozumienia tej polityki. Umożliwia to obywatelom aktywniejszy udział w procesie decyzyjnym i gwarantuje większą legitymizację, skuteczność i odpowiedzialność administracji względem obywateli. Ponadto umożliwia obywatelom zapoznanie się z konkretnymi przykładami dostarczania przez rolnictwo „dóbr publicznych” dla obywateli, umacniając tym samym legitymizację pomocy państwa w sektorze rolnictwa.
- (72) W związku z powyższym należy uznać, że zapewnienie ogólnej publikacji odpowiednich informacji nie wykracza poza to, co jest konieczne w społeczeństwie demokratycznym, mając na uwadze potrzebę ochrony interesów finansowych Unii, jak również nadrzędny cel w postaci publicznego nadzoru nad sposobem wykorzystywania środków pieniężnych z funduszy.
- (73) Aby spełnione zostały wymogi dotyczące ochrony danych, beneficjenci funduszy powinni być informowani o publikacji ich danych zanim do niej dojdzie. Powinni być oni również informowani o tym, że dane te mogą być przetwarzane przez organy audytowe i dochodzeniowe Unii i państw członkowskich do celów związanych z ochroną interesów finansowych Unii. Ponadto beneficjentów należy informować o ich prawach wynikających z rozporządzenia (UE) 2016/679 oraz o procedurach umożliwiających wykonywanie tych praw.
- (74) W celu uzupełnienia lub zmiany niektórych, innych niż istotne, elementów niniejszego rozporządzenia należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjęcia aktów zgodnie z art. 290 Traktatu. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa. W szczególności, aby zapewnić udział na równych zasadach Parlamentu Europejskiego i Rady w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.
- (75) W celu uzupełnienia niektórych, innych niż istotne, elementów niniejszego rozporządzenia Komisji należy przekazać uprawnienia do przyjęcia aktów zgodnie z art. 290 Traktatu. Uprawnienia te powinny dotyczyć akredytacji agencji płatniczych i jednostek koordynujących, obowiązków agencji płatniczych w odniesieniu do interwencji publicznej, przepisów w zakresie obowiązków tych agencji związanych z zarządzaniem i kontrolą, przepisów dotyczących obliczania dyscypliny finansowej, jaka ma być stosowana przez państwa członkowskie wobec rolników, rodzajów środków, które mają być finansowane z budżetu Unii w ramach interwencji publicznej, oraz warunków przyznawania zwrotów, warunków kwalifikowalności i metod obliczania na podstawie informacji rzeczywiście udokumentowanych przez

agencje płatnicze lub na podstawie kwot ryczałtowych określonych przez Komisję, lub na podstawie kwot ryczałtowych lub kwot nieryczałtowych przewidzianych w sektorowym prawodawstwie rolnym, oceny operacji związanych z interwencją publiczną, środków, jakie należy podjąć w przypadku utraty lub obniżenia jakości produktów w ramach interwencji publicznej, jak również określenia kwot, jakie mają być finansowane. Uprawnienia te powinny również obejmować odstępstwa od niekwalifikowalności płatności dokonywanych przez agencje płatnicze na rzecz beneficjentów przed najwcześniejszą możliwą datą płatności lub po najpóźniejszej możliwej dacie płatności. Ponadto uprawnienia te powinny obejmować zakres zawieszenia płatności w związku z rozliczeniami rocznymi, zakres i okres zawieszenia płatności oraz warunki zwrotu lub zmniejszenia tych kwot w odniesieniu do wieloletniego monitorowania realizacji celów. Uprawnienia te powinny również obejmować interwencje lub środki, w odniesieniu do których państwa członkowskie mogą wypłacać zaliczki, oraz warunki, na jakich należy dokonać wyrównań między niektórymi rodzajami wydatków i dochodów w ramach funduszy. Co więcej, uprawnienia te powinny obejmować metody mające zastosowanie do zobowiązań i płatności kwot, jeżeli do początku roku finansowego nie przyjęto budżetu Unii lub jeżeli łączna kwota planowanych zobowiązań przekracza próg określony w art. 170 ust. 3 rozporządzenia finansowego.

Uprawnienia te powinny dodatkowo obejmować szczególne obowiązki, które mają wypełniać państwa członkowskie w odniesieniu do kontroli i dostępu do dokumentów i informacji, kryteriów uzasadnienia ze strony państw członkowskich oraz metodologii i kryteriów stosowania zmniejszeń związanych z rocznym rozliczeniem z realizacji celów, a także kryteriów i metodologii stosowania korekt finansowych w kontekście procedury rozliczenia zgodności.

Ponadto, w przypadku gdy wymaga tego właściwe zarządzanie systemem, uprawnienia te powinny obejmować przepisy dotyczące dodatkowych wymogów w odniesieniu do procedur celnych, w szczególności procedur ustanowionych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013²⁵, przepisy dotyczące zabezpieczeń, zapewniające niedyskryminujące traktowanie, określające podmiot odpowiedzialny, w przypadku gdy obowiązek nie zostanie spełniony, określające szczególne sytuacje, w których właściwe organy mogą odstąpić od wymogu złożenia zabezpieczenia, ustanawiające warunki mające zastosowanie do składanego zabezpieczenia i poręczyciela oraz warunki złożenia i zwolnienia tego zabezpieczenia, ustanawiające szczególne warunki związane z zabezpieczeniem złożonym w związku zaliczkami, a także określające skutki nieprzestrzegania obowiązków, w odniesieniu do których złożono dane zabezpieczenie.

W odniesieniu do zintegrowanego systemu uprawnienia te powinny również obejmować przepisy dotyczące oceny jakości systemu identyfikacji działek rolnych, systemu wniosków geoprzestrzennych oraz systemu monitorowania obszarów, a także dotyczące definicji, podstawowych funkcji i zasad działania systemu identyfikacji działek rolnych, systemu identyfikacji beneficjentów oraz systemu identyfikacji i rejestracji uprawnień do płatności.

Co więcej, zakres tych uprawnień powinien obejmować przepisy dotyczące interwencji wyłączonych z kontroli transakcji, terminu operacyjnego oraz kursu

²⁵

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiające unijny kodeks celny (Dz.U. L 269 z 10.10.2013, s. 1).

walutowego, jaki ma być stosowany przez państwa członkowskie, które nie stosują euro, kursu walutowego mającego zastosowanie podczas sporządzania deklaracji wydatków i księgowania operacji przechowywania publicznego w księgach rachunkowych agencji płatniczej, środków mających na celu zagwarantowanie stosowania prawa Unii, jeżeli wyjątkowe praktyki monetarne związane z walutami krajowymi mogą temu zagrażać.

W celu zmiany niektórych, innych niż istotne, elementów niniejszego rozporządzenia należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjęcia aktów zgodnie z art. 290 Traktatu w odniesieniu progu, poniżej którego przedsiębiorstwa powinny być poddane kontroli jedynie na podstawie szczególnych powodów.

- (76) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze. Uprawnienia te są wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011²⁶. Uprawnienia te powinny odnosić się do przepisów dotyczących: procedur wydawania, cofania i przeglądu akredytacji agencji płatniczych i jednostek koordynujących, a także procedur nadzoru akredytacji agencji płatniczych; pracy i kontroli leżących u podstaw deklaracji zarządczej agencji płatniczych; funkcjonowania jednostki koordynującej oraz zgłaszania Komisji informacji przez tę jednostkę koordynującą, zadań jednostek certyfikujących, w tym kontroli, które należy przeprowadzać, i jednostek podlegających tym kontrolom, jak również certyfikatów i sprawozdań, wraz z towarzyszącymi im dokumentami, które mają być sporządzane przez te jednostki.
- (77) Uprawnienia wykonawcze Komisji powinny również obejmować: zasady audytu, na których oparte są opinie jednostek certyfikujących, w tym ocenę ryzyka, kontrole wewnętrzne oraz wymagany poziom dowodów kontroli, a także metody kontroli, które mają być stosowane przez jednostki certyfikujące, z uwzględnieniem Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej, przy wydawaniu ich opinii.
- (78) Uprawnienia wykonawcze Komisji powinny również obejmować: ustalanie kwot finansowania środków interwencji publicznej, przepisy dotyczące finansowania nabywania przez Komisję danych satelitarnych wymaganych do celów systemu monitorowania obszarów oraz środki podejmowane przez Komisję dzięki zastosowaniu technik teledetekcji używanych w ramach systemu monitorowania obszarów, procedurę dokonywania przez Komisję zakupu tych danych satelitarnych i system monitorowania obszarów, ramy dotyczące nabywania i poprawiania oraz korzystania ze zdjęć satelitarnych oraz danych meteorologicznych, jak również mających zastosowanie terminów.
- (79) Uprawnienia wykonawcze Komisji powinny również obejmować: w kontekście procedury dyscypliny finansowej – ustalanie współczynnika korygującego dla interwencji w formie płatności bezpośrednich oraz jego zmiana, jak również ustanawianie warunków i zasad mających zastosowanie do środków przeniesionych zgodnie z art. 12 ust. 2 lit. d) rozporządzenia (UE, Euratom) [nowe rozporządzenie finansowe] w celu finansowania tych interwencji w formie płatności bezpośrednich; w kontekście procedury dyscypliny budżetowej – tymczasowe ustalanie kwoty płatności oraz tymczasowy podział dostępnego budżetu między państwa członkowskie

²⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

oraz określenie płatności miesięcznych, których Komisja dokonuje na podstawie deklaracji wydatków.

- (80) Ponadto uprawnienia wykonawcze Komisji powinny obejmować: wyznaczenie okresu, w którym akredytowane agencje płatnicze muszą sporządzić i przekazać Komisji pośrednie deklaracje wydatków odnoszących się do interwencji związanych z rozwojem obszarów wiejskich, jak również przyjmowanie przepisów w zakresie procedury i innych praktycznych ustaleń dotyczących właściwego funkcjonowania mechanizmów w zakresie terminów płatności; zmniejszanie i zawieszanie płatności miesięcznych lub płatności okresowych dla państw członkowskich, a także ustanawianie przepisów dotyczących elementów planów działania i procedury ich opracowania. Powinny one także obejmować przepisy, które są niezbędne i uzasadnione w sytuacji nadzwyczajnej, w celu rozwiązania szczególnych problemów w odniesieniu do okresów płatności i realizacji płatności zaliczkowych oraz szczegóły dotyczące prowadzenia przez agencje płatnicze osobnych ksiąg rachunkowych; szczegółowe warunki mające zastosowanie do informacji, które mają być wprowadzone do ksiąg rachunkowych prowadzonych przez agencje płatnicze; zasady dotyczące finansowania i księgowania środków interwencyjnych w formie przechowywania publicznego, a także innych wydatków finansowanych z funduszy, oraz warunki przeprowadzania procedury automatycznego umorzenia.
- (81) Co więcej, uprawnienia wykonawcze Komisji powinny obejmować: procedury dotyczące obowiązków w zakresie współpracy, których mają przestrzegać państwa członkowskie w odniesieniu do kontroli prowadzonych przez Komisję i dostępu do informacji; warunki, w jakich muszą być przechowywane dokumenty potwierdzające dokonane płatności, roczne rozliczenie finansowe, w tym działania, jakie należy podjąć w związku z przyjęciem i wdrożeniem tych aktów wykonawczych, roczne rozliczenie z realizacji celów, w tym działania, jakie należy podjąć w związku z przyjęciem i wdrożeniem tych aktów wykonawczych z uwzględnieniem wymiany informacji między Komisją a państwami członkowskimi oraz obowiązujących procedur i terminów, procedurę rozliczenia zgodności, w tym działania, jakie należy podjąć w związku z przyjęciem i wdrożeniem tych aktów wykonawczych z uwzględnieniem wymiany informacji między Komisją a państwami członkowskimi oraz obowiązujących terminów i procedury pojednawczej, a także wyłączenie z finansowania unijnego kwot pokrywanych z budżetu Unii oraz formy powiadamiania Komisji i komunikowania się z nią, jakie państwa członkowskie mają stosować w odniesieniu do odzyskiwania kwot za niezgodność.
- (82) Uprawnienia wykonawcze Komisji powinny również obejmować: przepisy mające na celu osiągnięcie jednolitego stosowania obowiązków państw członkowskich w odniesieniu do ochrony finansowych interesów Unii oraz niezbędne przepisy mające na celu osiągnięcie jednolitego stosowania kontroli w Unii.
- (83) Ponadto uprawnienia wykonawcze Komisji powinny obejmować: formę zabezpieczenia, jakie ma być składane, oraz procedurę składania zabezpieczenia, jego przyjmowania oraz zastępowania pierwotnych zabezpieczeń; procedury w zakresie zwalniania zabezpieczenia oraz powiadomień, jakie państwa członkowskie lub Komisja mają złożyć w kontekście zabezpieczeń.
- (84) Uprawnienia wykonawcze Komisji powinny również obejmować: przepisy dotyczące formy, treści i warunków przekazywania lub udostępniania Komisji sprawozdań oceniających jakość systemu identyfikacji działek rolnych, systemu wniosków geoprzestrzennych oraz systemu monitorowania obszarów, a także dotyczące działań

zaradczych, jakie państwa członkowskie powinny wdrożyć w odniesieniu do niedociągnięć ujawnionych w ramach tych systemów oraz podstawowe funkcje i zasady działania systemu wniosków geoprzestrzennych oraz systemu monitorowania obszarów.

- (85) Uprawnienia wykonawcze Komisji powinny dodatkowo obejmować przepisy mające na celu zapewnienie jednolitego stosowania przepisów dotyczących kontroli dokumentów biznesowych. Powinny one również obejmować przepisy dotyczące przekazywania Komisji informacji przez państwa członkowskie oraz środki mające na celu zagwarantowanie stosowania prawa Unii, jeżeli wyjątkowe praktyki monetarne związane z walutami krajowymi mogą temu zagrażać.
- (86) Ponadto uprawnienia wykonawcze Komisji powinny obejmować przepisy dotyczące formy i harmonogramu publikacji danych beneficjentów funduszy, jednolitego stosowania obowiązku informowania beneficjentów, że ich dane zostaną udostępnione publicznie, oraz współpracy między Komisją a państwami członkowskimi w kontekście publikacji danych beneficjentów funduszy.
- (87) Przy przyjmowaniu niektórych aktów wykonawczych należy stosować procedurę doradczą. W przypadku aktów wykonawczych dotyczących obliczania kwot przez Komisję procedura doradcza umożliwia Komisji pełne przejęcie całkowitej odpowiedzialności za zarządzanie budżetem oraz zmierza do zwiększenia skuteczności, przewidywalności oraz szybkości realizacji, przy zapewnianiu przestrzegania terminów oraz procedur budżetowych. W przypadku aktów wykonawczych dotyczących płatności dokonywanych na rzecz państw członkowskich oraz operacji związanych z procedurą rozliczania rachunków oraz rocznym rozliczeniem z realizacji celów procedura doradcza umożliwia Komisji pełne przejęcie odpowiedzialności za zarządzanie budżetem oraz weryfikację rocznych sprawozdań finansowych krajowych agencji płatniczych w celu zatwierdzenia tych sprawozdań lub – w przypadku wydatków dokonanych niezgodnie z przepisami unijnymi – wykluczenia takich wydatków z finansowania unijnego. W przypadku przyjmowania innych aktów wykonawczych należy stosować procedurę sprawdzającą.
- (88) Komisja powinna być uprawniona do przyjmowania aktów wykonawczych bez stosowania rozporządzenia (UE) nr 182/2011 w odniesieniu do wyznaczania salda netto dostępnego na wydatki EFRG, a także określania płatności miesięcznych dokonywanych na podstawie deklaracji wydatków państw członkowskich oraz płatności dodatkowych lub potrąceń w kontekście procedury wypłacania płatności miesięcznych.
- (89) Należy zatem uchylić rozporządzenie (UE) nr 1306/2013.
- (90) W celu zapewnienia sprawnego przejścia od przepisów ustanowionych w rozporządzeniu (UE) nr 1306/2013 do przepisów ustanowionych w niniejszym rozporządzeniu należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjęcia aktów zgodnie z art. 290 Traktatu w odniesieniu do ustanawiania przepisów przejściowych.
- (91) Przeprowadzono konsultacje z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych, który wydał opinię²⁷.
- (92) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie ze względu na powiązania między

²⁷

Dz.U. C z , s. [...] .

niniejszym rozporządzeniem a innymi instrumentami WPR oraz ograniczenia środków finansowych państw członkowskich, natomiast ze względu na wieloletnią gwarancję finansowania unijnego oraz skoncentrowanie się na jego priorytetach możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Unii, może ona przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Tytuł I

Zakres stosowania i definicje

Artykuł 1

Zakres

Niniejsze rozporządzenie ustanawia przepisy dotyczące w szczególności:

- a) finansowania wydatków w ramach wspólnej polityki rolnej (WPR), w tym wydatków na rozwój obszarów wiejskich;
- b) systemów zarządzania i kontroli, które mają być wprowadzone przez państwa członkowskie;
- c) procedur rozliczania i oceny zgodności.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- a) „nieprawidłowość” oznacza nieprawidłowość w rozumieniu art. 1 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 2988/95;
- b) „systemy zarządzania” oznaczają organy zarządzające, o których mowa w tytule II rozdział II niniejszego rozporządzenia, oraz podstawowe wymogi unijne określone w niniejszym rozporządzeniu i rozporządzeniu (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR], w tym system sprawozdawczości wprowadzony na potrzeby rocznego sprawozdania z realizacji celów, o którym mowa w art. 121 rozporządzenia (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR];
- c) „podstawowe wymogi unijne” oznaczają wymogi ustanowione w rozporządzeniu (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR] oraz w niniejszym rozporządzeniu.

Artykuł 3

Wyjątki w przypadku wystąpienia siły wyższej oraz nadzwyczajnych okoliczności

Do celów finansowania WPR, zarządzania nią i monitorowania jej „siła wyższa” i „nadzwyczajne okoliczności” mogą zostać uznane w szczególności w następujących przypadkach:

- a) poważna klęska żywiołowa powodująca duże szkody w gospodarstwie rolnym;
- b) zniszczenie w wyniku wypadku budynków inwentarskich w gospodarstwie rolnym;
- c) choroba epizootyczna lub choroba roślin dotykająca, odpowiednio, cały inwentarz żywy lub uprawy należące do beneficjenta lub część tego inwentarza lub upraw;
- d) wywłaszczenie całego lub dużej części gospodarstwa rolnego, jeśli takiego wywłaszczenia nie można było przewidzieć w dniu złożenia wniosku.

Tytuł II

Przepisy ogólne dotyczące funduszy rolnych

ROZDZIAŁ I

Fundusze rolne

Artykuł 4

Fundusze finansujące wydatki rolne

Finansowanie różnych interwencji i środków wchodzących w zakres WPR z budżetu ogólnego Unii (budżetu Unii) odbywa się poprzez:

- a) Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji (EFRG);
- b) Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW).

Artykuł 5

Wydatki EFRG

- 1. EFRG wykonywany jest albo w ramach zarządzania dzielonego między państwami członkowskimi a Unią, albo bezpośrednio, jak określono w ust. 2 i 3.
- 2. W kontekście zarządzania dzielonego EFRG finansuje następujące wydatki:
 - a) środki mające na celu regulację lub wspieranie rynków rolnych, jak określono w rozporządzeniu (UE) nr 1308/2013²⁸;
 - b) interwencje sektorowe, o których mowa w tytule III rozdział 3 rozporządzenia (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR];
 - c) interwencje w formie płatności bezpośrednich dla rolników w ramach planu strategicznego WPR, o których to płatnościach mowa w art. 14 rozporządzenia (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR];
 - d) wkład finansowy Unii przeznaczony na środki informacyjne i promocyjne dotyczące produktów rolnych na rynku wewnętrznym Unii i w państwach trzecich, wdrażane przez państwa członkowskie i wybrane przez Komisję;
 - e) wkład finansowy Unii przeznaczony na szczególne środki w dziedzinie rolnictwa dla regionów najbardziej oddalonych w Unii, o których to środkach mowa w rozporządzeniu (UE) nr 228/2013, oraz szczególne środki dotyczące rolnictwa dla mniejszych wysp Morza Egejskiego, o których to środkach mowa w rozporządzeniu (UE) nr 229/2013.
- 3. W ramach zarządzania bezpośredniego EFRG finansuje następujące wydatki:
 - a) promocja produktów rolnych, realizowana bezpośrednio przez Komisję albo za pośrednictwem organizacji międzynarodowych;

²⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 671).

- b) środki wprowadzane zgodnie z prawem Unii mające na celu zapewnienie zachowania, opisu, gromadzenia i wykorzystywania zasobów genetycznych w rolnictwie;
- c) tworzenie i utrzymywanie systemów informacyjnych rachunkowości rolniczej;
- d) systemy badań rolnych, w tym również badań w zakresie struktury gospodarstw rolnych.

Artykuł 6 **Wydatki EFRROW**

EFRROW wykonywany jest zgodnie z zasadą zarządzania dzielonego między państwami członkowskimi a Unią. EFRROW finansuje wkład finansowy Unii na rzecz interwencji związanych z rozwojem obszarów wiejskich w ramach planu strategicznego WPR, o których mowa w tytule III rozdział 4 rozporządzenia (UE) .../...[rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR].

Artykuł 7 **Pozostałe wydatki, w tym pomoc techniczna**

Z każdego z funduszy można bezpośrednio finansować – z inicjatywy Komisji lub w jej imieniu – działania przygotowawcze, działania w zakresie monitorowania, wsparcia administracyjnego i technicznego oraz środki w zakresie ewaluacji, audytu i kontroli wymagane do realizacji WPR. Obejmują one w szczególności:

- a) środki wymagane do analizy, zarządzania, monitorowania, wymiany informacji oraz realizacji WPR, jak również środki odnoszące się do wdrażania systemów kontroli oraz pomocy technicznej i administracyjnej;
- a) nabywanie przez Komisję danych satelitarnych wymaganych na potrzeby systemu monitorowania obszarów zgodnie z art. 22;
- b) działania podejmowane przez Komisję przy zastosowaniu technik teledetekcji używanych do monitorowania zasobów rolnych zgodnie z art. 23;
- c) środki wymagane do utrzymania i rozwoju metod i technicznych środków przekazu informacji, wzajemnej komunikacji, monitorowania i kontroli zarządzania finansowego funduszami przeznaczonymi do finansowania WPR;
- d) dostarczanie informacji dotyczących WPR zgodnie z art. 44;
- e) badania dotyczące WPR i ewaluacji środków finansowanych przez fundusze, w tym doskonalenie metod ewaluacji i wymiana informacji na temat praktyk w ramach WPR, jak również badania prowadzone we współpracy z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI);
- f) w stosownych przypadkach – wkład na rzecz agencji wykonawczych utworzonych zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 58/2003²⁹, których działalność związana jest z WPR;

²⁹ Rozporządzenie Rady (WE) nr 58/2003 z dnia 19 grudnia 2002 r. ustanawiające statut agencji wykonawczych, którym zostaną powierzone niektóre zadania w zakresie zarządzania programami wspólnotowymi (Dz.U. L 11 z 16.1.2003, s. 1).

- g) wkład na rzecz środków związanych z rozpowszechnianiem informacji, zwiększaniem świadomości, promowaniem współpracy oraz wymiany doświadczeń na poziomie Unii, wdrażane w ramach interwencji związanych z rozwojem obszarów wiejskich, w tym środki polegające na tworzeniu sieci łączących zainteresowane podmioty;
- h) sieci informatyczne w zakresie przetwarzania i wymiany informacji, w tym systemy informatyczne dla przedsiębiorstw niezbędne w związku z zarządzaniem WPR;
- i) środki wymagane do opracowywania, rejestracji oraz ochrony logo w ramach unijnej polityki jakości określonej w art. 44 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1151/2012³⁰ oraz ochrony praw własności intelektualnej z nimi związanych, jak również rozwoju niezbędnych technologii informacyjnych.

ROZDZIAŁ II

Organy zarządzające

Artykuł 8

Agencje płatnicze i jednostki koordynujące

1. Agencje płatnicze są jednostkami lub instytucjami państw członkowskich odpowiedzialnymi za zarządzanie wydatkami, o których mowa w art. 5 ust. 2 i art. 6, oraz za ich kontrolę.

Można delegować wykonywanie tych zadań z wyjątkiem dokonywania płatności.

2. Państwa członkowskie akredytują jako agencje płatnicze jednostki lub instytucje, które dysponują strukturą administracyjną i systemem wewnętrznej kontroli oferującymi wystarczające gwarancje, że płatności są zgodne z prawem, prawidłowe i właściwie rozliczane. W tym celu agencje płatnicze muszą spełniać minimalne warunki w zakresie akredytacji w odniesieniu do struktury wewnętrznej, działań kontrolnych, informacji i komunikacji oraz monitorowania określone przez Komisję zgodnie z art. 10 ust. 1 lit. a).

Każde państwo członkowskie ogranicza liczbę akredytowanych agencji płatniczych w następujący sposób:

- a) do jednej agencji na poziomie krajowym lub, w stosownych przypadkach, do jednej agencji na region; oraz
- b) do jednej agencji zarządzającej zarówno wydatkami EFRG, jak i wydatkami EFRROW.

Jednakże w przypadku gdy agencje płatnicze ustanowiono na poziomie regionalnym, państwa członkowskie dodatkowo akredytują agencję płatniczą na poziomie krajowym dla systemów pomocy, którymi ze względu na ich charakter należy zarządzać na poziomie krajowym, albo powierzają zarządzanie tymi systemami swoim regionalnym agencjom płatniczym.

Cofa się akredytację agencji płatniczych, które nie zarządzały wydatkami EFRG lub EFRROW przez okres co najmniej trzech lat.

³⁰

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1151/2012 z dnia 21 listopada 2012 r. w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych (Dz.U. L 343 z 14.12.2012, s. 1).

Po dacie wejścia w życie niniejszego rozporządzenia państwa członkowskie nie wyznaczają żadnych nowych, dodatkowych agencji płatniczych.

3. Do celów art. 63 ust. 5 i 6 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/... [nowe rozporządzenie finansowe] („rozporządzenie finansowe”) do dnia 15 lutego roku następującego po danym roku budżetowym osoba kierująca akredytowaną agencją płatniczą sporządza i przekazuje Komisji następujące informacje:

- a) roczne sprawozdanie finansowe dotyczące wydatków poniesionych przy realizacji zadań powierzonych podlegającej jej akredytowanej agencji płatniczej, jak określono w art. 63 ust. 5 lit. a) rozporządzenia finansowego, wraz z informacjami wymaganymi do ich rozliczenia zgodnie z art. 51;
- b) roczne sprawozdanie z realizacji celów, o którym mowa w art. 52 ust. 1, wykazujące, że wydatki zostały dokonane zgodnie z art. 35;
- c) deklarację zarządczą, o której mowa w art. 63 ust. 6 rozporządzenia finansowego, dotyczącą:
 - (i) prawidłowego przedstawienia, kompletności i dokładności informacji, jak przewidziano w art. 63 ust. 6 lit. a) rozporządzenia finansowego,
 - (ii) właściwego funkcjonowania wprowadzonych systemów zarządzania, które dają niezbędne gwarancje co do produktów zgłoszonych w rocznym sprawozdaniu z realizacji celów, jak przewidziano w art. 63 ust. 6 lit. b) i c) rozporządzenia finansowego,
 - (iii) analizy charakteru i zasięgu błędów i uchybień stwierdzonych w systemach podczas audytu i kontroli, jak również podjętych lub planowanych działań naprawczych, jak przewidziano w art. 63 ust. 5 lit. b) rozporządzenia finansowego.

W wyjątkowych przypadkach Komisja może na wniosek zainteresowanego państwa członkowskiego wydłużyć termin 15 lutego, o którym mowa w akapicie pierwszym, do dnia 1 marca, jak przewidziano w art. 63 ust. 7 akapit drugi rozporządzenia finansowego.

4. W przypadku gdy akredytowano więcej niż jedną agencję płatniczą, państwo członkowskie wyznacza publiczną jednostkę koordynującą, której przydziela następujące zadania:

- a) gromadzenie informacji, które należy przedłożyć Komisji, i przysyłanie ich do Komisji;
- b) opracowanie rocznego sprawozdania z realizacji celów, o którym mowa w art. 52 ust. 1;
- c) podejmowanie lub koordynowanie działań w celu eliminowania wszelkich nieprawidłowości natury ogólnej oraz informowanie Komisji o wszelkich działaniach następnych;
- d) promowanie i zapewnianie jednolitego stosowania przepisów Unii.

Państwa członkowskie przyznają jednostkom koordynującym specjalne akredytacje w zakresie przetwarzania informacji finansowych, o których mowa w akapicie pierwszym lit. a).

Roczne sprawozdanie z realizacji celów przedłożone przez jednostkę koordynującą jest objęte zakresem opinii, o której mowa w art. 11 ust. 1, i przekazuje się je wraz z deklaracją zarządczą dotyczącą całości tego sprawozdania.

5. W przypadku gdy akredytowana agencja płatnicza nie spełnia jednego lub większej liczby kryteriów akredytacji, o których mowa w ust. 2, lub przestaje je spełniać, państwo członkowskie – działając z własnej inicjatywy lub na wniosek Komisji – cofa akredytację, chyba że agencja płatnicza wprowadzi niezbędne zmiany w terminie ustalonym przez właściwy organ, z uwzględnieniem wagi problemu.
6. Agencje płatnicze zarządzają operacjami związanymi z interwencją publiczną, za które są odpowiedzialne, i zapewniają kontrolę tych operacji, a także przyjmują ogólną odpowiedzialność w tym zakresie.

Jeżeli wsparcie jest zapewniane za pośrednictwem instrumentu finansowego, który jest wdrażany przez EBI lub inną międzynarodową instytucję finansową, w której państwo członkowskie posiada akcje lub udziały, agencja płatnicza opiera się na sprawozdaniu z kontroli potwierdzającym wnioski o płatność przedłożone przez EBI lub inną międzynarodową instytucję.

Artykuł 9 **Właściwy organ**

1. Państwa członkowskie wyznaczają na poziomie ministerialnym organ odpowiedzialny za:
 - a) wydawanie, przegląd i cofanie akredytacji agencji płatniczych, o których mowa w art. 8 ust. 2;
 - b) akredytację jednostki koordynującej, o której mowa w art. 8 ust. 4;
 - c) wyznaczanie jednostki certyfikującej, o której mowa w art. 11;
 - d) realizację zadań przypisanych właściwemu organowi na mocy niniejszego rozdziału.
2. Właściwy organ podejmuje, w drodze formalnego aktu, decyzję w sprawie wydania lub, po dokonaniu przeglądu, cofnięcia akredytacji agencji płatniczej i jednostki koordynującej w oparciu o badanie kryteriów akredytacji, które zostaną przyjęte przez Komisję zgodnie z art. 10 ust. 1 lit. a). Właściwy organ bezzwłocznie informuje Komisję o przyznaniu lub cofnięciu akredytacji.

Artykuł 10 **Uprawnienia Komisji**

1. Komisja jest uprawniona do przyjęcia zgodnie z art. 100 aktów delegowanych uzupełniających niniejsze rozporządzenie o przepisy dotyczące:
 - a) minimalnych warunków dotyczących akredytacji agencji płatniczych, o których mowa w art. 8 ust. 2, oraz jednostek koordynujących, o których mowa w art. 8 ust. 4;
 - b) obowiązków agencji płatniczych w odniesieniu do interwencji publicznej oraz przepisów dotyczących zakresu ich obowiązków w dziedzinie zarządzania i kontroli.
2. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące:

- a) procedur wydawania, cofania i przeglądu akredytacji dla agencji płatniczych i jednostek koordynujących, a także procedur nadzoru akredytacji agencji płatniczych;
- b) pracy i kontroli leżących u podstaw deklaracji zarządczej agencji płatniczych, o której mowa w art. 8 ust. 3 lit. c)
- c) funkcjonowania jednostki koordynującej i zgłaszania informacji Komisji, o czym mowa w art. 8 ust. 4.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 101 ust. 3.

Artykuł 11 **Jednostki certyfikujące**

1. Jednostka certyfikująca to publiczny lub prywatny organ audytowy wyznaczony przez państwo członkowskie na co najmniej trzyletni okres, bez uszczerbku dla prawa krajowego. W przypadku gdy jest to prywatny organ audytowy i jeżeli wymagają tego obowiązujące przepisy unijne lub krajowe, jest on wybierany przez państwo członkowskie w drodze publicznej procedury przetargowej.

Do celów art. 63 ust. 7 akapit pierwszy rozporządzenia finansowego jednostka certyfikująca przedstawia opinię sporządzoną zgodnie z przyjętymi na szczeblu międzynarodowym standardami audytu, w której stwierdza się, czy:

- a) zestawienie przedstawia prawdziwy i rzetelny obraz sytuacji;
- b) wprowadzone systemy zarządzania państw członkowskich funkcjonują prawidłowo;
- c) prawidłowo funkcjonuje sprawozdawczość z realizacji celów w odniesieniu do wskaźników produktu w kontekście rocznego rozliczenia z realizacji celów, o którym mowa w art. 52, oraz sprawozdawczość z realizacji celów w odniesieniu do wskaźników rezultatu w kontekście wieloletniego monitorowania realizacji celów, o którym mowa w art. 115 rozporządzenia (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR], wykazująca przestrzeganie art. 35 niniejszego rozporządzenia;
- d) wydatki na środki określone w rozporządzeniu (UE) nr 1308/2013, o zwrot których zwrócono się do Komisji, są legalne i prawidłowe.

W opinii tej wskazuje się również, czy przeprowadzone badanie podaje w wątpliwość stwierdzenia zawarte w deklaracji zarządczej, o której mowa w art. 8 ust. 3 lit. c).

Jeżeli wsparcie jest zapewniane za pośrednictwem instrumentu finansowego, który jest wdrażany przez EBI lub inną międzynarodową instytucję finansową, w której państwo członkowskie posiada akcje lub udziały, jednostka certyfikująca opiera się na rocznym sprawozdaniu z audytu sporządzonym przez audytorów zewnętrznych tych instytucji.

2. Jednostka certyfikująca musi dysponować niezbędną fachową wiedzą techniczną. Musi być niezależna operacyjnie zarówno od danej agencji płatniczej i jednostki koordynującej, jak również od organu, który akredytował tę agencję, oraz od organów odpowiedzialnych za realizację i monitorowanie WPR.

3. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące zadań jednostek certyfikujących, w tym kontroli, które mają być przeprowadzone, oraz organów, które mają podlegać tym kontrolom, jak również świadectw i sprawozdań, wraz z towarzyszącymi im dokumentami, sporządzanych przez te jednostki.

Akty wykonawcze określają również:

- a) zasady audytu, na których oparte są opinie jednostki certyfikującej, w tym ocenę ryzyka, kontrole wewnętrzne oraz wymagany poziom dowodów audytowych;
- b) metody audytu, które mają być stosowane przy przedstawianiu opinii przez jednostki certyfikujące, z uwzględnieniem Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 101 ust. 3.

TYTUŁ III

Zarządzanie finansami funduszy

ROZDZIAŁ I

EFRG

SEKCJA 1

DYSCYPLINA BUDŻETOWA

Artykuł 12

Pułap budżetowy

1. Roczny pułap wydatków EFRG składa się z kwot maksymalnych ustalonych dla tego funduszu na podstawie rozporządzenia (UE, Euratom) [COM(2018) 322 final].
2. W przypadku gdy prawo Unii przewiduje kwoty, o które mają być zmniejszone lub zwiększone kwoty, o których mowa w ust. 1, Komisja przyjmuje akty wykonawcze bez stosowania procedury, o której mowa w art. 101, ustalające saldo netto dostępne w przypadku wydatków EFRG na podstawie danych, o których mowa w prawie Unii.

Artykuł 13

Przestrzeganie pułapu

1. W przypadku gdy dla danego państwa członkowskiego prawo Unii przewiduje pułap finansowy wydatków rolnych w euro, takie wydatki zwraca się z zastrzeżeniem pułapu ustalonego w euro, a w przypadku gdy zastosowanie mają art. 37–40 – z zastrzeżeniem wszelkich niezbędnych dostosowań.
2. Alokacje dla państw członkowskich na interwencje w formie płatności bezpośrednich, o których to alokacjach mowa w art. 81 rozporządzenia (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR], skorygowane o dostosowania określone w art. 15 niniejszego rozporządzenia, uznaje się za pułapy finansowe w euro.

Artykuł 14

Rezerwa rolna

1. Na początku każdego roku w ramach EFRG ustanawia się rezerwę przeznaczoną na dodatkowe wsparcie dla sektora rolnego do celów zarządzania rynkiem lub jego stabilizacji lub na wypadek kryzysów mających wpływ na produkcję rolną lub dystrybucję produktów rolnych („rezerwa rolna”).

Środki przeznaczone na rezerwę rolną zapisuje się bezpośrednio w budżecie Unii.

Środki finansowe z rezerwy rolnej udostępnia się na środki określone w art. 8–21 i 219, 220 i 221 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 na rok lub lata, w odniesieniu do których wymagane jest dodatkowe wsparcie.

2. Wysokość rezerwy rolnej na początku każdego roku w latach 2021–2027 wynosi co najmniej 400 mln EUR w cenach bieżących. W stosownych przypadkach Komisja może dostosować wysokość rezerwy rolnej w ciągu roku w związku z rozwojem

sytuacji na rynku lub perspektywami w bieżącym lub kolejnym roku i przy uwzględnieniu dostępnych środków w ramach EFRG.

Na zasadzie odstępstwa od art. 12 ust. 2 lit. d) rozporządzenia finansowego niewykorzystane środki z rezerwy rolnej są przenoszone bez ograniczeń czasowych na finansowanie rezerwy rolnej w następnych latach budżetowych.

Ponadto, na zasadzie odstępstwa od art. 12 ust. 2 lit. d) rozporządzenia finansowego, całkowita niewykorzystana kwota rezerwy kryzysowej dostępna na koniec roku 2020 zostaje przeniesiona na rok 2021, bez zwrotu do linii budżetowych obejmujących działania, o których mowa w art. 5 ust. 2 lit. c), i udostępniona na finansowanie rezerwy rolnej.

Artykuł 15

Dyscyplina finansowa

1. Komisja ustala współczynnik korygujący dla interwencji w formie płatności bezpośrednich, o których mowa w art. 5 ust. 2 lit. c) niniejszego rozporządzenia, i dla wkładu finansowego Unii przeznaczonego na szczególne środki, o którym mowa w art. 5 ust. 2 lit. f) niniejszego rozporządzenia, przyznanego na podstawie rozdziału IV rozporządzenia (UE) nr 228/2013 i rozdziału IV rozporządzenia (UE) nr 229/2013 („współczynnik korygujący”), jeżeli prognozy dotyczące finansowania interwencji i środków finansowanych w ramach tego podpułapu w danym roku budżetowym wskazują, że mające zastosowanie pułapy roczne zostaną przekroczone.

Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustalające współczynnik korygujący do dnia 30 czerwca roku kalendarzowego, do którego dany współczynnik korygujący ma zastosowanie. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 101 ust. 2.

2. Do dnia 1 grudnia roku kalendarzowego, do którego dany współczynnik korygujący ma zastosowanie, Komisja może na podstawie nowych informacji przyjąć akty wykonawcze dostosowujące współczynnik korygujący ustalony zgodnie z ust. 1. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 101 ust. 2.
3. W przypadku gdy zastosowano dyscyplinę finansową, środki przeniesione zgodnie z art. 12 ust. 2 lit. d) rozporządzenia finansowego są wykorzystywane do finansowania wydatków poniesionych na podstawie art. 5 ust. 2 lit. c) niniejszego rozporządzenia w zakresie niezbędnym do uniknięcia ponownego zastosowania dyscypliny finansowej.

Jeżeli środki, które mają zostać przeniesione, jak opisano w akapicie pierwszym, pozostają dostępne, Komisja może przyjąć akty wykonawcze określające dla poszczególnych państw członkowskich podlegające zwrotowi na rzecz beneficjentów końcowych kwoty środków, na które nie zaciągnięto zobowiązań, chyba że całkowita kwota środków, na które nie zaciągnięto zobowiązań, dostępna do celów zwrotów stanowi mniej niż 0,2 % pułapu rocznego wydatków EFRG.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 101 ust. 2.

4. Kwoty ustalone przez Komisję zgodnie z ust. 3 akapit drugi są zwracane beneficjentom końcowym przez państwa członkowskie według obiektywnych

i niedyskryminujących kryteriów. Państwa członkowskie mogą stosować minimalny próg zwrotów przypadających na beneficjenta końcowego.

Zwrot, o którym mowa w akapicie pierwszym, stosuje się jedynie wobec beneficjentów końcowych w tych państwach członkowskich, w których w poprzednim roku budżetowym stosowano dyscyplinę finansową.

5. W wyniku stopniowego wprowadzania interwencji w formie płatności bezpośrednich przewidzianego w art. 140 ust. 2 rozporządzenia .../... [stopniowe dochodzenie do pełnych płatności w ramach planu strategicznego WPR], dyscyplinę finansową stosuje się do Chorwacji od dnia 1 stycznia 2022 r.
6. Komisja jest uprawniona do przyjęcia zgodnie z art. 100 aktów delegowanych uzupełniających niniejsze rozporządzenie o przepisy dotyczące obliczania dyscypliny finansowej stosowanej przez państwa członkowskie w odniesieniu do rolników.

Artykuł 16

Procedura dyscypliny budżetowej

1. Jeżeli w trakcie opracowywania projektu budżetu na rok budżetowy N pojawia się ryzyko, że kwota, o której mowa w art. 12, zostanie przekroczona w odniesieniu do roku budżetowego N, Komisja proponuje Parlamentowi Europejskiemu i Radzie bądź Radzie środki niezbędne do zapewnienia przestrzegania tej kwoty.
2. Jeżeli w dowolnym momencie Komisja uzna, że występuje ryzyko przekroczenia kwoty, o której mowa w art. 12, oraz że nie jest ona w stanie wprowadzić odpowiednich środków w celu zaradzenia sytuacji, proponuje inne środki zapewniające przestrzeganie tej kwoty. W przypadku gdy podstawą prawną odnośnego środka jest art. 43 ust. 3 Traktatu, środki te przyjmuje Rada, a w przypadku gdy podstawą prawną odnośnego środka jest art. 43 ust. 2 Traktatu, środki te przyjmują Parlament Europejski i Rada.
3. Jeżeli na koniec roku budżetowego N wnioski państw członkowskich o zwrot przekroczą lub mogą przekroczyć kwotę, o której mowa w art. 12, Komisja:
 - a) rozpatruje wnioski przedstawione przez państwa członkowskie proporcjonalnie i w granicach dostępnego budżetu oraz przyjmuje akty wykonawcze ustalające wstępnie kwotę płatności na dany miesiąc;
 - b) określa, dla wszystkich państw członkowskich, najpóźniej do dnia 28 lutego roku budżetowego N + 1, ich sytuację w odniesieniu do finansowania unijnego w roku budżetowym N;
 - c) przyjmuje akty wykonawcze ustalające łączną kwotę finansowania unijnego w podziale na poszczególne państwa członkowskie, na podstawie jednolitej stawki finansowania unijnego, w granicach budżetu dostępnego na płatności miesięczne;
 - d) dokonuje wyrównania kwot należnych państwom członkowskim najpóźniej podczas przekazywania płatności miesięcznych za marzec roku N + 1.

Akty wykonawcze przewidziane w akapicie pierwszym lit. a) i c) przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 101 ust. 2.

Artykuł 17

System wczesnego ostrzegania i monitorowania

W celu zapewnienia, aby pułap budżetowy, o którym mowa w art. 12, nie został przekroczony, Komisja wdraża system miesięcznego wczesnego ostrzegania i monitorowania wydatków EFRG.

W tym celu na początku każdego roku budżetowego Komisja określa miesięczny harmonogram wydatków, opierając się, w stosownych przypadkach, na średniej miesięcznych wydatków z trzech poprzednich lat.

Komisja przedstawia okresowo Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie analizujące zmiany w dokonanych wydatkach w stosunku do harmonogramu oraz oceniające prognozowane wykonanie budżetu w bieżącym roku budżetowym.

SEKCJA 2

FINANSOWANIE WYDATKÓW

Artykuł 18

Płatności miesięczne

1. Środki niezbędne do finansowania wydatków, o których mowa w art. 5 ust. 2, Komisja udostępnia państwom członkowskim w formie miesięcznych płatności, na podstawie wydatków dokonanych przez akredytowane agencje płatnicze w okresie odniesienia.
2. Zanim Komisja przekaże płatności miesięczne, państwa członkowskie zapewniają środki wymagane do realizacji wydatków w zależności od potrzeb akredytowanych agencji płatniczych.

Artykuł 19

Procedura dotycząca płatności miesięcznych

1. Nie naruszając art. 51, 52 i 53, Komisja dokonuje płatności miesięcznych z tytułu wydatków poniesionych przez akredytowane agencje płatnicze w miesiącu referencyjnym.
2. Płatności miesięcznych na rzecz każdego państwa członkowskiego dokonuje się najpóźniej trzeciego dnia roboczego drugiego miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano wydatków, przy uwzględnieniu zmniejszeń lub zawieszeń zastosowanych na podstawie art. 37–40 lub wszelkich innych korekt. Wydatki dokonane przez państwa członkowskie w okresie od 1 do 15 października przypisuje się jako wydatki dokonane w październiku. Wydatki dokonane w okresie od 16 do 31 października przypisuje się jako wydatki dokonane w listopadzie.
3. Komisja przyjmuje akty wykonawcze określające miesięczne płatności, których dokonuje na podstawie deklaracji wydatków państw członkowskich oraz na podstawie informacji dostarczonych zgodnie z art. 88 ust. 1.
4. Komisja niezwłocznie informuje państwo członkowskie o wszelkich przypadkach przekroczenia pułapów finansowych przez to państwo członkowskie.
5. Komisja przyjmuje akty wykonawcze określające płatności miesięczne, o których mowa w ust. 3, bez stosowania procedury, o której mowa w art. 101.

6. Komisja może przyjąć akty wykonawcze określające płatności dodatkowe lub potrącenia dostosowujące płatności dokonane zgodnie z ust. 3, bez stosowania procedury, o której mowa w art. 101.

Artykuł 20

Koszty administracyjne i koszty zatrudnienia

Z EFRG nie pokrywa się wydatków związanych z kosztami administracyjnymi i kosztami zatrudnienia poniesionymi przez państwa członkowskie i przez beneficjentów pomocy.

Artykuł 21

Wydatki w zakresie interwencji publicznej

1. Jeżeli w ramach wspólnej organizacji rynków w odniesieniu do interwencji publicznej nie ustalono kwoty jednostkowej, EFRG finansuje dany środek na podstawie standardowych, jednakowych kwot, w szczególności w przypadku środków finansowych pochodzących z państw członkowskich wykorzystanych na zakup produktów, fizyczne operacje związane z przechowywaniem oraz, w stosownych przypadkach, przetworzenie produktów kwalifikujących się do interwencji, o których mowa w art. 11 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013.
2. Komisja jest uprawniona do przyjęcia zgodnie z art. 100 aktów delegowanych uzupełniających niniejsze rozporządzenie o przepisy dotyczące:
 - a) rodzaju środków kwalifikujących się do finansowania unijnego i warunków przyznawania zwrotu;
 - b) warunków kwalifikowalności i metod obliczania na podstawie informacji rzeczywiście udokumentowanych przez agencje płatnicze lub na podstawie kwot ryczałtowych określonych przez Komisję lub na podstawie kwot ryczałtowych lub kwot nieryczałtowych przewidzianych w sektorowym prawodawstwie rolnym.
3. Komisja jest uprawniona do przyjęcia zgodnie z art. 100 aktów delegowanych uzupełniających niniejsze rozporządzenie o przepisy dotyczące oceny operacji związanych z interwencją publiczną, środków, jakie należy podjąć w przypadku straty lub obniżenia jakości produktów w ramach interwencji publicznej, jak również określenia kwot, jakie mają być finansowane.
4. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustalające kwoty, o których mowa w ust. 1. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 101 ust. 2.

Artykuł 22

Nabywanie danych satelitarnych

Wykaz danych satelitarnych wymaganych do celów systemu monitorowania obszarów, o którym mowa w art. 64 ust. 1 lit. c), uzgadniany jest między Komisją a państwami członkowskimi zgodnie ze specyfikacją przygotowaną przez każde z państw członkowskich.

Zgodnie z art. 7 lit. b) Komisja bezpłatnie dostarcza dane satelitarne organom odpowiedzialnym za system monitorowania obszarów lub usługodawcom upoważnionym przez te organy do ich reprezentowania.

Komisja pozostaje właścicielem danych satelitarnych i odzyskuje je po zakończeniu prac.

Komisja może powierzyć wyspecjalizowanym podmiotom wykonanie zadań w zakresie technik lub metod pracy w związku z systemem monitorowania obszarów, o którym mowa w art. 64 ust. 1 lit. c).

Artykuł 23

Monitorowanie zasobów rolnych

Działania finansowane na podstawie art. 7 lit. c) mają na celu dostarczenie Komisji środków służących:

- a) zarządzaniu unijnymi rynkami rolnymi w kontekście globalnym;
- b) zapewnieniu monitorowania agroekonomicznego i rolno-środowiskowo-klimatycznego w odniesieniu do użytkowania gruntów rolnych i zmian w sposobie ich użytkowania, w tym gruntów rolno-leśnych, jak również monitorowania stanu upraw, tak aby umożliwić sporządzenie szacunków, w szczególności plonów i produkcji rolnej oraz skutków dla rolnictwa związanych z wyjątkowymi okolicznościami;
- c) umożliwieniu dostępu do takich szacunków w kontekście międzynarodowym, na przykład w postaci inicjatyw – takich jak ustanowienie wykazów gazów cieplarnianych w ramach UNFCCC – koordynowanych przez organizacje w ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych lub przez inne agencje międzynarodowe;
- d) przyczynieniu się do przejrzystości rynków światowych;
- e) zapewnieniu technologicznego monitorowania systemu agrometeorologicznego.

Na podstawie art. 7 lit. c) Komisja finansuje działania dotyczące gromadzenia lub zakupu danych potrzebnych do realizacji i monitorowania WPR, w tym również danych satelitarnych, geoprzestrzennych i meteorologicznych, tworzenia infrastruktury danych przestrzennych i strony internetowej, przeprowadzania szczegółowych badań związanych z warunkami klimatycznymi, stosowania teledetekcji w celu wspomagania monitorowania zmian w wykorzystaniu gruntów rolnych i stanu gleby oraz aktualizacji modeli agrometeorologicznych i ekonometrycznych. W stosownych przypadkach działania te są podejmowane we współpracy z Europejską Agencją Środowiska, Wspólnym Centrum Badawczym, krajowymi laboratoriami i organami lub przy udziale sektora prywatnego.

Artykuł 24

Uprawnienia wykonawcze

Komisja może przyjmować akty wykonawcze ustanawiające:

- a) przepisy odnoszące się do finansowania na podstawie art. 7 lit. b) i c);
- b) procedurę realizacji środków, o których mowa w art. 22 i 23, w celu osiągnięcia wyznaczonych celów;
- c) ramy regulujące nabywanie, poprawianie i korzystanie z danych satelitarnych i danych meteorologicznych, jak również mające zastosowanie terminy.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 101 ust. 3.

Rozdział II

EFROW

SEKCJA 1

PRZEPISY OGÓLNE DOTYCZĄCE EFROW

Artykuł 25

Przepisy dotyczące wszystkich płatności

1. Płatności dokonywane przez Komisję w ramach wkładu z EFROW, o którym mowa w art. 6, nie przekraczają zobowiązań budżetowych.
Nie naruszając art. 32 ust. 1, płatności te są przypisywane do najwcześniejszego otwartego zobowiązania budżetowego.
2. Stosuje się art. 110 rozporządzenia finansowego.

SEKCJA 2

FINANSOWANIE Z EFROW W RAMACH PLANU STRATEGICZNEGO WPR

Artykuł 26

Wkład finansowy z EFROW

Wkład finansowy z EFROW przeznaczony na wydatki w ramach planów strategicznych WPR określa się w odniesieniu do każdego planu strategicznego WPR w ramach pułapów ustalonych w prawie Unii dotyczącym wsparcia udzielanego z EFROW na rzecz interwencji w ramach planu strategicznego WPR.

Artykuł 27

Zobowiązania budżetowe

1. Decyzja Komisji w sprawie przyjęcia planu strategicznego WPR stanowi decyzję w sprawie finansowania w rozumieniu art. 110 ust. 1 rozporządzenia finansowego, a po jej notyfikacji zainteresowanemu państwu członkowskiemu – zobowiązanie prawne w rozumieniu tego rozporządzenia. Decyzja ta określa wkład na rok.
2. Zobowiązania budżetowe Unii w odniesieniu do każdego planu strategicznego WPR są realizowane w ratach rocznych w okresie między 1 stycznia 2021 r. a 31 grudnia 2027 r.

Dla każdego planu strategicznego zobowiązania budżetowe odnoszące się do pierwszej raty są podejmowane po przyjęciu planu strategicznego WPR przez Komisję.

Zobowiązania budżetowe odnoszące się do kolejnych rat są podejmowane przez Komisję przed dniem 1 maja każdego roku na podstawie decyzji, o której mowa w akapicie pierwszym niniejszego artykułu, z wyjątkiem sytuacji, w której zastosowanie ma art. 16 rozporządzenia finansowego.

SEKCJA 3

WKŁAD FINANSOWY NA RZECZ INTERWENCJI ZWIĄZANYCH Z ROZWOJEM OBSZARÓW WIEJSKICH

Artykuł 28

Przepisy mające zastosowanie do płatności na rzecz interwencji związanych z rozwojem obszarów wiejskich

1. Środki niezbędne do finansowania wydatków, o których mowa w art. 6, udostępniane są państwom członkowskim w formie płatności zaliczkowych, płatności okresowych oraz płatności salda, jak opisano w niniejszej sekcji.
2. Łączna kwota płatności zaliczkowych i płatności okresowych nie może przekroczyć 95 % wkładu EFRROW do każdego planu strategicznego WPR.

Gdy osiągnięty zostanie pułap 95 %, państwa członkowskie nadal przekazują Komisji wnioski o płatności.

Artykuł 29

Zasady dotyczące płatności zaliczkowych

1. Po przyjęciu decyzji w sprawie zatwierdzenia planu strategicznego WPR Komisja wypłaca danemu państwu członkowskiemu wstępną kwotę płatności zaliczkowej na cały okres obowiązywania planu strategicznego WPR. Ta wstępna kwota płatności zaliczkowej wypłacana jest w następujących ratach:
 - a) w 2021 r.: 1 % kwoty wsparcia z EFRROW na cały okres trwania planu strategicznego WPR;
 - b) w 2022 r.: 1 % kwoty wsparcia z EFRROW na cały okres trwania planu strategicznego WPR;
 - c) w 2023 r.: 1 % kwoty wsparcia z EFRROW na cały okres trwania planu strategicznego WPR.
Jeżeli plan strategiczny WPR zostanie przyjęty w 2022 r. lub później, wcześniejsze raty zostają wypłacone niezwłocznie po takim przyjęciu.
2. Jeżeli w terminie 24 miesięcy od daty przekazania przez Komisję pierwszej raty płatności zaliczkowej nie zostaną dokonane żadne wydatki ani nie wpłynie żadna deklaracja wydatków w ramach planu strategicznego WPR, łączna kwota wypłacona tytułem płatności zaliczkowych zwracana jest Komisji. Płatności zaliczkowe są kompensowane w odniesieniu do najwcześniej zadeklarowanych wydatków dotyczących planu strategicznego WPR.
3. Jeżeli miało miejsce przekazanie środków do lub z EFRROW zgodnie z art. 90 rozporządzenia (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR], nie wypłaca się ani nie odzyskuje się żadnych dodatkowych płatności zaliczkowych.
4. Odsetki od płatności zaliczkowych są wykorzystywane na dany plan strategiczny WPR i odejmowane od kwoty wydatków publicznych wskazanej w końcowej deklaracji wydatków.
5. Całkowita kwota płatności zaliczkowych rozliczana jest zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 51 przed zakończeniem planu strategicznego WPR.

Artykuł 30
Płatności okresowe

1. Płatności okresowych dokonuje się w ramach każdego planu strategicznego WPR. Ich obliczenie następuje przez zastosowanie stawki wkładu do każdego rodzaju interwencji w odniesieniu do wydatków publicznych dokonanych w ramach danej interwencji, o czym mowa w art. 85 rozporządzenia (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR].
2. Komisja dokonuje płatności okresowych, z zastrzeżeniem dostępności środków w budżecie oraz uwzględniając zmniejszenia lub zawieszenia stosowane na mocy art. 37–40, w celu zwrotu wydatków dokonanych przez akredytowane agencje płatnicze w ramach realizacji planów strategicznych WPR.
3. Jeżeli instrumenty finansowe są wdrażane zgodnie z art. 52 rozporządzenia (UE) .../... [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów], deklaracja wydatków zawiera całkowite kwoty wypłacone lub – w przypadku gwarancji – kwoty odpisane zgodnie z uzgodnieniami zawartymi w umowach gwarancyjnych przez instytucję zarządzającą na rzecz ostatecznych odbiorców, o których mowa w [art. 74 ust. 5 lit. a), b) i c) rozporządzenia (UE) .../... – rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR – zasady kwalifikowalności lub instrumenty finansowe].
4. Jeżeli instrumenty finansowe są wdrażane zgodnie z art. 52 rozporządzenia (UE) .../... [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów], deklaracje wydatków obejmujące wydatki na instrumenty finansowe przedkładane są z uwzględnieniem następujących warunków:
 - a) kwoty ujęte w pierwszej deklaracji wydatków muszą być wcześniej wypłacone na rzecz instrumentu finansowego i mogą wynieść maksymalnie 25 % całkowitej kwoty wkładu przeznaczonego zgodnie z planem strategicznym WPR na instrumenty finansowe w ramach odnośnej umowy o finansowaniu;
 - b) kwoty ujęte w kolejnych deklaracjach wydatków przedłożonych w okresie kwalifikowalności zdefiniowanym w art. 80 ust. 3 rozporządzenia (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR], obejmują wydatki kwalifikowalne, o których mowa w art. 74 ust. 5 [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR – zasady kwalifikowalności lub instrumenty finansowe].
5. Kwota ujęta w pierwszej deklaracji wydatków, o których mowa w ust. 4 lit. a), jest rozliczana na rachunkach Komisji nie później niż w rocznym sprawozdaniu finansowym za ostatni rok realizacji odpowiedniego planu strategicznego WPR.
6. Komisja dokonuje każdej płatności okresowej pod warunkiem spełnienia następujących wymogów:
 - a) przekazania Komisji deklaracji wydatków podpisanej przez akredytowaną agencję płatniczą, zgodnie z art. 88 ust. 1 lit. c);
 - b) przestrzegania całkowitej kwoty wkładu EFRROW do każdego rodzaju interwencji w całym okresie objętym danym planem strategicznym WPR;
 - c) przekazania Komisji dokumentów, o których mowa w art. 8 ust. 3 i art. 11 ust. 1;
 - d) przekazania rocznego sprawozdania finansowego.

7. Jeżeli nie został spełniony jeden z wymogów określonych w ust. 6, Komisja niezwłocznie informuje o tym akredytowaną agencję płatniczą lub jednostkę koordynującą, w przypadku gdy została ona wyznaczona. Jeżeli nie został spełniony jeden z wymogów ustanowionych w ust. 6 lit. a), c) lub d), deklarację wydatków uznaje się za niedopuszczalną.
8. Nie naruszając art. 51, 52 i 53 Komisja dokonuje płatności okresowych w terminie nieprzekraczającym 45 dni od daty rejestracji deklaracji wydatków spełniającej wymogi określone w ust. 6 niniejszego artykułu.
9. W terminach określonych przez Komisję akredytowane agencje płatnicze sporządzają i przekazują Komisji, bezpośrednio albo za pośrednictwem jednostki koordynującej, w przypadku gdy została ona wyznaczona, pośrednie deklaracje wydatków odnoszących się do planów strategicznych WPR.

Komisja przyjmuje akty wykonawcze określające okresy, dla których akredytowane agencje płatnicze sporządzają i przekazują te pośrednie deklaracje wydatków. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 101 ust. 3.

Deklaracje wydatków obejmują wydatki dokonane przez agencje płatnicze w każdym z odnośnych okresów. Jednakże w przypadkach gdy wydatki, o których mowa w art. 107 ust. 8 rozporządzenia (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR], nie mogą zostać zadeklarowane Komisji w danym okresie ze względu na oczekiwanie na zatwierdzenie przez Komisję zmian w planie strategicznym WPR, mogą one zostać zadeklarowane w kolejnych okresach.

Pośrednie deklaracje wydatków dotyczące wydatków dokonanych począwszy od dnia 16 października księgowane są w budżecie na rok następny.

10. Jeżeli subdelegowany urzędnik zatwierdzający wymaga dalszej kontroli ze względu na niekompletność lub niejasność przedłożonych informacji, niezgodności, różnice w interpretacji lub inne niespójności dotyczące deklaracji wydatków dla danego okresu odniesienia, wynikające w szczególności z nieprzekazywania informacji wymaganych zgodnie z rozporządzeniem (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR] i aktami Komisji przyjętymi na mocy tego rozporządzenia, dane państwo członkowskie, na wniosek subdelegowanego urzędnika zatwierdzającego, dostarcza dodatkowe informacje w terminie określonym w tym wniosku i odzwierciedlającym wagę problemu.

Termin płatności okresowych określony w ust. 8 może zostać wstrzymany w odniesieniu do całości lub części kwoty, która jest przedmiotem wniosku o płatność, przez okres nie dłuższy niż sześć miesięcy od dnia, w którym wniosek o udzielenie informacji został wysłany, do czasu otrzymania wymaganych informacji, które uważa się za wystarczające. Państwo członkowskie może wyrazić zgodę na przedłużenie okresu wstrzymania o kolejne trzy miesiące.

W razie nieotrzymania od państwa członkowskiego odpowiedzi na wniosek o przekazanie dodatkowych informacji w terminie określonym we wniosku lub w razie uznania odpowiedzi za niewystarczającą lub jeżeli z odpowiedzi wynika, że nie zastosowano się do odpowiednich przepisów lub wykorzystano środki z funduszy Unii w niewłaściwy sposób, Komisja może zawiesić lub zmniejszyć płatności zgodnie z art. 37–40 niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 31

Płatność salda i zakończenie interwencji związanych z rozwojem obszarów wiejskich w ramach planu strategicznego WPR

1. Z zastrzeżeniem dostępności środków Komisja dokonuje płatności salda po otrzymaniu ostatniego rocznego sprawozdania z realizacji celów dotyczącego wdrożenia planu strategicznego WPR, na podstawie: obowiązującego planu finansowego z podziałem na rodzaje interwencji EFRROW, rocznego sprawozdania finansowego z ostatniego roku realizacji danego planu strategicznego WPR oraz związanych z nim decyzji w sprawie rozliczeń. Sprawozdania te przedstawiane są Komisji nie później niż sześć miesięcy po ostatecznym terminie kwalifikowalności wydatków przewidzianym w art. 80 ust. 3 rozporządzenia (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR] i obejmują wydatki dokonane przez agencję płatniczą aż do ostatniego terminu kwalifikowalności wydatków.
2. Płatność salda następuje nie później niż w terminie sześciu miesięcy od daty uznania przez Komisję informacji oraz dokumentów, o których mowa w ust. 1, za dopuszczalne oraz od rozliczenia ostatniego rocznego sprawozdania finansowego. Nie naruszając art. 32 ust. 5, kwoty, które wciąż podlegają zobowiązaniom po dokonaniu płatności salda, są umarzane przez Komisję najpóźniej w terminie sześciu miesięcy.
3. Nieprzekazanie Komisji najpóźniej w terminie określonym w ust. 1 ostatniego rocznego sprawozdania z realizacji celów wraz z dokumentami niezbędnymi do rozliczenia rachunków z ostatniego roku realizacji planu pociąga za sobą automatyczne umorzenie salda zgodnie z art. 32.

Artykuł 32

Automatyczne umorzenie w przypadku planów strategicznych WPR

1. Komisja automatycznie umarza każdą część zobowiązania budżetowego dotyczącego interwencji związanych z rozwojem obszarów wiejskich w ramach planu strategicznego WPR, która nie została wykorzystana na płatności zaliczkowe lub płatności okresowe lub w odniesieniu do której nie wpłynęła żadna deklaracja wydatków spełniająca wymogi określone w art. 30 ust. 3 dotycząca wydatków dokonanych do dnia 31 grudnia drugiego roku następującego po roku, w którym podjęto zobowiązanie budżetowe.
2. Tę część zobowiązań budżetowych, która jest nadal otwarta w ostatnim terminie kwalifikowalności wydatków, o którym mowa w art. 80 ust. 3 rozporządzenia (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR], lub w odniesieniu do których nie sporządzono deklaracji wydatków w terminie sześciu miesięcy po tym terminie, automatycznie się umarza.
3. W przypadku postępowania sądowego lub odwoławczego postępowania administracyjnego mającego skutek zawieszający, bieg terminu dotyczącego automatycznego umorzenia, o którym mowa w ust. 1 lub 2, zostaje zawieszony w odniesieniu do kwoty odpowiadającej danym operacjom na czas trwania tego postępowania sądowego lub odwoławczego postępowania administracyjnego, pod warunkiem że Komisja otrzyma od państwa członkowskiego uzasadnione powiadomienie do dnia 31 stycznia roku N + 3.
4. Przy obliczaniu kwot podlegających automatycznemu umorzeniu nie uwzględnia się:

- a) części zobowiązań budżetowych, w odniesieniu do których przedstawiono deklarację wydatków, ale których zwrot jest przedmiotem zmniejszenia lub zawieszenia przez Komisję na dzień 31 grudnia roku N + 2;
- b) części zobowiązań budżetowych, które nie mogły stać się przedmiotem wypłaty ze strony agencji płatniczej z powodu siły wyższej, która w poważny sposób wpłynęła na realizację planu strategicznego WPR. Organy krajowe powołujące się na siłę wyższą muszą udowodnić jej bezpośrednie konsekwencje dla realizacji całości lub części planu strategicznego WPR.

Do dnia 31 stycznia państwo członkowskie przesyła Komisji informacje dotyczące wyjątków, o których mowa w akapicie pierwszym, w odniesieniu do kwot zadeklarowanych do końca poprzedniego roku.

- 5. Komisja informuje państwa członkowskie w odpowiednim czasie o istnieniu ryzyka zastosowania automatycznego umorzenia. Komisja informuje je o tym, jakiej kwoty – według posiadanych przez nią informacji – może dotyczyć automatyczne umorzenie. Państwa członkowskie mają dwa miesiące od daty otrzymania tej informacji na wyrażenie swojej zgody na odnośną kwotę lub na przedstawienie swoich uwag. Komisja dokonuje automatycznego umorzenia nie później niż w terminie dziewięciu miesięcy po upływie ostatecznego terminu wynikającego z zastosowania ust. 1, 2 i 3.
- 6. W przypadku zastosowania automatycznego umorzenia wkład EFRROW do danego planu strategicznego WPR zmniejsza się dla danego roku o kwotę, która została automatycznie umorzona. Państwo członkowskie przedstawia Komisji do zatwierdzenia skorygowany plan finansowania dotyczący podziału kwoty zmniejszenia pomocy między poszczególnymi rodzajami interwencji. W przypadku braku takiego planu Komisja dokonuje proporcjonalnego zmniejszenia kwot przyznanych na poszczególne rodzaje interwencji.

ROZDZIAŁ III

Przepisy wspólne

Artykuł 33

Rolniczy rok budżetowy

Nie naruszając szczególnych przepisów dotyczących deklaracji wydatków i dochodów związanych z interwencją publiczną ustanowionych przez Komisję na podstawie art. 45 ust. 3 akapit pierwszy lit. a), rolniczy rok budżetowy obejmuje poniesione wydatki i uzyskane dochody zaksięgowane w budżecie funduszy przez agencje płatnicze w odniesieniu do roku budżetowego „N” rozpoczynającego się w dniu 16 października roku „N-1” oraz kończącego się w dniu 15 października roku „N”.

Artykuł 34

Zakaz podwójnego finansowania

Państwa członkowskie dopilnowują, by wydatki finansowane w ramach EFRG lub EFRROW nie podlegały żadnemu innemu finansowaniu z budżetu Unii.

W ramach EFRROW dana operacja może otrzymać różne formy wsparcia w ramach planu strategicznego WPR oraz innych europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych lub instrumentów unijnych tylko wówczas, gdy łączna skumulowana kwota pomocy udzielonej w ramach różnych form wsparcia nie przekracza najwyższego poziomu intensywności

pomocy lub kwoty pomocy mającej zastosowanie do tego rodzaju interwencji, o którym mowa w tytule III rozporządzenia (UE) .../... (rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR). W takich przypadkach państwa członkowskie nie zgłaszają Komisji wydatków w odniesieniu do:

- a) wsparcia z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych lub z innego instrumentu unijnego; lub
- b) wsparcia w ramach tego samego planu strategicznego WPR.

Kwotę wydatków, którą należy podać w deklaracji wydatków, można wyliczyć proporcjonalnie, zgodnie z dokumentem określającym warunki wsparcia.

Artykuł 35

Kwalifikowalność wydatków ponoszonych przez agencje płatnicze

Wydatki, o których mowa w art. 5 ust. 2 i art. 6, mogą być finansowane przez Unię wyłącznie wtedy, gdy:

- a) zostały poniesione przez akredytowane agencje płatnicze,
- b) zostały poniesione zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami unijnymi lub
- c) w odniesieniu do rodzajów interwencji, o których mowa w rozporządzeniu (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR]:
 - (i) zgadzają się z odpowiednim zgłoszonym produktem, oraz
 - (ii) zostały poniesione zgodnie z mającymi zastosowanie systemami zarządzania, które nie obejmują warunków kwalifikowalności dotyczących poszczególnych beneficjentów i ustalonych w krajowych planach strategicznych WPR.

Akapitu pierwszego lit. c) ppkt (i) nie stosuje się do zaliczek wypłaconych beneficjentom w ramach rodzajów interwencji, o których mowa w rozporządzeniu (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR].

Artykuł 36

Przestrzeganie terminów płatności

W przypadku gdy w prawie Unii ustanowiono terminy płatności, jakkolwiek płatność dokonana na rzecz beneficjentów przez agencje płatnicze przed najwcześniejszą możliwą datą płatności oraz po najpóźniejszej możliwej dacie płatności nie kwalifikuje się do finansowania unijnego.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 100 uzupełniających niniejsze rozporządzenie o przepisy dotyczące okoliczności i warunków, w których płatności, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego artykułu, mogą zostać uznane za kwalifikowalne, z uwzględnieniem zasady proporcjonalności.

Artykuł 37

Zmniejszenie płatności miesięcznych i płatności okresowych

1. Jeżeli na podstawie deklaracji wydatków lub informacji, o których mowa w art. 88, Komisja ustali, że pułapy finansowe ustanowione w prawie Unii zostały przekroczone, Komisja zmniejsza płatności miesięczne lub płatności okresowe na rzecz danego państwa członkowskiego w ramach aktów wykonawczych dotyczących

płatności miesięcznych, o których mowa w art. 19 ust. 3, lub w ramach płatności okresowych, o których mowa w art. 30.

2. Jeżeli na podstawie deklaracji wydatków lub informacji, o których mowa w art. 88, Komisja ustali, że nie dotrzymano terminów płatności, o których mowa w art. 36, państwo członkowskie otrzymuje możliwość przedstawienia swoich uwag w terminie wynoszącym co najmniej 30 dni. Jeżeli państwo członkowskie nie przedstawi swoich uwag w wyznaczonym terminie lub jeżeli jego odpowiedź Komisja uważa za niezadowalającą, Komisja może zmniejszyć płatności miesięczne lub płatności okresowe na rzecz danego państwa członkowskiego w ramach aktów wykonawczych dotyczących płatności miesięcznych, o których mowa w art. 19 ust. 3, lub w ramach płatności okresowych, o których mowa w art. 30.
3. Zmniejszenia na mocy niniejszego artykułu pozostają bez uszczerbku dla art. 51.
4. Komisja może przyjmować akty wykonawcze ustanawiające bardziej szczegółowe przepisy dotyczące procedury i innych praktycznych ustaleń niezbędnych do właściwego funkcjonowania mechanizmu, o którym mowa w art. 36. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 101 ust. 3.

Artykuł 38

Zawieszenie płatności w związku z rocznym rozliczeniem

1. Jeżeli państwa członkowskie nie przedstawią dokumentów, o których mowa w art. 8 ust. 3 i art. 11 ust. 1 w terminach przewidzianych w art. 8 ust. 3, Komisja może przyjąć akty wykonawcze zawieszające całkowitą kwotę płatności miesięcznych, o których mowa w art. 19 ust. 3. Komisja zwraca zawieszone kwoty po otrzymaniu od danego państwa członkowskiego brakujących dokumentów, pod warunkiem że data ich otrzymania przypada nie później niż sześć miesięcy po terminie.

W odniesieniu do płatności okresowych, o których mowa w art. 30, deklaracje wydatków uznaje się za niedopuszczalne zgodnie z ust. 6 tego artykułu.

2. Jeżeli w ramach rocznego rozliczenia z realizacji celów, o którym mowa w art. 52, Komisja stwierdzi, że różnica między zadeklarowanymi wydatkami a kwotą odpowiadającą zgłoszonemu produktowi stanowi więcej niż 50 %, a państwo członkowskie nie jest w stanie przedstawić należycie uzasadnionych powodów takiej sytuacji, Komisja może przyjąć akty wykonawcze zawieszające płatności miesięczne, o których mowa w art. 19 ust. 3, lub płatności okresowe, o których mowa w art. 30.

Zawieszenie stosuje się do odpowiednich wydatków w odniesieniu do interwencji, które zostały objęte zmniejszeniem, o którym mowa w art. 52 ust. 2, a kwota, która ma zostać zawieszona, nie może przekraczać wartości procentowej odpowiadającej zmniejszeniu zastosowanemu zgodnie z art. 52 ust. 2. Komisja zwraca zawieszone kwoty państwom członkowskim lub trwale je zmniejsza w drodze aktu wykonawczego, o którym mowa w art. 52.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia zgodnie z art. 100 aktów delegowanych uzupełniających niniejsze rozporządzenie o przepisy dotyczące stawki zawieszenia płatności.

3. Akty wykonawcze przewidziane w niniejszym artykule przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 101 ust. 2.

Przed przyjęciem takich aktów wykonawczych Komisja informuje dane państwo członkowskie o swoim zamiarze i zapewnia państwu członkowskiemu możliwość przedstawienia uwag w terminie wynoszącym co najmniej 30 dni.

Akty wykonawcze określające płatności miesięczne, o których mowa w art. 19 ust. 3, lub płatności okresowe, o których mowa w art. 30, uwzględniają akty wykonawcze przyjęte na podstawie niniejszego ustępu.

Artykuł 39

Zawieszenie płatności w związku z wieloletnim monitorowaniem realizacji celów

1. W przypadku opóźnień lub niewystarczających postępów w realizacji celów końcowych określonych w krajowym planie strategicznym WPR i monitorowanych zgodnie z art. 115 i 116 rozporządzenia (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR] Komisja może zwrócić się do danego państwa członkowskiego o wdrożenie niezbędnych działań naprawczych zgodnie z planem działania zawierającym jasno określone wskaźniki postępu, które mają zostać ustanowione w drodze konsultacji z Komisją.

Komisja może przyjmować akty wykonawcze ustanawiające bardziej szczegółowe przepisy dotyczące elementów planów działania i procedury ustanawiania planów działania. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 101 ust. 3.

2. Jeżeli państwo członkowskie nie przedstawi lub nie wdroży planu działania, o którym mowa w ust. 1, lub jeżeli taki plan działania jest w oczywisty sposób niewystarczający do zaradzenia sytuacji, Komisja może przyjąć akty wykonawcze zawieszające płatności miesięczne, o których mowa w art. 19 ust. 3, lub płatności okresowe, o których mowa w art. 30.

Zawieszenie jest stosowane zgodnie z zasadą proporcjonalności do odnośnych wydatków związanych z interwencjami, które miały zostać objęte tym planem działania. Komisja zwraca zawieszone kwoty, jeżeli na podstawie przeglądu realizacji celów, o którym mowa w art. 121 rozporządzenia (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR], stwierdza się zadowalające postępy w realizacji celów końcowych. Jeżeli sytuacja nie ulegnie poprawie przed zakończeniem krajowego planu strategicznego WPR, Komisja może przyjąć akt wykonawczy ostatecznie zmniejszający środki o kwotę zawieszoną dla danego państwa członkowskiego.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia zgodnie z art. 100 aktów delegowanych uzupełniających niniejsze rozporządzenie o przepisy dotyczące stawki i okresu zawieszenia płatności oraz warunków zwrotu lub zmniejszenia tych kwot, uwzględniając wieloletnie monitorowanie realizacji celów.

3. Akty wykonawcze przewidziane w ust. 1 i 2 przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 101 ust. 2.

Przed przyjęciem tych aktów wykonawczych Komisja informuje dane państwo członkowskie o swoim zamiarze i prosi o jego odpowiedź w terminie wynoszącym co najmniej 30 dni.

Artykuł 40

Zawieszenie płatności w związku z nieprawidłowościami w systemach zarządzania

1. W przypadku poważnych nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemów zarządzania Komisja może zwrócić się do danych państw członkowskich o podjęcie niezbędnych działań naprawczych zgodnie z planem działania zawierającym jasno określone wskaźniki postępu, które mają zostać ustanowione w drodze konsultacji z Komisją.

Komisja może przyjmować akty wykonawcze ustanawiające bardziej szczegółowe przepisy dotyczące elementów planów działania i procedur ustanawiania planów działania. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 101 ust. 3.

2. Jeżeli państwo członkowskie nie przedstawi lub nie wdroży planu działania, o którym mowa w ust. 1, lub jeżeli taki plan działania jest w oczywisty sposób niewystarczający do zaradzenia sytuacji, Komisja może przyjąć akty wykonawcze zawieszające płatności miesięczne, o których mowa w art. 19 ust. 3, lub płatności okresowe, o których mowa w art. 30.

Zawieszenie stosuje się zgodnie z zasadą proporcjonalności do odnośnych wydatków dokonanych przez państwo członkowskie, jeżeli nieprawidłowości występują w nieprzekraczającym 12 miesięcy okresie, który należy określić w aktach wykonawczych, o których mowa w ustępie pierwszym. Jeżeli warunki zawieszenia nadal są spełniane, Komisja może przyjąć akty wykonawcze przedłużające ten okres o dalsze okresy nieprzekraczające łącznie 12 miesięcy. Zawieszone kwoty są uwzględniane przy przyjmowaniu aktów wykonawczych, o których mowa w art. 53.

3. Akty wykonawcze przewidziane w niniejszym artykule przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 101 ust. 2.

Przed przyjęciem aktów wykonawczych, o których mowa w ust. 2, Komisja informuje dane państwo członkowskie o swoim zamiarze i prosi o jego odpowiedź w terminie, który nie może być krótszy niż 30 dni.

Akty wykonawcze określające płatności miesięczne, o których mowa w art. 19 ust. 3, lub płatności okresowe, o których mowa w art. 30, uwzględniają akty wykonawcze przyjęte na podstawie akapitu pierwszego niniejszego ustępu.

Artykuł 41

Prowadzenie osobnych ksiąg rachunkowych

Każda agencja płatnicza prowadzi osobne księgi rachunkowe w odniesieniu do środków przewidzianych w budżecie Unii na fundusze.

Artykuł 42

Płatności na rzecz beneficjentów

1. O ile prawo Unii wyraźnie nie stanowi inaczej, państwa członkowskie zapewniają, aby płatności odnoszące się do finansowania przewidzianego w niniejszym rozporządzeniu zostały w całości wypłacone beneficjentom.
2. Państwa członkowskie zapewniają, aby płatności w ramach interwencji i środków, o których mowa w art. 63 ust. 2, dokonano w okresie od dnia 1 grudnia do dnia 30 czerwca następnego roku kalendarzowego.

Niezależnie od akapitu pierwszego państwa członkowskie mogą:

- a) przed dniem 1 grudnia, ale nie wcześniej niż 16 października – wypłacać zaliczki w wysokości do 50 % z tytułu interwencji dotyczących płatności bezpośrednich;
 - b) przed dniem 1 grudnia – wypłacać zaliczki w wysokości do 75 % z tytułu wsparcia przyznanego w ramach interwencji związanych z rozwojem obszarów wiejskich, o których to interwencjach mowa w art. 63 ust. 2.
3. Państwa członkowskie mogą wypłacać zaliczki w wysokości do 50 % w ramach interwencji, o których mowa w art. 68 i 71 rozporządzenia (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR].
 4. Komisja jest uprawniona do przyjęcia zgodnie z art. 100 aktów delegowanych uzupełniających niniejsze rozporządzenie o przepisy dotyczące interwencji lub środków, w przypadku których państwa członkowskie mogą wypłacać zaliczki.
 5. W przypadku sytuacji nadzwyczajnej Komisja może przyjmować akty wykonawcze w celu rozwiązania szczególnych problemów związanych ze stosowaniem niniejszego artykułu. Te akty wykonawcze mogą stanowić odstępstwo od ust. 2, ale jedynie w takim zakresie i przez taki okres, w jakim jest to absolutnie niezbędne.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 101 ust. 3.

Artykuł 43

Przeznaczenie dochodów

1. „Dochodami przeznaczonymi na określony cel” w rozumieniu art. 21 rozporządzenia finansowego są:
 - a) w odniesieniu do wydatków w ramach EFRG i EFRROW – kwoty na podstawie art. 36, 52 i 53 niniejszego rozporządzenia i art. 54 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013, mające zastosowanie zgodnie z art. 102 niniejszego rozporządzenia, oraz w odniesieniu do wydatków w ramach EFRG – kwoty na podstawie art. 54 i art. 51 niniejszego rozporządzenia, które muszą zostać wpłacone do budżetu Unii wraz z odsetkami;
 - b) kwoty odpowiadające karom stosowanym zgodnie z przepisami dotyczącymi zasady warunkowości, o których mowa w art. 11 rozporządzenia (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR], w odniesieniu do wydatków w ramach EFRG;
 - c) wszelkie zabezpieczenia, depozyty lub gwarancje, które zostały wniesione na podstawie prawa Unii przyjętego w ramach WPR, z wyłączeniem interwencji związanych z rozwojem obszarów wiejskich, i które uległy następnie przepadkowi. Jednakże zabezpieczenia, które uległy przepadkowi, złożone przy wydawaniu pozwoleń na wywóz lub przywóz lub w ramach procedur przetargowych wyłącznie w celu zapewnienia złożenia przez oferentów rzetelnych ofert, są zatrzymywane przez państwa członkowskie;
 - d) kwoty ostatecznie zmniejszone zgodnie z art. 39 ust. 2.
2. Kwoty, o których mowa w ust. 1, są przekazywane do budżetu Unii oraz, w przypadku ich ponownego wykorzystania, wykorzystywane wyłącznie do finansowania wydatków EFRG lub EFRROW.

3. Niniejsze rozporządzenie stosuje się odpowiednio do dochodów przeznaczonych na określony cel, o których mowa w ust. 1.
4. W odniesieniu do EFRG art. 113 rozporządzenia finansowego stosuje się odpowiednio do księgowania dochodów przeznaczonych na określony cel, o których mowa w niniejszym rozporządzeniu.

Artykuł 44

Środki informacyjne

1. Przekazywanie informacji finansowane na podstawie art. 7 lit. e) ma na celu w szczególności: udzielenie wsparcia w zakresie wyjaśniania, wdrażania i rozwijania WPR oraz podnoszenie świadomości społecznej w zakresie treści i celów tej polityki; odzyskiwanie zaufania konsumentów utraconego w następstwie kryzysów, za pomocą kampanii informacyjnych; informowanie rolników i innych podmiotów działających na obszarach wiejskich oraz promowanie europejskiego modelu rolnictwa, jak również pomoc obywatelom w jego zrozumieniu.

Środki te mają na celu przekazywanie spójnych, obiektywnych i całościowych informacji, tak wewnątrz, jak i na zewnątrz Unii.

2. Środkami, o których mowa w ust. 1, mogą być:

- a) roczne programy prac lub inne szczególne środki przedstawione przez strony trzecie;
- b) działania wdrażane z inicjatywy Komisji.

Wyklucza się środki wymagane przez prawo lub środki już finansowane w ramach innych działań unijnych.

W celu wdrożenia działań, o których mowa w akapicie pierwszym lit. b), Komisję mogą wspomagać eksperci zewnętrzni.

Środki, o których mowa w akapicie pierwszym, przyczyniają się również do przekazywania informacji na temat priorytetów politycznych Unii, w zakresie, w jakim priorytety te są związane z celami ogólnymi niniejszego rozporządzenia.

3. Komisja publikuje raz do roku zaproszenie do składania wniosków spełniające warunki określone w rozporządzeniu finansowym.
4. Komitet, o którym mowa w art. 101 ust. 1, powiadamia się o środkach przewidzianych i wprowadzonych na podstawie niniejszego artykułu.
5. Co dwa lata Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie dotyczące wykonania niniejszego artykułu.

Artykuł 45

Uprawnienia Komisji

1. Komisja jest uprawniona do przyjęcia zgodnie z art. 100 aktów delegowanych uzupełniających niniejsze rozporządzenie w odniesieniu do warunków, na jakich należy dokonać wyrównań między niektórymi rodzajami wydatków a dochodami w ramach funduszy.

Jeżeli budżet Unii nie został przyjęty na początku roku budżetowego lub jeżeli całkowita kwota przewidzianych zobowiązań przekracza próg określony w art. 11 ust. 2 rozporządzenia finansowego, Komisja jest uprawniona do przyjęcia zgodnie

z art. 100 aktów delegowanych uzupełniających niniejsze rozporządzenie o przepisy dotyczące metody mającej zastosowanie do zobowiązań i płatności kwot.

2. Komisja może przyjmować akty wykonawcze ustanawiające bardziej szczegółowe przepisy dotyczące obowiązków określonych w art. 41 oraz szczególne warunki mające zastosowanie do informacji zapisywanych w księgach rachunkowych prowadzonych przez agencje płatnicze. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 101 ust. 3.
3. Komisja może przyjmować akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące:
 - a) finansowania i księgowania środków interwencyjnych w formie przechowywania publicznego, a także innych wydatków finansowanych z funduszy;
 - b) warunków przeprowadzania procedury automatycznego umorzenia.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 101 ust. 3.

Rozdział IV

Rozliczanie rachunków

SEKCJA 1

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 46

Podejście oparte na pojedynczym audycie

Do celów art. 127 rozporządzenia finansowego Komisja uzyskuje pewność z prac jednostek certyfikujących, o których mowa w art. 11 niniejszego rozporządzenia, chyba że Komisja powiadomi wcześniej państwo członkowskie, że nie może opierać się na pracach jednostki certyfikującej w odniesieniu do danego roku budżetowego, i uwzględnia wyniki tych prac w swojej ocenie ryzyka, czy niezbędne jest przeprowadzenie audytów Komisji w danym państwie członkowskim.

Artykuł 47

Kontrole przeprowadzane przez Komisję

1. Bez uszczerbku dla kontroli przeprowadzanych przez państwa członkowskie na mocy krajowych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych lub na mocy art. 287 Traktatu lub wszelkich kontroli przeprowadzanych na mocy art. 322 Traktatu lub na podstawie rozporządzenia Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 Komisja może organizować kontrole w państwach członkowskich w celu sprawdzenia w szczególności:
 - a) czy praktyki administracyjne są zgodne z przepisami unijnymi;
 - b) czy wydatkom wchodzącym w zakres art. 5 ust. 2 i art. 6 i odnoszącym się do interwencji, o których mowa w rozporządzeniu (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR], odpowiada odnośny produkt zgłoszony w rocznym sprawozdaniu z realizacji celów;
 - c) czy jednostka certyfikująca przeprowadza swoje prace zgodnie z art. 11 i do celów sekcji 2 niniejszego rozdziału;

- d) czy agencja płatnicza spełnia kryteria akredytacji określone w art. 8 ust. 2 i czy państwo członkowskie prawidłowo stosuje art. 8 ust. 5.

Osoby upoważnione przez Komisję do przeprowadzania kontroli w jej imieniu lub przedstawiciele Komisji działający w ramach powierzonych im uprawnień mają dostęp do ksiąg i wszystkich innych dokumentów, w tym dokumentów i metadanych sporządzonych lub otrzymanych oraz przechowywanych w postaci elektronicznej, związanych z wydatkami finansowanymi przez EFRG lub EFRROW.

Uprawnienia do przeprowadzania kontroli nie mają wpływu na stosowanie przepisów krajowych, które zastrzegają dostęp do niektórych aktów dla osób specjalnie wyznaczonych na mocy prawa krajowego. Bez uszczerbku dla przepisów szczególnych określonych w rozporządzeniu (UE, Euratom) nr 883/2013 oraz rozporządzeniu (Euratom, WE) nr 2185/96, osoby upoważnione przez Komisję do działania w jej imieniu nie biorą udziału między innymi w kontrolach przeprowadzanych w mieszkaniach lub formalnych przesłuchaniach osób przeprowadzanych na podstawie prawa danego państwa członkowskiego. Mają one jednak dostęp do uzyskanych w ten sposób informacji.

2. W odpowiednim czasie przed przeprowadzeniem kontroli Komisja zawiadamia o niej dane państwo członkowskie lub państwo członkowskie, na którego terytorium kontrola ma się odbyć, uwzględniając administracyjne oddziaływanie organizacji tej kontroli na agencje płatnicze. Urzędnicy danego państwa członkowskiego mogą brać udział w tych kontrolach.

Na wniosek Komisji i za zgodą państwa członkowskiego dodatkowe kontrole lub dochodzenia dotyczące operacji objętych zakresem niniejszego rozporządzenia są przeprowadzane przez właściwe organy tego państwa członkowskiego. Pracownicy Komisji lub osoby upoważnione przez Komisję do działania w jej imieniu mogą uczestniczyć w takich kontrolach.

W celu usprawnienia kontroli Komisja może, za zgodą danych państw członkowskich, zwrócić się o pomoc do organów tych państw członkowskich w przypadku niektórych kontroli lub dochodzeń.

Artykuł 48

Dostęp do informacji

1. Państwa członkowskie udostępniają Komisji wszystkie informacje niezbędne do sprawnego funkcjonowania funduszy oraz wprowadzają wszystkie odpowiednie środki w celu ułatwienia kontroli, które Komisja uzna za odpowiednie w ramach zarządzania finansowaniem unijnym.
2. Państwa członkowskie przekazują Komisji, na jej wniosek, przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne, które przyjęły w celu wdrożenia unijnych aktów prawnych dotyczących WPR, w przypadku gdy akty te mają konsekwencje finansowe dla EFRG lub EFRROW.
3. Państwa członkowskie udostępniają Komisji informacje na temat wykrytych nieprawidłowości w rozumieniu rozporządzenia (UE, Euratom) nr 2988/95 i innych przypadków niezgodności z warunkami ustalonymi przez państwa członkowskie w ramach planu strategicznego WPR oraz przypadków podejrzeń nadużyć finansowych, a także informacje na temat działań podjętych na podstawie sekcji 3

niniejszego rozdziału w celu odzyskania nienależnych płatności związanych z tymi nieprawidłowościami i nadużyciami.

Artykuł 49

Dostęp do dokumentów

Akredytowane agencje płatnicze przechowują dokumenty potwierdzające dokonane płatności oraz dokumenty związane z przeprowadzeniem kontroli wymaganych na mocy prawa Unii oraz udostępniają Komisji te dokumenty i informacje.

Te dokumenty potwierdzające mogą być przechowywane w formie elektronicznej w warunkach określonych przez Komisję na podstawie art. 50 ust. 2.

W przypadku gdy dokumenty te są przechowywane przez organ działający w ramach delegacji udzielonej przez agencję płatniczą i odpowiedzialny za zatwierdzanie wydatków, organ ten przekazuje akredytowanej agencji płatniczej sprawozdania dotyczące liczby przeprowadzonych kontroli, ich przedmiotu oraz działań podjętych na podstawie ich wyników.

Niniejszy artykuł stosuje się odpowiednio do jednostek certyfikujących.

Artykuł 50

Uprawnienia Komisji

1. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 100 uzupełniających niniejsze rozporządzenie o szczególne obowiązki, które muszą spełnić państwa członkowskie zgodnie z przepisami niniejszego rozdziału, oraz o przepisy dotyczące w szczególności kryteriów ustalania przypadków nieprawidłowości w rozumieniu rozporządzenia (UE, Euratom) nr 2988/95 oraz innych przypadków niezgodności z warunkami ustalonymi przez państwa członkowskie w ramach planu strategicznego WPR, które należy zgłaszać, oraz danych, które należy przedkładać.
2. Komisja może przyjmować akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące:
 - a) procedur w odniesieniu do obowiązków w zakresie współpracy, które państwa członkowskie muszą wypełniać w związku z wdrożeniem art. 47 i 48;
 - b) warunków, w jakich mają być przechowywane dokumenty potwierdzające, o których mowa w art. 49, w tym ich formy i okresu ich przechowywania.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 101 ust. 3.

SEKCJA 2 ROZLICZANIE

Artykuł 51

Roczne rozliczenie finansowe

1. Przed dniem 31 maja roku następującego po danym roku budżetowym oraz na podstawie informacji, o których mowa w art. 8 ust. 3 lit. a) i c), Komisja przyjmuje akty wykonawcze zawierające decyzję w sprawie rozliczenia sprawozdań finansowych akredytowanych agencji płatniczych w odniesieniu do wydatków, o których mowa w art. 5 ust. 2 i art. 6.

Te akty wykonawcze dotyczą kompletności, dokładności i prawdziwości przedłożonych rocznych sprawozdań finansowych i pozostają bez uszczerbku dla treści aktów wykonawczych przyjętych w późniejszym terminie na podstawie art. 52 i 53.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 101 ust. 2.

2. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące przewidzianego w ust. 1 rozliczenia sprawozdań finansowych w odniesieniu do środków, jakie mają być wprowadzone w związku z przyjęciem aktów wykonawczych, o których mowa w ust. 1 akapit drugi, i ich wdrożeniem, w tym wymiany informacji pomiędzy Komisją a państwami członkowskimi oraz terminów, jakich należy przestrzegać.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 101 ust. 3.

Artykuł 52

Roczne rozliczenie z realizacji celów

1. Jeżeli wydatkom, o których mowa w art. 5 ust. 2 i 6, odnoszącym się do interwencji, o których mowa w tytule III rozporządzenia (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR], nie odpowiada odpowiedni produkt zgłoszony w rocznym sprawozdaniu z realizacji celów, Komisja – przed dniem 15 października roku następującego po danym roku budżetowym – przyjmuje akty wykonawcze ustalające kwoty, o które należy zmniejszyć finansowanie unijne. Te akty wykonawcze pozostają bez uszczerbku dla treści aktów wykonawczych przyjętych później zgodnie z art. 53 niniejszego rozporządzenia.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 101 ust. 2.

2. Komisja dokonuje oszacowania kwot, które mają zostać zmniejszone, na podstawie różnicy między rocznymi wydatkami zadeklarowanymi w odniesieniu do danej interwencji a kwotą odpowiadającą odpowiedniemu produktowi zgłoszonemu zgodnie z krajowym planem strategicznym WPR oraz biorąc pod uwagę uzasadnienie przedstawione przez państwo członkowskie.
3. Przed przyjęciem aktów wykonawczych, o których mowa w ust. 1, Komisja zapewnia państwu członkowskiemu możliwość przedłożenia uwag i uzasadnienia wszelkich różnic.
4. Komisja jest uprawniona do przyjęcia zgodnie z art. 100 aktów delegowanych uzupełniających niniejsze rozporządzenie o przepisy dotyczące kryteriów przyjmowania uzasadnienia od danego państwa członkowskiego oraz metody i kryteriów stosowania zmniejszeń.
5. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące środków, jakie mają być wprowadzone w związku z przyjęciem aktu wykonawczego, o którym mowa w ust. 1, i jego wdrożeniem, w tym wymiany informacji pomiędzy Komisją a państwami członkowskimi, procedury oraz terminów, jakich należy przestrzegać.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 101 ust. 3.

Procedura rozliczenia zgodności

1. W przypadku gdy Komisja stwierdzi, że wydatki, o których mowa w art. 5 ust. 2 i art. 6, nie zostały poniesione zgodnie z prawem Unii, przyjmuje ona akty wykonawcze określające kwoty, które mają być wyłączone z finansowania unijnego.

Jednakże w odniesieniu do rodzajów interwencji, o których mowa w rozporządzeniu (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR], wyłączenia z finansowania unijnego, o których mowa w akapicie pierwszym, stosuje się wyłącznie w przypadku poważnych nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemów zarządzania państw członkowskich.

Akapit pierwszy nie ma zastosowania do przypadków niezgodności z warunkami kwalifikowalności w odniesieniu do poszczególnych beneficjentów, które to warunki ustalono w krajowych planach strategicznych WPR i przepisach krajowych.

Akty wykonawcze, o których mowa w akapicie pierwszym, przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 101 ust. 2.

2. Komisja dokonuje oszacowania kwot podlegających wyłączeniu w oparciu o wagę stwierdzonych nieprawidłowości.
3. Przed przyjęciem aktu wykonawczego, o którym mowa w ust. 1, ustalenia Komisji oraz odpowiedzi państwa członkowskiego są przekazywane w drodze pisemnego powiadomienia, po otrzymaniu którego obie strony dążą do osiągnięcia porozumienia w sprawie działań, które mają zostać podjęte. Państwa członkowskie mają następnie możliwość wykazania, że rzeczywisty zakres niezgodności jest mniejszy niż w ocenie Komisji.

W przypadku gdy porozumienie nie zostało osiągnięte, państwo członkowskie może zwrócić się o rozpoczęcie procedury zmierzającej do wypracowania, w terminie czterech miesięcy, wspólnego stanowiska stron. Jej wyniki stanowią treść sprawozdania przedkładanego Komisji. Przed podjęciem decyzji o odmowie finansowania Komisja uwzględnia zalecenia ze sprawozdania oraz przedstawia uzasadnienie, jeżeli zadecyduje, że nie będzie się stosować do tych zaleceń.

4. Odmowa finansowania nie może dotyczyć:
 - a) wydatków określonych w art. 5 ust. 2, dokonanych więcej niż 24 miesiące przed powiadomieniem na piśmie państwa członkowskiego przez Komisję o jej ustaleniach;
 - b) wydatków na wieloletnie interwencje wchodzące w zakres art. 5 ust. 2 lub w zakres interwencji związanych z rozwojem obszarów wiejskich, o których mowa w art. 6, w przypadku gdy ostatni nałożony na beneficjenta obowiązek nastąpił więcej niż 24 miesiące przed powiadomieniem na piśmie państwa członkowskiego przez Komisję o jej ustaleniach;
 - c) wydatków na interwencje związane z rozwojem obszarów wiejskich, o których mowa w art. 6, innymi niż te, o których mowa w lit. b) niniejszego ustępu, dla których płatność lub, w zależności od przypadku, ostatnia płatność przez agencję płatniczą została dokonana więcej niż 24 miesiące przed powiadomieniem na piśmie państwa członkowskiego przez Komisję o jej ustaleniach.
5. Ust. 4 nie ma zastosowania do:

- a) pomocy przyznawanej przez państwo członkowskie, w odniesieniu do której Komisja wszczęła procedurę ustanowioną w art. 108 ust. 2 Traktatu, lub naruszeń, o stwierdzeniu których Komisja powiadomiła dane państwo członkowskie w drodze uzasadnionej opinii zgodnie z art. 258 Traktatu;
 - b) naruszeń przez państwa członkowskie obowiązków w ramach tytułu IV rozdział III niniejszego rozporządzenia, pod warunkiem że w ciągu 12 miesięcy po otrzymaniu sprawozdania państwa członkowskiego na temat wyników przeprowadzanych przez nie kontroli odnośnych wydatków Komisja powiadomi państwo członkowskie na piśmie o swoich ustaleniach.
6. Komisja jest uprawniona do przyjęcia zgodnie z art. 100 aktów delegowanych uzupełniających niniejsze rozporządzenie o przepisy dotyczące kryteriów i metody stosowania korekt finansowych.
7. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące środków, jakie mają być wprowadzone w związku z przyjęciem aktu wykonawczego, o którym mowa w ust. 1, i jego wdrożeniem, w tym wymiany informacji pomiędzy Komisją a państwami członkowskimi, terminów, jakich należy przestrzegać, oraz procedury pojednawczej przewidzianej w ust. 3, w tym ustanowienia, zadań, składu oraz uzgodnień roboczych organu pojednawczego.
- Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 101 ust. 3.

SEKCJA 3

ODZYSKIWANIE ŚRODKÓW W PRZYPADKU NIEZGODNOŚCI

Artykuł 54

Przepisy szczególne dotyczące EFRG

W przypadku wystąpienia nieprawidłowości i innych przypadków niezgodności beneficjentów z warunkami interwencji, o których mowa w planie strategicznym WPR, kwoty odzyskane przez państwa członkowskie wraz z odsetkami są przekazywane agencji płatniczej i księgowane przez nią jako dochody przeznaczone na EFRG w miesiącu faktycznego otrzymania tych kwot.

W przypadku zwrotu do budżetu Unii, o którym mowa w akapicie pierwszym, państwo członkowskie może zatrzymać 20 % odpowiednich kwot tytułem ryczałtowego zwrotu kosztów odzyskania, z wyjątkiem przypadków niezgodności, które można przypisać organom administracyjnym lub innym organom urzędowym tego państwa członkowskiego.

Artykuł 55

Przepisy szczególne dotyczące EFRROW

1. W razie wykrycia nieprawidłowości oraz innych przypadków niezgodności beneficjentów z warunkami interwencji związanych z rozwojem obszarów wiejskich, o których to interwencjach mowa w planie strategicznym WPR, państwa członkowskie dokonują dostosowania finansowego przez całkowite lub częściowe anulowanie przedmiotowego finansowania Unii. Państwa członkowskie uwzględniają charakter i wagę stwierdzonej niezgodności, jak również rozmiar straty finansowej poniesionej przez EFRROW.

Anulowane kwoty finansowania unijnego w ramach EFRROW i kwoty odzyskane, wraz z odsetkami, są ponownie przydzielane na inne interwencje związane

z rozwojem obszarów wiejskich w ramach planu strategicznego WPR. Jednakże anulowane lub odzyskane unijne środki finansowe mogą być ponownie wykorzystane przez państwa członkowskie jedynie na operacje związane z rozwojem obszarów wiejskich w ramach krajowego planu strategicznego WPR oraz pod warunkiem, że środki te nie zostaną ponownie przydzielone na operacje związane z rozwojem obszarów wiejskich, które były przedmiotem dostosowania finansowego.

2. Jeżeli interwencje związane z rozwojem obszarów wiejskich uzyskują pomoc z instrumentów finansowych, o których mowa w rozporządzeniu (UE) .../... [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów – art. 52], wkład anulowany zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu w rezultacie indywidualnej niezgodności może być ponownie wykorzystany w ramach tego samego instrumentu finansowego w następujący sposób:

- a) jeżeli niezgodność będąca powodem anulowania wkładu została wykryta na szczeblu ostatecznego odbiorcy, o którym mowa w rozporządzeniu (UE) .../... [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów – art. 2 pkt 17], może on zostać ponownie wykorzystany wyłącznie na rzecz innych odbiorców ostatecznych w ramach tego samego instrumentu finansowego;
- b) jeżeli niezgodność będąca powodem anulowania wkładu została wykryta na szczeblu funduszu szczegółowego, o którym mowa w rozporządzeniu (UE) .../... [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów – art. 2 pkt 21] w ramach funduszu zarządzającego, o którym mowa w rozporządzeniu (UE) .../... [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów – art. 2 pkt 20], może on zostać ponownie wykorzystany wyłącznie na rzecz innych funduszy szczegółowych.

Artykuł 56

Uprawnienia wykonawcze

Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące form powiadamiania i komunikowania się z Komisją przez państwa członkowskie w związku z obowiązkami określonymi w niniejszej sekcji.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 101 ust. 3.

TYTUŁ IV

Systemy kontroli oraz kary

Rozdział I

Zasady ogólne

Artykuł 57

Ochrona interesów finansowych Unii

1. Państwa członkowskie przyjmują, w ramach WPR, wszystkie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne, a także wprowadzają wszelkie inne środki niezbędne do zapewnienia skutecznej ochrony interesów finansowych Unii. Te przepisy i środki odnoszą się w szczególności do:
 - a) kontroli legalności i prawidłowości operacji finansowanych przez fundusze;
 - b) zapewnienia skutecznego zapobiegania nadużyciom finansowym, w szczególności w obszarach o zwiększonym poziomie ryzyka, które to zapobieganie będzie miało charakter odstrasżający, z uwzględnieniem kosztów i korzyści oraz proporcjonalności takich środków;
 - c) zapobieganie nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym oraz ich wykrywania i korygowania;
 - d) nakładania skutecznych, odstrasżających oraz proporcjonalnych kar zgodnie z prawem unijnym, a w przypadku braku stosownych przepisów – zgodnie z prawem krajowym oraz, w razie konieczności, wszczynania w tym celu postępowań sądowych;
 - e) odzyskiwania nienależnych płatności wraz z odsetkami oraz, w razie konieczności, wszczynania w tym celu postępowań sądowych.
2. Państwa członkowskie ustanawiają skuteczne systemy zarządzania i kontroli w celu zapewnienia zgodności z prawodawstwem Unii dotyczącym interwencji unijnych.
3. Państwa członkowskie wprowadzają stosowne środki ostrożności zapewniające, aby stosowane kary, o których mowa w ust. 1 lit. d), były proporcjonalne, a ich wysokość uzależniona była od wagi, zasięgu, czasu trwania i powtarzalności stwierdzonej niezgodności.

Ustalenia określone przez państwa członkowskie zapewniają w szczególności, że nie nakłada się żadnych kar, gdy:

- a) niezgodność jest wynikiem działania siły wyższej;
- b) niezgodność jest wynikiem błędu właściwego organu lub innego organu, w przypadku gdy błąd nie mógł być w rozsądny sposób wykryty przez osobę, której dotyczy kara administracyjna;
- c) dana osoba może dowieść w sposób zadowalający właściwemu organowi, że nie jest winna niewypełnienia obowiązków, o których mowa w ust. 1, lub właściwy organ w inny sposób przekona się, że nie nastąpiło to z winy danej osoby.

W przypadku gdy niezgodność z warunkami przyznawania pomocy wynika z działania siły wyższej, beneficjent zachowuje prawo do otrzymania pomocy.

4. Państwa członkowskie wprowadzają ustalenia mające na celu zapewnienie skutecznego badania skarg dotyczących funduszy oraz, na wniosek Komisji, badają skargi, które zostały złożone do Komisji i wchodzą w zakres ich planu strategicznego WPR. Państwa członkowskie informują Komisję o wynikach takich badań.

5. Państwa członkowskie informują Komisję o przyjętych przepisach i środkach wprowadzonych na podstawie ust. 1 i 2.

Wszelkie warunki ustanowione przez państwa członkowskie w celu uzupełnienia warunków określonych w przepisach unijnych dotyczących otrzymywania wsparcia finansowanego przez EFRG lub EFRROW, muszą być możliwe do zweryfikowania.

6. Komisja może przyjmować akty wykonawcze ustanawiające przepisy niezbędne do jednolitego stosowania niniejszego artykułu i dotyczące:

- a) procedur, terminów, wymiany informacji w odniesieniu do obowiązków określonych w ust. 1 i 2;
- b) powiadamiania Komisji i komunikowania się z nią przez państwa członkowskie w związku z obowiązkami określonymi w ust. 3 i 4.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 101 ust. 3.

Artykuł 58

Przepisy dotyczące przeprowadzanych kontroli

1. System ustanowiony przez państwa członkowskie zgodnie z art. 57 ust. 2 obejmuje systematyczne kontrole, które są również ukierunkowane na obszary, w których ryzyko wystąpienia błędu jest największe.

Państwa członkowskie zapewniają odpowiedni poziom kontroli niezbędnych do skutecznego zarządzania ryzykiem.

2. Kontrole operacji otrzymujących pomoc z instrumentów finansowych, o których mowa w rozporządzeniu (UE) .../... [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów – art. 52], przeprowadza się tylko na poziomie podmiotów wdrażających instrumenty finansowe.

Nie przeprowadza się kontroli na szczeblu EBI ani innych międzynarodowych instytucji finansowych, w których państwo członkowskie posiada akcje lub udziały.

3. Komisja jest uprawniona do przyjęcia zgodnie z art. 100 aktów delegowanych uzupełniających niniejsze rozporządzenie o przepisy – w przypadku gdy wymaga tego właściwe zarządzanie systemem – dotyczące dodatkowych wymogów w zakresie procedur celnych, w szczególności ustanowionych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013.

4. W odniesieniu do środków, o których mowa w sektorowym prawodawstwie rolnym innym niż rozporządzenie (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR], Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające przepisy niezbędne do jednolitego stosowania niniejszego artykułu, a w szczególności:

- a) w odniesieniu do konopi, o których mowa w art. 4 lit. c) rozporządzenia (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR] – przepisy dotyczące szczególnych środków kontroli oraz metod określania poziomu tetrahydrokanabinolu;

- b) w odniesieniu do bawełny, o której mowa w tytule III rozdział 2 sekcja 2 podsekcja 2 rozporządzenia (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR] – system kontroli zatwierdzonych organizacji międzybranżowych;
- c) w odniesieniu do wina, o którym mowa w rozporządzeniu (UE) nr 1308/2013 – przepisy dotyczące pomiaru obszarów, kontroli oraz szczególnych procedur finansowych mających na celu usprawnienie kontroli;
- d) testy i metody, jakie mają być stosowane w celu ustalania kwalifikowalności produktów do interwencji publicznej i przechowywania prywatnego, oraz stosowania procedur przetargowych, zarówno w odniesieniu do interwencji publicznej, jak i przechowywania prywatnego;
- e) inne przepisy dotyczące kontroli, które mają być przeprowadzane przez państwa członkowskie w odniesieniu do środków przewidzianych odpowiednio w rozdziale IV rozporządzenia (UE) nr 228/2013 i w rozdziale IV rozporządzenia (UE) nr 229/2013.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 101 ust. 3.

Artykuł 59

Niezgodność z zasadami udzielania zamówień publicznych

Jeżeli niezgodność dotyczy krajowych lub unijnych zasad udzielania zamówień publicznych, państwa członkowskie zapewniają, aby część pomocy, która ma nie być wypłacona lub która ma zostać wycofana, została określona na podstawie wagi niezgodności i zgodnie z zasadą proporcjonalności.

Ma to wpływ na legalność i prawidłowość transakcji jedynie do wysokości części pomocy, która nie jest wypłacana lub która ma zostać zwrócona.

Artykuł 60

Klauzula dotycząca przypadków obchodzenia prawa

Bez uszczerbku dla przepisów szczególnych państwa członkowskie podejmują skuteczne i proporcjonalne kroki w celu unikania obchodzenia przepisów prawa Unii i zapewniają, w szczególności, aby osobom fizycznym ani prawnym nie przyznawano jakichkolwiek korzyści wynikających z sektorowego prawodawstwa rolnego, jeżeli stwierdzono, że warunki wymagane do uzyskania takich korzyści zostały sztucznie stworzone, w sprzeczności z celami tego prawodawstwa.

Artykuł 61

Zgodność interwencji do celów kontroli w sektorze wina

Do celów stosowania interwencji, o których mowa w rozporządzeniu (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR], państwa członkowskie zapewniają, aby procedury zarządzania i kontroli stosowane do tych interwencji były zgodne z systemem zintegrowanym, o którym mowa w rozdziale II niniejszego tytułu, w odniesieniu do następujących elementów:

- a) systemów identyfikacji działek rolnych;
- b) kontroli.

Artykuł 62
Zabezpieczenia

1. Państwa członkowskie żądają, w przypadku gdy stanowi tak sektorowe prawodawstwo rolne, złożenia zabezpieczenia gwarantującego, że określona kwota zostanie wypłacona lub ulegnie przepadkowi na rzecz właściwego organu, jeżeli dany obowiązek wynikający z sektorowego prawodawstwa rolnego nie zostanie spełniony.
2. Z wyjątkiem przypadków siły wyższej zabezpieczenie przepada w całości lub w części w razie niewywiązania się z konkretnego obowiązku lub też w przypadku, gdy wywiązano się z niego tylko częściowo.
3. Komisja jest uprawniona do przyjęcia zgodnie z art. 100 aktów delegowanych uzupełniających niniejsze rozporządzenie o przepisy:
 - a) zapewniające niedyskryminacyjne traktowanie, równość oraz poszanowanie zasady proporcjonalności podczas składania zabezpieczenia;
 - b) określające podmiot odpowiedzialny, w przypadku gdy obowiązek nie zostanie spełniony;
 - c) określające szczególne sytuacje, w których właściwe organy mogą odstąpić od wymogu złożenia zabezpieczenia;
 - d) ustanawiające warunki mające zastosowanie do składanego zabezpieczenia i poręczyciela oraz warunki złożenia i zwolnienia tego zabezpieczenia;
 - e) ustanawiające szczególne warunki związane z zabezpieczeniem złożonym w związku zaliczkami;
 - f) określające skutki nieprzestrzegania obowiązków, w odniesieniu do których złożono zabezpieczenie przewidziane w ust. 1, w tym przypadku zabezpieczeń, współczynnika zmniejszenia, który należy stosować przy zwalnianiu zabezpieczeń dla refundacji, pozwoleń, ofert, ofert przetargowych lub szczególnych wniosków oraz w przypadkach gdy obowiązek objęty tym zabezpieczeniem nie został w pełni albo wcale wypełniony, z uwzględnieniem charakteru obowiązku, wielkości, w odniesieniu do których obowiązek nie został spełniony, okresu przekroczenia terminu, w którym obowiązek miał zostać spełniony, oraz daty, przed którą dostarczono dowód na spełnienie obowiązku.
4. Komisja może przyjmować akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące:
 - a) formy zabezpieczenia, jakie ma być składane, oraz procedury składania zabezpieczenia, jego przyjmowania oraz zastępowania pierwotnego zabezpieczenia;
 - b) procedur w zakresie zwalniania zabezpieczenia;
 - c) powiadomień, jakie mają być przekazywane przez państwa członkowskie oraz Komisję.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 101 ust. 3.

Rozdział II

Zintegrowany system zarządzania i kontroli

Artykuł 63

Zakres stosowania i definicje

1. Każde z państw członkowskich ustanawia i prowadzi zintegrowany system zarządzania i kontroli („system zintegrowany”).
2. System zintegrowany stosuje się do interwencji w formie płatności obszarowych i płatności z tytułu zwierząt, wymienionych w tytule III rozdział II i IV rozporządzenia (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR], oraz do środków, o których mowa odpowiednio w rozdziale IV rozporządzenia (UE) nr 228/2013³¹ i rozdziale IV rozporządzenia (UE) 229/2013³².
3. W niezbędnym zakresie system zintegrowany stosuje się również do zarządzania i kontroli w odniesieniu do zasady warunkowości oraz do środków w sektorze wina, jak określono w tytule III rozporządzenia (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR].
4. Do celów niniejszego rozdziału:
 - a) „wniosek geoprzestrzenny” oznacza elektroniczny formularz wniosku, który obejmuje również aplikację informatyczną opartą na systemie informacji geograficznej umożliwiającym beneficjentom przestrzenne deklarowanie działek rolnych gospodarstwa i obszarów niepodlegających działalności rolniczej zgłoszonych do płatności;
 - b) „system monitorowania obszarów” oznacza procedurę regularnych i systematycznych obserwacji, śledzenia i oceny działalności i praktyk rolniczych na użytkach rolnych na podstawie danych satelitarnych zebranych przez Sentinele w ramach programu Copernicus lub innych danych o co najmniej równoważnej wartości;
 - c) „system identyfikacji i rejestracji zwierząt” oznacza system identyfikacji i rejestracji bydła ustanowiony rozporządzeniem (WE) nr 1760/2000 Parlamentu Europejskiego i Rady³³ lub system identyfikacji i rejestrowania owiec i kóz ustanowiony rozporządzeniem Rady (WE) nr 21/2004³⁴;
 - d) „działka rolna” oznacza jednostkę gruntu stanowiącą użytek rolny zgodnie z definicją w art. 4 rozporządzenia (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR];

³¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 228/2013 z dnia 13 marca 2013 r. ustanawiające szczególne środki w dziedzinie rolnictwa na rzecz regionów najbardziej oddalonych w Unii Europejskiej i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 247/2006 (Dz.U. L 78 z 20.3.2013, s. 23).

³² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 229/2013 z dnia 13 marca 2013 r. ustanawiające szczególne środki dotyczące rolnictwa dla mniejszych wysp Morza Egejskiego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1405/2006 (Dz.U. L 78 z 20.3.2013, s. 41).

³³ Rozporządzenie (WE) nr 1760/2000 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 lipca 2000 r. ustanawiające system identyfikacji i rejestracji bydła i dotyczące etykietowania wołowiny i produktów z wołowiny oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 820/97 (Dz.U. L 204 z 11.8.2000, s. 1).

³⁴ Rozporządzenie Rady (WE) nr 21/2004 z dnia 17 grudnia 2003 r. ustanawiające system identyfikacji i rejestrowania owiec i kóz oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1782/2003 i dyrektywy 92/102/EWG i 64/432/EWG (Dz.U. L 5 z 9.1.2004, s. 8).

- e) „system informacji geograficznej” oznacza system komputerowy zdolny do rejestrowania, przechowywania, analizowania i wyświetlania informacji geograficznych;
- f) „system bezwnioskowy” oznacza system składania wniosków w ramach interwencji obszarowych lub interwencji z tytułu zwierząt, w którym dane wymagane przez administrację przynajmniej na temat poszczególnych obszarów lub zwierząt, w odniesieniu do których składany jest wniosek o przyznanie pomocy, są dostępne w urzędowych skomputeryzowanych bazach danych zarządzanych przez państwo członkowskie.

Artykuł 64

Elementy systemu zintegrowanego

1. System zintegrowany obejmuje następujące elementy:
 - a) system identyfikacji działek rolnych;
 - b) system wniosków geoprzestrzennych i wniosków z tytułu zwierząt;
 - c) system monitorowania obszarów;
 - d) system identyfikacji beneficjentów interwencji i środków, o których mowa w art. 63 ust. 2;
 - e) system kontroli i kar;
 - f) w stosownych przypadkach, system identyfikacji i rejestracji uprawnień do płatności;
 - g) w stosownych przypadkach, system identyfikacji i rejestracji zwierząt.
2. System zintegrowany działa w oparciu o elektroniczne bazy danych i systemy informacji geograficznej oraz umożliwia wymianę i integrację danych między elektronicznymi bazami danych i systemami informacji geograficznej.
3. Bez uszczerbku dla odpowiedzialności państw członkowskich w odniesieniu do wdrożenia i stosowania systemu zintegrowanego, Komisja może zwrócić się o pomoc do wyspecjalizowanych podmiotów lub osób w celu ułatwienia utworzenia, monitorowania i prowadzenia systemu zintegrowanego, w szczególności z myślą o udzielaniu właściwym organom państw członkowskich porad technicznych.
4. Państwa członkowskie wprowadzają wszelkie środki wymagane do właściwego utworzenia i prowadzenia systemu zintegrowanego oraz udzielają sobie wzajemnej pomocy niezbędnej do celów niniejszego rozdziału.

Artykuł 65

Przechowywanie danych i dzielenie się nimi

1. Państwa członkowskie rejestrują i przechowują wszelkie dane i dokumenty dotyczące rocznych produktów zgłoszonych w kontekście rocznego rozliczenia z realizacji celów, o którym mowa w art. 52, i zgłoszonych postępów w osiąganiu celów końcowych określonych w planie strategicznym WPR i monitorowanych zgodnie z art. 115 rozporządzenia (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR].

Dokumenty i dane, o których mowa w akapicie pierwszym, dotyczące bieżącego roku kalendarzowego lub roku gospodarczego oraz poprzednich dziesięciu lat

kalendaryzowanych lub lat gospodarczych, są dostępne do wglądu za pomocą cyfrowych baz danych prowadzonych przez właściwy organ państwa członkowskiego.

Na zasadzie odstępstwa od akapitu drugiego państwa członkowskie, które przystąpiły do Unii w lub po 2013 r., są zobowiązane do zapewnienia, aby dane dostępne były do wglądu jedynie od roku przystąpienia tych państw do Unii.

Na zasadzie odstępstwa od akapitu drugiego państwa członkowskie są zobowiązane do zapewnienia, aby dane i dokumenty związane z systemem monitorowania obszarów, o którym mowa w art. 64 ust. 1 lit. c), były dostępne do wglądu jedynie od dnia wdrożenia systemu monitorowania obszarów.

2. Państwa członkowskie mogą stosować wymogi określone w ust. 1 na szczeblu regionalnym, pod warunkiem że wymogi te i procedury administracyjne rejestrowania danych i dostępu do nich mają być jednakowe na całym terytorium państwa członkowskiego i umożliwiają zagregowanie danych na poziomie krajowym.
3. Państwa członkowskie zapewniają, aby organy publiczne nieodpłatnie dzieliły się zestawami danych zebranych za pomocą systemu zintegrowanego, które są istotne do celów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2007/2/WE³⁵ lub które mają znaczenie dla monitorowania dziedzin polityki Unii, i udostępniały je publicznie na szczeblu krajowym. Ponadto państwa członkowskie umożliwiają dostęp do tych zbiorów danych instytucjom i organom unijnym.
4. Państwa członkowskie zapewniają, aby zestawy danych, które są gromadzone za pomocą systemu zintegrowanego i które mają znaczenie dla tworzenia statystyki europejskiej, o której mowa w rozporządzeniu (WE) nr 223/2009³⁶, były nieodpłatnie udostępniane urzędowi statystycznemu Wspólnoty, krajowym urzędом statystycznym oraz, w stosownych przypadkach, innym krajowym organom odpowiedzialnym za sporządzanie statystyki europejskiej.
5. Państwa członkowskie ograniczają publiczny dostęp do zbiorów danych, o których mowa w ust. 3 i 4, w przypadku gdy taki dostęp miałby niekorzystny wpływ na poufność danych osobowych zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2016/679 Parlamentu Europejskiego i Rady.

Artykuł 66

System identyfikacji działek rolnych

1. System identyfikacji działek rolnych stanowi system informacji geograficznej ustanowiony i regularnie aktualizowany przez państwa członkowskie na podstawie ortoobrazów lotniczych lub satelitarnych przy zastosowaniu jednolitego standardu gwarantującego dokładność co najmniej równą dokładności kartografii w skali 1:5 000.

³⁵ Dyrektywa 2007/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 marca 2007 r. ustanawiająca infrastrukturę informacji przestrzennej we Wspólnocie Europejskiej (INSPIRE) (Dz.U. L 108 z 25.4.2007, s. 1).

³⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 223/2009 z dnia 11 marca 2009 r. w sprawie statystyki europejskiej oraz uchylające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE, Euratom) nr 1101/2008 w sprawie przekazywania do Urzędu Statystycznego Wspólnot Europejskich danych statystycznych objętych zasadą poufności, rozporządzenie Rady (WE) nr 322/97 w sprawie statystyk Wspólnoty oraz decyzję Rady 89/382/EWG, Euratom w sprawie ustanowienia Komitetu ds. Programów Statystycznych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 87 z 31.3.2009, s. 164).

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby system identyfikacji działek rolnych:
 - a) jednoznacznie identyfikował każdą działkę rolną i jednostkę gruntów nierolniczych, które państwa członkowskie uznają za kwalifikujące się do otrzymywania pomocy w ramach interwencji, o których mowa w tytule III rozporządzenia (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR].
 - b) zawierał aktualne wartości dotyczące obszarów, które państwa członkowskie uznają za kwalifikujące się do otrzymywania pomocy w ramach interwencji, o których mowa w art. 63 ust. 2;
 - c) umożliwiał prawidłową lokalizację działek rolnych i gruntów nierolniczych, w odniesieniu do których wnioskuje się o płatność;
 - d) zawierał wszelkie informacje istotne dla sprawozdawczości w zakresie wskaźników, o których mowa w art. 7 rozporządzenia (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR].
3. Państwa członkowskie dokonują corocznej oceny jakości systemu identyfikacji działek rolnych zgodnie z metodyką ustanowioną na poziomie Unii.

Jeżeli ocena wykaże nieprawidłowości w systemie, państwo członkowskie podejmuje odpowiednie działania naprawcze lub wymaga się od niego ustanowienia planu działania zgodnie z art. 40.

Sprawozdanie z oceny oraz, w stosownych przypadkach, działania naprawcze i harmonogram ich wdrażania są przedkładane Komisji do dnia 15 lutego następującego po danym roku kalendarzowym.

Artykuł 67

System wniosków geoprzestrzennych i wniosków z tytułu zwierząt

1. Jeżeli chodzi o pomoc w ramach interwencji obszarowych, o których mowa w art. 63 ust. 2, wdrażanych w ramach krajowych planów strategicznych WPR, państwa członkowskie wymagają złożenia wniosku za pomocą wniosku geoprzestrzennego dostarczonego przez właściwy organ do tego celu.
2. Jeżeli chodzi o pomoc w ramach interwencji z tytułu zwierząt, o których to interwencjach mowa w art. 63 ust. 2, wdrażanych w ramach krajowych planów strategicznych WPR, państwa członkowskie wymagają złożenia wniosku.
3. Państwa członkowskie wstępnie wypełniają wnioski, o których mowa w ust. 1 i 2, informacjami pochodzącymi z systemów, o których mowa w art. 64 ust. 1 lit. g) oraz w art. 66, 68, 69 i 71, lub z jakiegokolwiek innej stosownej, publicznej bazy danych.
4. Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o stosowaniu systemu bezwnioskowego w odniesieniu do jednego lub większej liczby wniosków, o których mowa w ust. 1 i 2.
5. Państwa członkowskie dokonują corocznej oceny jakości systemu wniosków geoprzestrzennych zgodnie z metodyką ustanowioną na poziomie Unii.

Jeżeli ocena wykaże nieprawidłowości w systemie, państwo członkowskie podejmuje odpowiednie działania naprawcze lub Komisja wymaga od niego ustanowienia planu działania zgodnie z art. 40.

Sprawozdanie z oceny oraz, w stosownych przypadkach, działania naprawcze i harmonogram ich wdrażania są przedkładane Komisji do dnia 15 lutego następującego po danym roku kalendarzowym.

Artykuł 68

System monitorowania obszarów

1. Państwa członkowskie ustanawiają i stosują system monitorowania obszarów.
2. Państwa członkowskie dokonują corocznej oceny jakości systemu monitorowania obszarów zgodnie z metodyką ustanowioną na poziomie Unii.

Jeżeli ocena wykaże nieprawidłowości w systemie, państwo członkowskie podejmuje odpowiednie działania naprawcze lub wymaga się od niego ustanowienia planu działania zgodnie z art. 40.

Sprawozdanie z oceny oraz, w stosownych przypadkach, działania naprawcze i harmonogram ich wdrażania są przedkładane Komisji do dnia 15 lutego następującego po danym roku kalendarzowym.

Artykuł 69

System identyfikacji beneficjentów

System rejestrowania tożsamości każdego beneficjenta interwencji i środków, o których mowa w art. 63 ust. 2, gwarantuje, że wszystkie wnioski złożone przez tego samego beneficjenta można zidentyfikować jako takie.

Artykuł 70

System kontroli i kar

Państwa członkowskie tworzą system kontroli i kar w odniesieniu do pomocy, o której mowa w art. 63.

Odpowiednio stosuje się art. 57 ust. 1–5.

Artykuł 71

System identyfikacji i rejestracji uprawnień do płatności

System identyfikacji i rejestracji uprawnień do płatności umożliwia weryfikację uprawnień z wnioskami o przyznanie pomocy i systemem identyfikacji działek rolnych.

Artykuł 72

Uprawnienia delegowane

Komisja jest uprawniona do przyjęcia zgodnie z art. 100 aktów delegowanych uzupełniających niniejsze rozporządzenie w odniesieniu do:

- a) dalszych przepisów dotyczących oceny jakości, o których mowa w art. 66, 67 i 68;
- b) dalszych definicji, podstawowych funkcji i przepisów dotyczących systemu identyfikacji działek rolnych, systemu identyfikacji beneficjentów oraz systemu identyfikacji i rejestracji uprawnień do płatności, o których mowa w art. 66, 69 i 71.

Artykuł 73
Uprawnienia wykonawcze

Komisja może przyjmować akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące:

- a) formy, treści i warunków przekazywania lub udostępniania Komisji:
 - (i) sprawozdań z oceny jakości systemu identyfikacji działek rolnych, systemu wniosków geoprzestrzennych oraz systemu monitorowania obszarów;
 - (ii) działań naprawczych, które powinny zostać wdrożone przez państwa członkowskie, o których to działaniach mowa w art. 66, 67 i 68;
- b) podstawowych funkcji i przepisów dotyczących systemu wniosków geoprzestrzennych i systemu monitorowania obszarów, o których mowa w art. 68 i 67.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 101 ust. 3.

Rozdział III
Kontrola transakcji

Artykuł 74
Zakres stosowania i definicje

1. Niniejszy rozdział ustanawia szczegółowe zasady kontroli dokumentów biznesowych jednostek otrzymujących lub dokonujących płatności, odnoszących się bezpośrednio lub pośrednio do systemu finansowania przez EFRG, lub dokumentów przedstawicieli takich jednostek (zwanych dalej „przedsiębiorstwami”) w celu ustalenia, czy transakcje stanowiące część systemu finansowania przez EFRG faktycznie zostały przeprowadzone i wykonane prawidłowo.
2. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do interwencji objętych systemem zintegrowanym, o którym mowa w rozdziale II niniejszego tytułu oraz w rozdziale III tytułu III rozporządzenia (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR]. Komisja jest uprawniona do przyjęcia zgodnie z art. 100 aktów delegowanych uzupełniających niniejsze rozporządzenie poprzez ustanowienie wykazu interwencji, które ze względu na swój charakter i wymogi kontroli nie mogą być poddane dodatkowej kontroli *ex post* poprzez kontrolę dokumentów biznesowych i w związku z tym nie podlegają takiej kontroli na mocy niniejszego rozdziału.
3. Do celów niniejszego rozdziału stosuje się następujące definicje:
 - a) „dokument biznesowy” oznacza wszystkie księgi, rejestry, dowody kasowe i dokumenty potwierdzające, rachunki, zapisy dotyczące produkcji i jakości, korespondencję odnoszącą się do działalności gospodarczej przedsiębiorstwa oraz dane handlowe, niezależnie od ich formy, w tym dane archiwizowane elektronicznie, w zakresie, w jakim te dokumenty lub dane odnoszą się bezpośrednio lub pośrednio do transakcji, o których mowa w ust. 1;
 - b) „osoba trzecia” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną bezpośrednio lub pośrednio związaną z transakcjami przeprowadzanymi w ramach systemu finansowania przez EFRG.

Artykuł 75

Kontrole przeprowadzane przez państwa członkowskie

1. Państwa członkowskie przeprowadzają systematyczne kontrole dokumentów biznesowych przedsiębiorstw z uwzględnieniem charakteru transakcji, które mają być przedmiotem kontroli. Państwa członkowskie zapewniają, aby wybór kontrolowanych przedsiębiorstw dał możliwie jak największą gwarancję skuteczności środków służących zapobieganiu i wykrywaniu nieprawidłowości. Wybór ten uwzględnia między innymi finansowe znaczenie przedsiębiorstw w tym systemie oraz inne czynniki ryzyka.
2. W stosownych przypadkach kontrole przewidziane w ust. 1 rozszerza się na osoby fizyczne i prawne, z którymi przedsiębiorstwa są powiązane, oraz na takie inne osoby fizyczne lub prawne, których kontrola może być istotna dla osiągnięcia celów określonych w art. 76.
3. Kontrola przeprowadzona na podstawie niniejszego rozdziału pozostaje bez uszczerbku dla kontroli przeprowadzonych na podstawie art. 47 i 48.

Artykuł 76

Kontrole krzyżowe

1. Dokładność danych pierwotnych podlegających kontroli weryfikuje się przez szereg kontroli krzyżowych, włączając w to, w razie konieczności, dokumenty biznesowe osób trzecich, stosownie do stopnia istniejącego ryzyka, obejmujących:
 - a) porównania z dokumentami biznesowymi dostawców, klientów, przewoźników i innych osób trzecich;
 - b) kontrole bezpośrednie, w stosownych przypadkach, ilości i charakteru zapasów;
 - c) porównania z rejestrami przepływów finansowych powiązanych z transakcjami realizowanymi w ramach systemu finansowania przez EFRG lub będących skutkiem tych transakcji;
 - d) kontrole w odniesieniu do księgowości lub zapisy przepływów finansowych wskazujących w czasie kontroli, że dokumenty będące w posiadaniu agencji płatniczej jako uzasadnienie dla wypłaty pomocy beneficjentowi są rzetelne.
2. W przypadku gdy przedsiębiorstwa zobowiązane są do prowadzenia dokładnych rejestrów zapasów zgodnie z przepisami unijnymi lub krajowymi, kontrola tych rejestrów obejmuje, w odpowiednich przypadkach, porównanie z dokumentami biznesowymi oraz, w stosownych przypadkach, z faktyczną ilością zapasów w magazynach.
3. Przy wyborze transakcji, które mają być kontrolowane, w pełni uwzględnia się stopień istniejącego ryzyka.

Artykuł 77

Dostęp do dokumentów biznesowych

1. Osoby odpowiedzialne za przedsiębiorstwo lub osoba trzecia zapewniają, aby wszystkie dokumenty biznesowe oraz informacje dodatkowe dostarczane były urzędnikom odpowiedzialnym za kontrolę lub osobom upoważnionym do

przeprowadzania kontroli w ich imieniu. Dane archiwizowane elektronicznie dostarczane są na odpowiednim nośniku danych.

2. Urzędnicy odpowiedzialni za kontrole lub osoby upoważnione do przeprowadzania kontroli w ich imieniu mogą wymagać dostarczenia im wyciągów lub kopii dokumentów, o których mowa w ust. 1.
3. W przypadku gdy w trakcie kontroli przeprowadzanej na mocy niniejszego rozdziału dokumenty biznesowe zachowane przez przedsiębiorstwa zostaną uznane za nieodpowiednie do celów kontroli, przedsiębiorstwo zostaje pouczone, aby w przyszłości prowadzić takie zapisy w sposób zgodny z wymogami państwa członkowskiego odpowiedzialnego za kontrolę, bez uszczerbku dla obowiązków określonych w innych rozporządzeniach dotyczących danego sektora.

Państwa członkowskie ustalają termin, od którego należy prowadzić takie zapisy.

W przypadku gdy część lub całość dokumentów biznesowych wymaganych do kontroli na podstawie niniejszego rozdziału znajduje się w przedsiębiorstwie z tej samej grupy handlowej, w spółce lub stowarzyszeniu przedsiębiorstw zarządzanym w sposób jednolity z kontrolowanym przedsiębiorstwem, bez względu na to, czy znajdującym się na terytorium Unii czy poza jej terytorium, przedsiębiorstwo to udostępnia te dokumenty biznesowe urzędnikom odpowiedzialnym za kontrolę, w miejscu i czasie ustalonym przez państwo członkowskie odpowiedzialne za przeprowadzenie kontroli.

4. Państwa członkowskie zapewniają, aby urzędnicy odpowiedzialni za kontrole byli uprawnieni do zatrzymania dokumentów biznesowych lub mogli upoważnić do ich zatrzymania. Prawo to jest wykonywane z należyтым uwzględnieniem stosownych przepisów krajowych i pozostaje bez uszczerbku dla stosowania zasad postępowania sądowego w sprawach karnych w zakresie zatrzymania dokumentów.

Artykuł 78

Wzajemna pomoc

1. Państwa członkowskie udzielają sobie wzajemnej pomocy przy przeprowadzaniu kontroli przewidzianej w niniejszym rozdziale w następujących przypadkach:
 - a) w przypadku gdy przedsiębiorstwo lub osoba trzecia mają siedzibę w państwie członkowskim innym niż to, w którym wypłata odnośnej kwoty została lub powinna była być dokonana lub otrzymana;
 - b) w przypadku gdy przedsiębiorstwo lub osoba trzecia mają siedzibę w państwie członkowskim innym niż to, w którym dokumenty i informacje wymagane do kontroli mają się znajdować.

Komisja może koordynować wspólne działania wymagające wzajemnej pomocy między dwoma lub większą liczbą państw członkowskich.

2. Państwa członkowskie przesyłają Komisji wykaz przedsiębiorstw mających siedzibę w państwie trzecim, dla których wypłata odnośnej kwoty została lub powinna była zostać dokonana lub otrzymana w tym państwie członkowskim.
3. Jeśli wymagana jest dodatkowa informacja w innym państwie członkowskim jako część kontroli przedsiębiorstwa zgodnie z art. 75, w szczególności kontroli krzyżowych zgodnie z art. 76, mogą być przedstawione szczególne wnioski dotyczące kontroli, wskazujące powody takiego wniosku.

Wniosek dotyczący kontroli zostaje uwzględniony nie później niż sześć miesięcy po jego otrzymaniu; wyniki kontroli są niezwłocznie przekazywane państwu członkowskiemu występującemu z wnioskiem.

Artykuł 79

Programowanie

1. Państwa członkowskie opracowują programy kontroli, które mają być realizowane zgodnie z art. 75 w następnym okresie kontroli.
2. Każdego roku do dnia 15 kwietnia państwa członkowskie przesyłają Komisji swoje programy, o których mowa w ust. 1, oraz podają:
 - a) liczbę przedsiębiorstw, które mają być poddane kontroli, w podziale na sektory na podstawie odnoszących się do nich kwot;
 - b) kryteria przyjęte przy opracowaniu programu.
3. Państwa członkowskie realizują opracowane przez siebie i przesłane Komisji programy, jeżeli w ciągu ośmiu tygodni Komisja nie przekazała im swoich uwag.
4. Ust. 3 stosuje się odpowiednio do zmian dokonanych w programach przez państwa członkowskie.
5. Na każdym etapie Komisja może zażądać włączenia określonej kategorii przedsiębiorstwa do programu państwa członkowskiego.
6. Przedsiębiorstwa, których suma wpływów lub płatności wyniosła poniżej 40 000 EUR, kontroluje się zgodnie z niniejszym rozdziałem jedynie ze szczególnych powodów, wskazanych przez państwa członkowskie w ich rocznym programie, o którym mowa w ust. 1, lub przez Komisję w jakiegokolwiek proponowanej zmianie tego programu.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia zgodnie z art. 101 aktów delegowanych korygujących próg określony w akapicie pierwszym.

Artykuł 80

Specjalne jednostki

1. W każdym państwie członkowskim wyznacza się specjalną jednostkę odpowiedzialną za monitorowanie stosowania niniejszego rozdziału. Jednostki te są odpowiedzialne w szczególności za:
 - a) przeprowadzanie kontroli przewidzianej w niniejszym rozdziale przez urzędników zatrudnionych bezpośrednio przez tę specjalną jednostkę; lub
 - b) koordynowanie kontroli przeprowadzanych przez urzędników innych jednostek i ogólny nadzór nad tymi kontrolami.

Państwa członkowskie mogą również przewidzieć, że wykonywanie kontroli przeprowadzanej na podstawie niniejszego rozdziału rozdziela się między specjalną jednostkę a inne jednostki krajowe, pod warunkiem że specjalna jednostka odpowiedzialna jest za koordynację tej kontroli.

2. Jednostka lub jednostki odpowiedzialne za stosowanie niniejszego rozdziału muszą być zorganizowane w taki sposób, aby były niezależne od jednostek lub wydziałów jednostek odpowiadających za płatności i kontrole przeprowadzane przed dokonaniem płatności.

3. Specjalna jednostka, o której mowa w ust. 1, wprowadza wszystkie niezbędne środki, a dane państwo członkowskie udziela specjalnej jednostce wszystkich uprawnień niezbędnych do wykonywania zadań, o których mowa w niniejszym rozdziale.
4. Państwa członkowskie wprowadzają odpowiednie środki w celu karania osób fizycznych lub prawnych, które nie dopełniły swoich obowiązków wynikających z niniejszego rozdziału.

Artykuł 81 **Sprawozdania**

1. Przed dniem 1 stycznia, po okresie kontroli, państwa członkowskie przesyłają Komisji szczegółowe sprawozdanie dotyczące stosowania niniejszego rozdziału.

Sprawozdanie, o którym mowa w akapicie pierwszym, zawiera również przegląd szczególnych wniosków dotyczących kontroli, o których mowa w art. 78 ust. 3, oraz wyniki kontroli przeprowadzonych w następstwie tych wniosków.
2. Państwa członkowskie i Komisja regularnie wymieniają opinie na temat stosowania niniejszego rozdziału.

Artykuł 82 **Dostęp do informacji oraz kontrole przeprowadzane przez Komisję**

1. Zgodnie ze stosownymi przepisami prawa krajowego urzędnicy Komisji mają dostęp do wszystkich dokumentów sporządzonych na potrzeby albo w wyniku kontroli organizowanej na podstawie niniejszego rozdziału oraz do przechowywanych danych, łącznie z danymi zgromadzonymi w systemach przetwarzania danych. Dane te są dostarczane na żądanie na odpowiednim nośniku danych.
2. Kontrola, o której mowa w art. 75, przeprowadzana jest przez urzędników państw członkowskich. Urzędnicy Komisji mogą uczestniczyć w tych kontrolach. Sami nie mogą wykonywać uprawnień kontrolnych przyznanych urzędnikom krajowym. Jednakże mają oni dostęp do tych samych pomieszczeń i tych samych dokumentów co urzędnicy państw członkowskich.
3. W przypadku kontroli odbywającej się na podstawie art. 78 urzędnicy państwa członkowskiego występującego z wnioskiem mogą być obecni, za zgodą państwa członkowskiego, do którego skierowano wniosek, przy kontroli w państwie członkowskim, do którego skierowano wniosek, oraz mieć dostęp do tych samych pomieszczeń i tych samych dokumentów co urzędnicy tego państwa członkowskiego.

Urzędnicy państwa członkowskiego występującego z wnioskiem obecni przy kontroli w państwie członkowskim, do którego skierowano wniosek, muszą zawsze być w stanie przedstawić potwierdzenie pełnionej funkcji. Kontrola przeprowadzana jest zawsze przez urzędników państwa członkowskiego, do którego skierowano wniosek.
4. Bez uszczerbku dla przepisów rozporządzeń (UE, Euratom) nr 883/2013, (Euratom, WE) nr 2988/95 (Euratom, WE) nr 2185/96 i (UE) 2017/1939, w przypadku gdy przepisy krajowe dotyczące postępowania karnego zastrzegają niektóre działania dla urzędników specjalnie wyznaczonych na mocy prawa krajowego, ani urzędnicy Komisji, ani urzędnicy państwa członkowskiego, o którym mowa w ust. 3, nie uczestniczą w tych działaniach. W żadnym wypadku nie uczestniczą oni

w szczególności w przeszukaniu domów ani w formalnych przesłuchaniach osób w kontekście prawa karnego odnośnego państwa członkowskiego. Mają oni jednak dostęp do informacji uzyskanych w ten sposób.

Artykuł 83

Uprawnienia wykonawcze

Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające przepisy mające na celu jednolite stosowanie niniejszego rozdziału, a w szczególności dotyczące:

- a) przeprowadzania kontroli, o których mowa w art. 75, w odniesieniu do wyboru przedsiębiorstw, liczby kontroli oraz ich harmonogramu;
- b) przechowywania dokumentów biznesowych oraz rodzajów dokumentów, które należy zachowywać, lub danych przeznaczonych do zapisu;
- c) przeprowadzania i koordynacji wspólnych działań, o których mowa w art. 78 ust. 1;
- d) szczegółowych informacji i specyfikacji dotyczących treści i formy wniosków oraz sposobu ich przedkładania, treści i sposobów przekazywania powiadomień, przedkładania i wymiany informacji wymaganych na mocy niniejszego rozdziału;
- e) warunków i sposobów publikacji informacji wymaganych na mocy niniejszego rozporządzenia lub szczegółowych zasad i warunków ich rozpowszechniania lub udostępniania przez Komisję właściwym organom państw członkowskich;
- f) zakresu odpowiedzialności specjalnej jednostki, o której mowa w art. 80;
- g) treści sprawozdań, o których mowa w art. 81, oraz wszelkich innych powiadomień wymaganych na mocy niniejszego rozdziału.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 101 ust. 3.

Rozdział IV

System kontroli i kary w związku z zasadą warunkowości

Artykuł 84

System kontroli w związku z zasadą warunkowości

1. Państwa członkowskie ustanawiają system kontroli w celu zapewnienia, aby beneficjenci pomocy, o której mowa w art. 11 rozporządzenia (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR] i odpowiednio w rozdziale IV rozporządzenia (UE) nr 228/2013 i rozdziale IV rozporządzenia (UE) nr 229/2013, spełniali obowiązki, o których mowa w tytule III rozdział 1 sekcja 2 rozporządzenia (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR].

Państwa członkowskie mogą korzystać z istniejących systemów kontroli i administracji w celu zapewnienia zgodności z przepisami dotyczącymi zasady warunkowości.

Systemy te muszą być zgodne z systemem kontroli, o którym mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu.

Państwa członkowskie dokonują corocznego przeglądu systemu kontroli, o którym mowa w akapicie pierwszym, w świetle uzyskanych wyników.

2. Do celów niniejszego rozdziału stosuje się następujące definicje:

- a) „wymóg” oznacza każdy wymóg podstawowy w zakresie zarządzania wynikający z prawa Unii, o którym mowa w art. 11 rozporządzenia (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR] w ramach danego aktu, różny co do istoty od wszelkich innych wymogów tego samego aktu;
- b) „akt” oznacza każdą dyrektywę oraz rozporządzenie, o których mowa w art. 11 rozporządzenia (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR].

3. W ramach swoich systemów kontroli, o których mowa w ust. 1, państwa członkowskie:

- a) uwzględniają kontrole na miejscu w celu sprawdzenia przestrzegania przez beneficjentów obowiązków określonych w tytule III rozdział 1 sekcja 2 rozporządzenia (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR];
- a) w zależności od określonych wymogów, norm, aktów lub obszarów stosowania zasady warunkowości, mogą podjąć decyzję o przeprowadzeniu kontroli w ramach systemów kontroli stosowanych dla danego wymogu, normy, aktu lub obszaru stosowania zasady warunkowości, pod warunkiem że skuteczność tych kontroli jest co najmniej równa skuteczności kontroli na miejscu, o których mowa w lit. a);
- b) w stosownych przypadkach mogą wykorzystywać teledetekcję lub system monitorowania obszarów w celu przeprowadzenia kontroli na miejscu, o których mowa w lit. a);
- c) określają próbę kontrolną do celów kontroli, o których mowa w lit. a) i które mają być przeprowadzane co roku na podstawie analizy ryzyka, oraz uwzględniają element losowy i zapewniają, aby próba kontrolna obejmowała co najmniej 1 % beneficjentów otrzymujących pomoc ustanowioną w tytule III rozdział 1 sekcja 2 rozporządzenia (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR].

Artykuł 85

System kar administracyjnych w związku z zasadą warunkowości

1. Państwa członkowskie ustanawiają system przewidujący stosowanie kar administracyjnych dla beneficjentów, o których mowa w art. 11 rozporządzenia (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR], którzy nie spełniają w jakimkolwiek czasie w danym roku kalendarzowym przepisów dotyczących zasady warunkowości ustanowionych w tytule III rozdział 1 sekcja 2 tego rozporządzenia („system kar”).

W ramach tego systemu kary administracyjne, o których mowa w akapicie pierwszym, stosuje się jedynie w przypadku gdy niezgodność jest wynikiem działania lub zaniechania, które można bezpośrednio przypisać danemu beneficjentowi; oraz w przypadku gdy spełniony jest jeden z następujących warunków lub obydwu:

- a) niezgodność związana jest z działalnością rolniczą beneficjenta;
- b) dotyczy ona obszaru gospodarstwa rolnego beneficjenta.

W odniesieniu do obszarów leśnych nie stosuje się jednak kary administracyjnej, o której mowa w akapicie pierwszym, jeżeli w odniesieniu do danego obszaru nie wnioskowano o wsparcie zgodnie z art. 65 i 66 rozporządzenia (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR] .

2. W ramach swoich systemów kar, o których mowa w ust. 1, państwa członkowskie:
 - a) uwzględniają przepisy dotyczące stosowania kar administracyjnych, w przypadkach gdy grunt zostaje przekazany podczas danego roku kalendarzowego lub danych lat kalendarzowych. Zasady te opierają się na uczciwym i sprawiedliwym podziale odpowiedzialności za niezgodności między osobą przekazującą a osobą przejmującą dany grunt.

Do celów niniejszego litery „przekazanie” oznacza każdy rodzaj transakcji, w wyniku której grunt rolny przestaje być w posiadaniu osoby przekazującej.
 - b) niezależnie od przepisów ust. 1, mogą podjąć decyzję o niestosowaniu kary, jeżeli wynosi ona 100 EUR lub mniej na beneficjenta na rok kalendarzowy. Beneficjent jest powiadamiany o stwierdzeniu niezgodności i o obowiązku podjęcia działania naprawczego;
 - c) przewidują, że kary administracyjnej nie nakłada się, jeżeli niezgodność wynika z działania siły wyższej.
3. Zastosowanie kary administracyjnej nie ma wpływu na legalność i prawidłowość wydatków, do których się ją stosuje.

Artykuł 86

Obliczanie kary

1. Kary administracyjne przewidziane w tytule III rozdział 1 sekcja 2 rozporządzenia (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR] stosuje się w drodze zmniejszenia całkowitej kwoty płatności lub wykluczenia z płatności wskazanych w tej sekcji wymienionego rozporządzenia, które zostały lub mają zostać przyznane danemu beneficjentowi w odniesieniu do wniosków o przyznanie pomocy, które złożył lub złoży w roku kalendarzowym, w którym stwierdzono nieprawidłowość.

W celu obliczenia zmniejszeń i wykluczeń uwzględnia się wagę, zasięg, trwałość, powtarzalność lub umyślność stwierdzonej niezgodności. Nakładane kary są odstraszające i proporcjonalne oraz spełniają kryteria określone w ust. 2 i 3 niniejszego artykułu.
2. W przypadku niezgodności wynikającej z zaniedbania wielkość procentowa zmniejszenia wynosi z zasady 3 % całkowitej kwoty płatności, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu.

Państwa członkowskie mogą stworzyć system wczesnego ostrzegania stosowany w indywidualnych przypadkach niezgodności, które mają miejsce po raz pierwszy i które z uwagi na swoją nieznaczną wagę, zasięg i trwałość nie prowadzą do zmniejszenia lub wykluczenia. Jeżeli kolejna kontrola przeprowadzona w ciągu następnych trzech lat kalendarzowych wykaze, że niezgodności nie naprawiono, zmniejszenie zgodne z akapitem pierwszym stosuje się z mocą wsteczną.

Jednakże przypadki niezgodności stanowiące bezpośrednie ryzyko dla zdrowia publicznego lub zdrowia zwierząt zawsze prowadzą do zmniejszenia lub wykluczenia.

Państwa członkowskie mogą zapewnić obowiązkowe szkolenie w ramach systemu doradztwa rolniczego przewidzianego w tytule III rozdział 1 sekcja 3 rozporządzenia (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR] dla beneficjentów, którzy otrzymali wczesne ostrzeżenie.

3. W przypadku ponownego wystąpienia niezgodności wielkość procentowa zmniejszenia jest wyższa od tej, która obowiązuje w przypadku niezgodności wynikającej z zaniedbania i podlegającej karze po raz pierwszy.
4. W przypadku umyślnej niezgodności wielkość procentowa zmniejszenia jest wyższa od tej, która obowiązuje w przypadku ponownego wystąpienia niezgodności na podstawie ust. 3 i może nawet prowadzić do całkowitego wykluczenia z płatności i może być stosowana przez jeden rok kalendarzowy lub przez większą liczbę lat kalendarzowych.
5. W celu zapewnienia równych warunków działania dla państw członkowskich oraz skuteczności i odstraszającego efektu systemu kar Komisja jest uprawniona do przyjęcia zgodnie z art. 100 aktów delegowanych uzupełniających niniejsze rozporządzenie o dodatkowe przepisy dotyczące stosowania i obliczania kar.

Artykuł 87

Kwoty wynikające z kar administracyjnych związanych z zasadą warunkowości

Państwa członkowskie mogą zatrzymać 20 % kwot wynikających z zastosowania zmniejszeń i wykluczeń, o których mowa w art. 86.

Tytuł V

Przepisy wspólne

ROZDZIAŁ I

Dostarczanie informacji

Artykuł 88

Przekazywanie informacji

1. W uzupełnieniu przepisów ustanowionych w rozporządzeniu (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR] państwa członkowskie przesyłają Komisji następujące informacje, deklaracje i dokumenty:
 - a) w przypadku akredytowanych agencji płatniczych i akredytowanych jednostek koordynujących:
 - (i) dokument ich akredytacji;
 - (ii) ich funkcję (akredytowana agencja płatnicza lub akredytowana jednostka koordynująca);
 - (iii) w stosownym przypadku – cofnięcie ich akredytacji;
 - b) w przypadku jednostek certyfikujących:
 - (i) ich nazwę;
 - (ii) ich adres;
 - c) w przypadku działań związanych z operacjami finansowanymi przez fundusze:
 - (i) deklaracje wydatków, które mają także charakter wniosku o płatność, podpisane przez akredytowaną agencję płatniczą lub akredytowaną jednostkę koordynującą, wraz z wymaganymi informacjami;
 - (ii) przewidywane zapotrzebowanie na środki finansowe w odniesieniu do EFRG, a w odniesieniu do EFRROW – aktualizację szacowanych deklaracji wydatków, które będą przedstawione w trakcie roku oraz szacowane deklaracje wydatków dotyczące następnego roku budżetowego;
 - (iii) deklaracje zarządcze oraz roczne sprawozdania finansowe agencji płatniczych;

Roczne sprawozdania finansowe akredytowanych agencji płatniczych dotyczące wydatków ze środków EFRROW przekazuje się w ramach każdego planu strategicznego WPR.
2. Państwa członkowskie regularnie informują Komisję o stosowaniu systemu zintegrowanego, o którym mowa w tytule IV rozdział II. Komisja organizuje wymianę poglądów na ten temat z państwami członkowskimi.

Artykuł 89

Poufność

1. Państwa członkowskie i Komisja podejmują wszystkie niezbędne kroki w celu zapewnienia poufności informacji przekazywanych lub otrzymywanych w ramach działań związanych z kontrolą i rozliczaniem rachunków, prowadzonych na podstawie niniejszego rozporządzenia.

Do informacji tych stosuje się przepisy określone w art. 8 rozporządzenia (Euratom, WE) nr 2185/96.

2. Nie naruszając krajowych przepisów dotyczących postępowania sądowego, informacje zgromadzone w trakcie kontroli, jak przewidziano w tytule IV rozdział III, chronione są tajemnicą służbową. Informacji tych nie przekazuje się jakimkolwiek osobom innym niż te, które z uwagi na obowiązki wykonywane w państwach członkowskich lub w instytucjach Unii są zobowiązane do zapoznania się z nimi do celów związanych z pełnieniem tych obowiązków.

Artykuł 90

Uprawnienia wykonawcze

Komisja może przyjmować akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące:

- a) formy, treści, częstotliwości, terminów i warunków przekazywania lub udostępniania Komisji:
 - (i) deklaracji wydatków oraz szacunkowych wydatków, jak również ich aktualizacji, w tym dochodów przeznaczonych na określony cel;
 - (ii) deklaracji zarządczej oraz rocznych sprawozdań finansowych agencji płatniczych;
 - (iii) sprawozdań certyfikacyjnych rachunków;
 - (iv) nazw i danych identyfikacyjnych akredytowanych agencji płatniczych, akredytowanych jednostek koordynujących i jednostek certyfikujących;
 - (v) warunków przyjmowania i dokonywania płatności wydatków finansowanych przez fundusze;
 - (vi) powiadomień o dostosowaniach finansowych dokonywanych przez państwa członkowskie w ramach interwencji związanych z rozwojem obszarów wiejskich;
 - (vii) informacji dotyczących środków wprowadzonych zgodnie z art. 57;
- b) warunków regulujących wymianę informacji i dokumentów między Komisją a państwami członkowskimi oraz wdrażania systemów informacyjnych, w tym rodzaju, formy, zawartości danych przetwarzanych przez te systemy i odpowiednich zasad ich przechowywania;
- c) przekazywania Komisji przez państwa członkowskie informacji, dokumentów, statystyk oraz sprawozdań, jak również terminów oraz metod ich przekazywania.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 101 ust. 3.

Rozdział II

Stosowanie euro

Artykuł 91

Zasady ogólne

1. Kwoty podane w decyzjach Komisji dotyczących przyjęcia planów strategicznych WPR, kwoty zobowiązań oraz płatności Komisji, jak również kwoty poświadczonych lub zatwierdzonych wydatków oraz kwoty w deklaracjach wydatków państw członkowskich są wyrażane i wypłacane w euro.
2. Ceny i kwoty ustalone w ramach sektorowego prawodawstwa rolnego wyrażane są w euro.

Są one przyznawane lub pobierane w euro w państwach członkowskich, które przyjęły euro, a w walucie krajowej – w państwach członkowskich, które nie przyjęły euro.

Artykuł 92

Kurs walutowy i termin operacyjny

1. W państwach członkowskich, które nie przyjęły euro, ceny i kwoty, o których mowa w art. 91 ust. 2, są przeliczane na walutę krajową za pomocą kursu walutowego.
2. Terminem operacyjnym dla kursu walutowego jest termin:
 - a) dopełnienia formalności celnych przy przywozie lub wywozie w przypadku kwot pobranych lub przyznanych w handlu z państwami trzecimi;
 - b) we wszystkich innych przypadkach – moment, w którym osiągany jest cel ekonomiczny operacji.

3. W przypadku gdy płatność bezpośrednia przewidziana w rozporządzeniu (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR] zostaje dokonana na rzecz beneficjenta w walucie innej niż euro, państwa członkowskie dokonują przeliczenia kwoty pomocy wyrażonej w euro na walutę krajową na podstawie ostatniego kursu walutowego ustalonego przez Europejski Bank Centralny przed dniem 1 października roku, dla którego pomoc została przyznana.

Na zasadzie odstępstwa od akapitu pierwszego, w należycie uzasadnionych przypadkach, państwa członkowskie mogą zdecydować o dokonaniu przeliczenia na podstawie średniej kursów walutowych ustalonych przez Europejski Bank Centralny podczas miesiąca przed dniem 1 października roku, dla którego pomoc została przyznana. Państwa członkowskie wybierające taką możliwość ustalają i publikują taki średni kurs przed dniem 1 grudnia tego roku.

4. W przypadku EFRG, podczas sporządzania deklaracji wydatków państwa członkowskie, które nie przyjęły euro, stosują ten sam kurs walutowy co kurs, który zastosowały przy dokonywaniu płatności na rzecz beneficjentów lub otrzymania dochodów, zgodnie z przepisami niniejszego rozdziału.
5. Komisja jest uprawniona do przyjęcia zgodnie z art. 100 aktów delegowanych uzupełniających niniejsze rozporządzenie o przepisy dotyczące terminów operacyjnych i kursu walutowego, który należy stosować. Szczególny termin operacyjny określa się, uwzględniając następujące kryteria:

- a) możliwości jak najszybszego stosowania korekt kursu walutowego;
 - b) podobieństwo terminów operacyjnych dla analogicznych operacji przeprowadzanych w ramach organizacji rynków;
 - c) związek pomiędzy terminami operacyjnymi dla różnych cen i kwot dotyczących organizacji rynków;
 - d) wykonalność i skuteczność kontroli stosowania odpowiednich kursów walutowych.
6. Komisja jest uprawniona do przyjęcia zgodnie z art. 100 aktów delegowanych uzupełniających niniejsze rozporządzenie o przepisy dotyczące kursu walutowego mającego zastosowanie podczas sporządzania deklaracji wydatków i księgowania operacji przechowywania publicznego w księgach rachunkowych agencji płatniczej.

Artykuł 93

Środki ochronne i odstępstwa

1. Komisja może przyjmować akty wykonawcze gwarantujące stosowanie prawa Unii, jeżeli wyjątkowe praktyki monetarne związane z walutami krajowymi mogą zagrażać stosowaniu tego prawa. Te akty wykonawcze mogą stanowić odstępstwo od istniejących przepisów jedynie w absolutnie niezbędnym okresie.
- Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 101 ust. 3.
- Parlament Europejski, Rada oraz państwa członkowskie są niezwłocznie powiadamiane o środkach, o których mowa w akapicie pierwszym.
2. W przypadku gdy wyjątkowe praktyki monetarne związane z walutą krajową mogą zagrażać stosowaniu prawa Unii, Komisja jest uprawniona do przyjęcia zgodnie z art. 100 aktów delegowanych uzupełniających niniejsze rozporządzenie w odniesieniu do odstępstw od niniejszego rozdziału, w następujących przypadkach:
- a) w przypadku gdy państwo korzysta z niewłaściwych metod wymiany, takich jak zróżnicowane kursy walutowe, lub prowadzi operacje barterowe;
 - b) w przypadku gdy państwa mają walutę niewymienialną na oficjalnych zagranicznych rynkach walutowych lub w przypadku gdy tendencja tych walut może wywołać zakłócenia w handlu.

Artykuł 94

Stosowanie euro przez państwa członkowskie spoza strefy euro

1. Jeżeli państwo członkowskie, które nie przyjęło euro, postanawia dokonywać wypłat wydatków wynikających z sektorowego prawodawstwa rolnego w euro, a nie w walucie krajowej, wprowadza ono środki w celu zapewnienia, aby stosowanie euro nie było systematycznie związane z korzyściami w porównaniu do stosowania waluty krajowej.
2. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o planowanych środkach, zanim zostaną one wprowadzone w życie. Środków tych nie można stosować, dopóki Komisja nie powiadomi o swojej zgodzie na ich stosowanie.

Rozdział III

Sprawozdawczość

Artykuł 95

Roczne sprawozdanie finansowe

Przed końcem września każdego roku następującego po roku budżetowym Komisja sporządza sprawozdanie finansowe z zarządzania funduszami w poprzednim roku budżetowym i przekazuje je Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

Rozdział IV

Przejrzystość

Artykuł 96

Publikacja informacji dotyczących beneficjentów

1. Zgodnie z [art. 44 ust. 3–5 rozporządzenia (UE) .../... w sprawie wspólnych przepisów] i ust. 2, 3 i 4 niniejszego artykułu państwa członkowskie zapewniają coroczną publikację *ex post* wykazu beneficjentów funduszy.
2. [Art. 44 ust. 3–5 rozporządzenia (UE) .../... w sprawie wspólnych przepisów] ma zastosowanie, w stosownych przypadkach, do beneficjentów EFRROW i EFRG; jednakże kwot odpowiadających wkładowi krajowemu i stopy współfinansowania, jak przewidziano w art. 44 ust. 3 lit. h) i lit. i) tego rozporządzenia, nie stosuje się do EFRG.
3. Do celów niniejszego artykułu:
 - „operacja” oznacza środek lub interwencję;
 - „lokalizacja” oznacza gminę, na której terenie beneficjent ma miejsce zamieszkania lub jest zarejestrowany, oraz o ile to możliwe, kod pocztowy lub jego część pozwalającą na identyfikację gminy.
4. Informacje, o których mowa w art. 44 ust. 3–5 tego rozporządzenia, udostępnia się na jednej stronie internetowej w każdym państwie członkowskim. Informacje te pozostają dostępne przez okres dwóch lat od dnia ich publikacji.

Państwa członkowskie nie publikują informacji, o których mowa w art. 44 ust. 3 lit. a) i b) rozporządzenia (UE) .../... [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów], jeżeli kwota otrzymanej pomocy rocznie na danego beneficjenta jest równa lub mniejsza niż 1 250 EUR.

Artykuł 97

Informowanie beneficjentów o publikacji dotyczących ich danych

Państwa członkowskie informują beneficjentów o tym, że ich dane będą opublikowane zgodnie z art. 96 i mogą być przetwarzane przez organy audytowe i dochodzeniowe Unii i państw członkowskich do celów ochrony interesów finansowych Unii.

Zgodnie z wymogami rozporządzenia (UE) 2016/679, w przypadku gdy dotyczy to danych osobowych, państwa członkowskie informują beneficjentów o prawach przysługujących im na mocy tego rozporządzenia oraz o procedurach umożliwiających wykonywanie tych praw.

Artykuł 98
Uprawnienia wykonawcze

Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące:

- a) formy, w tym sposobu prezentacji w podziale na środki lub interwencje, oraz harmonogramu publikacji przewidzianych w art. 96 i 97;
- b) jednolitego stosowania art. 97;
- c) współpracy między Komisją a państwami członkowskimi.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 101 ust. 3.

Rozdział V
Ochrona danych osobowych

Artykuł 99
Przetwarzanie i ochrona danych osobowych

1. Bez uszczerbku dla przepisów art. 96–98 państwa członkowskie i Komisja gromadzą dane osobowe do celów wykonywania swoich odnośnych obowiązków na mocy niniejszego rozporządzenia związanych z zarządzaniem, kontrolą, audytem, a także z monitorowaniem i ewaluacją oraz, w szczególności, obowiązków określonych w tytule II rozdział II, tytule III rozdział III i IV, tytule IV i tytule V rozdział III, oraz do celów statystycznych, i nie mogą przetwarzać tych danych w sposób niezgodny z tymi celami.
2. W przypadku gdy dane osobowe są przetwarzane do celów monitorowania i ewaluacji na mocy rozporządzenia (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR] oraz do celów statystycznych, muszą one być anonimowe i mogą być przetwarzane jedynie w formie zagregowanej.
3. Dane osobowe są przetwarzane zgodnie z rozporządzeniami (WE) nr 45/2001 i (UE) 2016/679. W szczególności danych tych nie przechowuje się w formie, która pozwala na zidentyfikowanie osób, których dotyczą dane, przez czas dłuższy niż jest to konieczne do celów, dla których dane te były gromadzone lub dla których są one przetwarzane dalej, z uwzględnieniem minimalnych okresów przechowywania określonych w mającym zastosowanie prawie krajowym i unijnym.
4. Państwa członkowskie informują osoby, których dane dotyczą, że ich dane osobowe mogą być przetwarzane przez podmioty krajowe i unijne zgodnie z ust. 1 i że w tym zakresie osoby te korzystają z praw do ochrony danych osobowych przewidzianych w rozporządzeniach (WE) nr 45/2001 i (UE) 2016/679.

Tytuł VI

Akty delegowane i akty wykonawcze

Artykuł 100

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 10, 15, 21, 36, 38, 39, 42, 45, 50, 52, 53, 58, 62, 72, 74, 79, 86, 92, 93 i 103, powierza się Komisji na okres siedmiu lat od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia. Komisja sporządza sprawozdanie dotyczące przekazania uprawnień nie później niż dziewięć miesięcy przed końcem tego siedmioletniego okresu. Przekazanie uprawnień zostaje automatycznie przedłużone na takie same okresy, chyba że Parlament Europejski lub Rada sprzeciwią się takiemu przedłużeniu nie później niż trzy miesiące przed końcem każdego okresu.
3. Przekazanie uprawnień, o których mowa w art. 10, 15, 21, 36, 38, 39, 42, 45, 50, 52, 53, 58, 62, 72, 74, 79, 86, 92, 93 i 103, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa.
5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 10, 15, 21, 36, 38, 39, 42, 45, 50, 52, 53, 58, 62, 72, 74, 79, 86, 92, 93 i 103 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 101

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga komitet zwany Komitetem ds. Funduszy Rolniczych. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Do celów art. 10, 11, 15, 16, 19, 21, 24, 30, 37, 38, 39, 40, 42, 45, 50, 51, 52, 53, 56, 57, 58, 62, 73, 83, 90, 93 i 98, w odniesieniu do kwestii dotyczących interwencji w formie płatności bezpośrednich, interwencji związanych z rozwojem obszarów wiejskich lub wspólną organizacją rynków, Komisję wspomagają odpowiednio Komitet ds. Funduszy Rolniczych, Komitet ds. Wspólnej Polityki Rolnej

ustanowiony rozporządzeniem (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR] i Komitet ds. Wspólnej Organizacji Rynków Rolnych ustanowiony rozporządzeniem (UE) nr 1308/2013.

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 4 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Tytuł VII

Przepisy końcowe

Artykuł 102

Uchylenie

1. Rozporządzenie (UE) nr 1306/2013 traci moc.

Jednakże:

- a) art. 5, art. 7 ust. 3, art. 9, art. 34, art. 35 ust. 4, art. 36, 37, 38, 43, 51, 52, 54, 110 i 111 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 oraz odpowiednie przepisy wykonawcze i delegowane nadal stosuje się w odniesieniu do wydatków poniesionych i płatności dokonanych w odniesieniu do rolniczego roku budżetowego 2020 i lat wcześniejszych w przypadku EFRG, a w przypadku EFRROW – w odniesieniu do wydatków poniesionych i płatności dokonanych na rzecz programów rozwoju obszarów wiejskich zatwierdzonych przez Komisję zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1305/2013;
 - b) art. 69 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 nadal stosuje się do wydatków poniesionych i płatności dokonanych w odniesieniu do operacji wdrażanych na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1307/2013 i programów rozwoju obszarów wiejskich zatwierdzonych przez Komisję zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1305/2013 i innych środków WPR ustanowionych w tytule II rozdział I rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 wdrożonych przed datą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, rozporządzenia (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR] i rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 zmienionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) .../...³⁷.
2. Odesłania do uchylonego rozporządzenia odczytuje się jako odesłania do niniejszego rozporządzenia zgodnie z tabelą korelacji w załączniku.

Artykuł 103

Środki przejściowe

Komisja jest uprawniona do przyjęcia zgodnie z art. 101 aktów delegowanych uzupełniających niniejsze rozporządzenie, w stosownych przypadkach, w odniesieniu do odstępstw od przepisów przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu oraz uzupełnienia tych przepisów.

Artykuł 104

Wejście w życie i stosowanie

1. Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.
Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2021 r.
2. Art. 7, 10, 18, 19, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 43, 51, 52, 53 i 54 stosuje się jednak w odniesieniu do wydatków poniesionych od dnia 16 października 2020 r. w przypadku EFRG, a w przypadku EFRROW – w odniesieniu do wydatków

³⁷

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) [...] z dnia [...] (Dz.U. L [...] z [...], s. [...]).

poniesionych na podstawie rozporządzenia (UE) .../... [rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR].

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

*W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący*

*W imieniu Rady
Przewodniczący*

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

- 1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy
- 1.2. Dziedzina(-y) polityki w strukturze ABM/ABB, których dotyczy wniosek/inicjatywa
- 1.3. Charakter wniosku/inicjatywy
- 1.4. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy
- 1.5. Okres trwania wniosku/inicjatywy i jego wpływ finansowy
- 1.6. Planowane tryby zarządzania

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

- 2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości
- 2.2. System zarządzania i kontroli
- 2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

3. SZACUNKOWY WPŁYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

- 3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ
- 3.2. Szacunkowy wpływ na wydatki
 - 3.2.1. *Synteza szacunkowego wpływu na wydatki*
 - 3.2.2. *Szacunkowy wpływ na środki administracyjne*
 - 3.2.3. *Udział osób trzecich w finansowaniu*
- 3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

1. STRUKTURA WNIOSKU

1.1. Tytuł wniosku

- a) Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającego rozporządzenie (UE) nr 1306/2013;
- b) Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia na podstawie planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013;
- c) Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych, (UE) nr 1151/2012 w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych, (UE) nr 251/2014 w sprawie definicji, opisu, prezentacji, etykietowania i ochrony oznaczeń geograficznych aromatyzowanych produktów sektora wina, (UE) nr 228/2013 ustanawiające szczególne środki w dziedzinie rolnictwa na rzecz regionów najbardziej oddalonych w Unii Europejskiej i (UE) nr 229/2013 ustanawiające szczególne środki dotyczące rolnictwa dla mniejszych wysp Morza Egejskiego.

1.2. Obszary polityki, których dotyczy wniosek/inicjatywa (*klaster programów*)

Klaster programów 8 – Rolnictwo i polityka morska w ramach działu 3 wieloletnich ram finansowych (WRF) na lata 2021–2027 – Zasoby naturalne i środowisko

1.3. Wniosek/inicjatywa dotyczy:

- ☐ nowego działania, będącego następstwem projektu pilotażowego/działania przygotowawczego³⁸
- ☒ przedłużenia bieżącego działania
- ☐ połączenia lub przekształcenia co najmniej jednego działania pod kątem innego/nowego działania

1.4. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy

1.4.1. *Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej, w tym szczegółowy terminarz przebiegu realizacji inicjatywy*

- Celami wspólnej polityki rolnej (WPR) określonymi w art. 39 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej są:
- a) zwiększenie wydajności rolnictwa (w tym przez wspieranie postępu technicznego i optymalne wykorzystanie czynników produkcji);
 - b) zapewnienie w ten sposób odpowiedniego poziomu życia ludności wiejskiej (w tym przez podniesienie dochodu);
 - c) stabilizacja rynków;
 - d) zagwarantowanie bezpieczeństwa dostaw; oraz
 - e) zapewnienie rozsądnych cen w dostawach dla konsumentów.

³⁸

O którym mowa w art. 58 ust. 2 lit. a) lub b) rozporządzenia finansowego.

Cele te zostały wyrażone i dostosowane do wyzwań wymienionych w sekcji 1.4.2 poniżej, aby położyć nacisk na 10 priorytetów Komisji na lata 2015–2019 i cele zrównoważonego rozwoju ONZ, a także aby wdrożyć powyższe wnioski mające na celu ustanowienie ram prawnych wspólnej polityki rolnej na lata 2021–2027 – prostszej, bardziej inteligentnej, nowoczesnej i zrównoważonej WPR.

- 1.4.2. *Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej (może wynikać z różnych czynników, na przykład korzyści koordynacyjnych, pewności prawa, większej efektywności lub komplementarności). Na potrzeby tego punktu „wartość dodaną z tytułu zaangażowania Unii” należy rozumieć jako wartość wynikającą z unijnej interwencji i wykraczającą poza wartość, która zostałaby wytworzona przez same państwa członkowskie.*

Transgraniczny i globalny charakter najważniejszych wyzwań, przed jakimi stoją unijne rolnictwo i obszary wiejskie, wymaga wspólnej odpowiedzi politycznej na poziomie UE. WPR stanowi reakcję na te wyzwania przez:

- zapewnienie równych warunków działania na jednolitym rynku w oparciu o wspólny system zabezpieczenia dochodów, który jest podstawą bezpieczeństwa żywnościowego oraz zapobiega potencjalnym zakłóceniom konkurencji;
- zwiększenie odporności sektora rolnictwa UE – niezbędnej, aby wykorzystywać możliwości wynikające z globalizacji; oraz
- podjęcie najważniejszych wyzwań związanych ze zrównoważonym rozwojem, takich jak zmiana klimatu, jakość powietrza i różnorodność biologiczna, dzięki elementom środowiskowym WPR.

W innych dziedzinach silnemu wymiarowi unijnemu musi towarzyszyć zwiększenie pomocniczości. Dziedziny te obejmują: bezpieczeństwo żywności (np. harmonizacja norm), wyzwania występujące na obszarach wiejskich (duże rozbieżności między państwami członkowskimi pod względem bezrobocia na obszarach wiejskich), niski poziom infrastruktury i usług na obszarach wiejskich, braki w dziedzinie badań naukowych i innowacji oraz problemy związane z jakością żywności, zdrowiem publicznym i żywieniem. W połączeniu z większą elastycznością na poziomie państw członkowskich odpowiednia reakcja na te wyzwania na szczeblu UE zapewnia skuteczniejsze i bardziej efektywne działania.

- 1.4.3. *Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań*

Na podstawie ewaluacji obowiązujących ram politycznych, szeroko zakrojonych konsultacji z zainteresowanymi stronami oraz analizy przyszłych wyzwań i potrzeb dokonano wyczerpującej oceny skutków. Więcej szczegółów można znaleźć w ocenie skutków i uzasadnieniu towarzyszącym wnioskowi ustawodawczemu.

- 1.4.4. *Spójność z innymi właściwymi instrumentami oraz możliwa synergia*

W odniesieniu do WPR znacząca synergia i uproszczenia zostaną osiągnięte przede wszystkim dzięki ujęciu wdrażania interwencji finansowanych przez EFRG i EFRROW w jedne ramy ogólne dotyczące planu strategicznego WPR. Należy utrzymać już istniejące struktury w państwach członkowskich, uprościć przepisy dotyczące zarządzania i kontroli oraz dostosować je do konkretnych interwencji realizowanych przez państwa członkowskie.

Istnieje silna synergia między WPR a polityką w zakresie ochrony środowiska i zmiany klimatu, bezpieczeństwem żywności i zagadnieniami związanymi ze

zdrowiem, agendą cyfrową na obszarach wiejskich i biogospodarką, rozpowszechnianiem wiedzy i innowacji, polityką sąsiedztwa, polityką handlową i polityką rozwoju oraz programem Erasmus+.

WPR będzie realizowana przy zapewnieniu synergii i komplementarności z innymi obszarami polityki i funduszami UE, takimi jak działania realizowane w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, funduszu InvestEU, dziewiątego programu ramowego w zakresie badań naukowych oraz polityki w zakresie środowiska i klimatu. W stosownych przypadkach ustanowione zostaną wspólne zasady z myślą o maksymalizacji spójności i komplementarności funduszy, przy jednoczesnym uwzględnieniu szczególnych cech poszczególnych obszarów polityki.

Synergia z programem ramowym w zakresie badań naukowych (PR) zostanie zagwarantowana w ramach klastra 9PR „Żywność i zasoby naturalne”, którego celem jest wypracowanie całkowicie bezpiecznych, zrównoważonych, odpornych, zróżnicowanych i innowacyjnych systemów rolnictwa i produkcji żywności, opartych na gospodarce o obiegu zamkniętym. Dzięki nadaniu biogospodarce statusu jednego z priorytetów WPR, zostanie ona jeszcze ściślej powiązana z polityką UE w zakresie badań naukowych i innowacji. W ramach klastra „Żywność i zasoby naturalne” nacisk kładzie się również na czerpanie korzyści z rewolucji cyfrowej, tak aby badania naukowe i innowacje przyczyniały się do cyfrowej transformacji rolnictwa i obszarów wiejskich.

Wnioski ustawodawcze, których dotyczy niniejsza ocena skutków finansowych, należy postrzegać w szerszym kontekście wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów ustanawiającego jednolite ramy wspólnych przepisów dla funduszy, takich jak: EFRROW, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Morski i Rybacki i inne. To rozporządzenie ramowe w istotny sposób przyczyni się do redukcji obciążenia administracyjnego, wydatkowania środków UE w sposób efektywny i wprowadzenia uproszczenia w praktyce.

1.5. Okres trwania wniosku/inicjatywy i jego wpływ finansowy

☒ Ograniczony czas trwania

- ☒ Okres trwania wniosku/inicjatywy: od 1.01.2021 r. do 31.12.2027 r.
- ☒ Okres trwania wpływu finansowego: od 2021 r. do 2027 r. w odniesieniu do środków na zobowiązania oraz od 2021 r. do 2027 r. i później w odniesieniu do środków na płatności.

☒ **Nieograniczony czas trwania** w przypadku wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych, (UE) nr 1151/2012 w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych, (UE) nr 251/2014 w sprawie definicji, opisu, prezentacji, etykietowania i ochrony oznaczeń geograficznych aromatyzowanych produktów sektora wina, (UE) nr 228/2013 ustanawiające szczególne środki w dziedzinie rolnictwa na rzecz regionów najbardziej oddalonych w Unii Europejskiej i (UE) nr 229/2013 ustanawiające szczególne środki dotyczące rolnictwa dla mniejszych wysp Morza Egejskiego

- Wprowadzenie w życie od roku 2021 (rok budżetowy).

1.6. Planowane tryby zarządzania³⁹

☒ Bezpośrednie zarządzanie przez Komisję

- ☒ w ramach jej służb, w tym za pośrednictwem jej pracowników w delegaturach Unii;
- ☒ przez agencje wykonawcze;

☒ Zarządzanie dzielone z państwami członkowskimi

☐ Zarządzanie pośrednie poprzez przekazanie zadań związanych z wykonaniem budżetu:

- ☐ państwom trzecim lub organom przez nie wyznaczonym;
- ☐ organizacjom międzynarodowym i ich agencjom (należy wyszczególnić);
- ☐ EBI oraz Europejskiemu Funduszowi Inwestycyjnemu;
- ☐ organom, o których mowa w art. 70 i 71 rozporządzenia finansowego;
- ☐ organom prawa publicznego;
- ☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu, które świadczą usługi użyteczności publicznej, o ile zapewniają one odpowiednie gwarancje finansowe;
- ☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu państwa członkowskiego, którym powierzono realizację partnerstwa publiczno-prywatnego oraz które zapewniają odpowiednie gwarancje finansowe;
- ☐ osobom odpowiedzialnym za wykonanie określonych działań w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa na mocy tytułu V Traktatu o Unii Europejskiej oraz określonym we właściwym podstawowym akcie prawnym.
- *W przypadku wskazania więcej niż jednego trybu należy podać dodatkowe informacje w części „Uwagi”.*

Uwagi

Nie ma znaczących zmian w porównaniu z sytuacją obecną, tj. większość wydatków związanych z wnioskami ustawodawczymi w sprawie WPR będzie zarządzana w drodze zarządzania dzielonego z państwami członkowskimi. Bardzo niewielka część nadal jednak będzie podlegać bezpośredniemu zarządzaniu przez Komisję.

³⁹

Wyjaśnienia dotyczące trybów zarządzania oraz odniesienia do rozporządzenia finansowego znajdują się na następującej stronie:

<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości

Określić częstotliwość i warunki

Ustanawia się ramy realizacji celów, monitorowania i ewaluacji w celu:

- a) oceny wpływu, efektywności, skuteczności, przydatności, spójności i europejskiej wartości dodanej WPR;
- b) wyznaczania celów pośrednich i celów końcowych w odniesieniu do celów szczegółowych planów strategicznych WPR;
- c) monitorowania postępów w realizacji celów końcowych planów strategicznych WPR;
- d) oceny wpływu, efektywności, skuteczności, przydatności i spójności interwencji w ramach planów strategicznych WPR;
- e) wspierania wspólnego procesu uczenia się w odniesieniu do monitorowania i ewaluacji.

Instytucja zarządzająca oraz komitet monitorujący będą monitorować wdrażanie planu strategicznego WPR oraz postępy w realizacji celów końcowych planu strategicznego WPR.

Roczne sprawozdania z realizacji celów

Do dnia 15 lutego 2023 r. i do dnia 15 lutego każdego kolejnego roku do 2030 r. włącznie państwa członkowskie przedstawiają Komisji roczne sprawozdania z realizacji celów planu strategicznego WPR w poprzednim roku budżetowym. Sprawozdania te zawierają najważniejsze informacje jakościowe i ilościowe dotyczące realizacji planu strategicznego WPR w odniesieniu do danych finansowych, wskaźników produktu i rezultatu. Sprawozdania te zawierają również informacje na temat uzyskanych produktów, poniesionych wydatków, osiągniętych rezultatów i pozostałego dystansu w stosunku do poszczególnych celów końcowych.

Przekazane dane odnoszą się do uzyskanych wartości wskaźników w odniesieniu do interwencji zrealizowanych całkowicie i częściowo. Obrazują one również syntezę stanu realizacji planu strategicznego WPR w trakcie poprzedniego roku budżetowego, a także wszelkie problemy, które wpływają na realizację celów planu strategicznego WPR, w szczególności w odniesieniu do różnic w stosunku od celów pośrednich, podkreślając ich uzasadnienie oraz, w stosownych przypadkach, wprowadzone środki.

Komisja dokonuje rocznego przeglądu realizacji celów i rocznego rozliczenia z realizacji celów na podstawie informacji zawartych w rocznych sprawozdaniach z realizacji celów.

Ewaluacja planu strategicznego WPR

Państwa członkowskie przeprowadzają oceny *ex ante*, obejmujące analizę silnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń istotnych dla planu strategicznego WPR w celu zidentyfikowania potrzeb, którymi należy się zająć w ramach planu strategicznego WPR.

Państwa członkowskie przeprowadzają ewaluacje planów strategicznych WPR w celu poprawy jakości na etapie ich opracowywania i realizacji, jak również by

ocenić ich skuteczność, wydajność, przydatność, spójność, wartość dodaną UE i ich wkład w realizację celów ogólnych i szczegółowych WPR.

Ocena realizacji celów przez Komisję

Komisja ustanawia wieloletni plan ewaluacji WPR i jest odpowiedzialna za jego realizację.

Komisja przeprowadza śródkresową ocenę skuteczności, wydajności, przydatności, spójności i europejskiej wartości dodanej funduszy z uwzględnieniem wskaźników określonych w załączniku VII. Komisja może wykorzystywać wszystkie dostępne już istotne informacje zgodnie z art. 128 rozporządzenia finansowego.

Komisja przeprowadza ocenę retrospektywną skuteczności, wydajności, przydatności, spójności i europejskiej wartości dodanej funduszy.

Na podstawie dowodów zawartych w ewaluacjach WPR, w tym w ewaluacjach planów strategicznych WPR, a także na podstawie innych właściwych źródeł informacji, Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie do dnia 31 grudnia 2025 r. wstępne sprawozdanie dotyczące wykonania niniejszego artykułu, w tym pierwsze rezultaty realizacji celów WPR. Drugie sprawozdanie obejmujące ocenę realizacji celów WPR należy przedstawić do dnia 31 grudnia 2031 r.

Sprawozdawczość przy użyciu podstawowego zestawu wskaźników

Na podstawie informacji przekazywanych przez państwa członkowskie Komisja informuje o postępach w osiąganiu celów szczegółowych przez cały okres programowania, używając w tym celu podstawowego zestawu wskaźników.

Zgodnie z wymogami sprawozdawczości obowiązującymi ją na podstawie art. 38 ust. 3 lit. e) ppkt (i) rozporządzenia finansowego Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie informacje na temat wyników, o których mowa we wspomnianym artykule, przy użyciu podstawowego zestawu wskaźników.

2.2. System zarządzania i kontroli

2.2.1. Uzasadnienie systemu zarządzania, mechanizmów finansowania wykonania, warunków płatności i proponowanej strategii kontroli

WPR jest wdrażana głównie w ramach zarządzania dzielonego z państwami członkowskimi. Istniejące organy zarządzające ustanowione w państwach członkowskich, zwłaszcza agencje płatnicze i jednostki certyfikujące, udowodniły swoją skuteczność w ochronie budżetu UE, przy jednoczesnym zapewnieniu należytego zarządzania finansami. Stały niski poziom błędów w ramach WPR w ostatnich latach wskazuje na to, że systemy zarządzania i kontroli utworzone przez państwa członkowskie funkcjonują prawidłowo i dają wystarczającą pewność.

W nowym modelu realizacji WPR uwzględnia się tę sytuację, zwiększając stopień pomocniczości państw członkowskich w podejmowaniu decyzji i zarządzaniu istniejącymi systemami kontroli dzięki bardziej ogólnym przepisom na szczeblu Unii. Ponadto dzięki strategii dotyczącej budżetu ukierunkowanego na wyniki i płatnościom ukierunkowanym na realizację celów WPR uzależni kwalifikowalność płatności od osiągnięć w terenie. Wyniki stanowią zatem centralny element modelu zarządzania finansowego i uzyskiwania pewności przedstawionego we wnioskach ustawodawczych dotyczących WPR po roku 2020.

Strategia kontroli w nowym okresie będzie w pełni zgodna z podejściem opartym na pojedynczym audycie, zapewniając, aby akredytowane agencje płatnicze i jednostki

certyfikujące pozwalały uzyskać wymaganą pewność. Komisja będzie zwracać szczególną uwagę na skuteczne funkcjonowanie istniejących systemów zarządzania i wiarygodność sprawozdawczości z realizacji celów. Tak jak obecnie, na początku okresu opracowana zostanie strategia audytu oraz wieloletni program prac.

Podsumowując, Komisja będzie zapewniać, aby systemy zarządzania utworzone w państwach członkowskich funkcjonowały skutecznie, będzie zwracać płatności dokonane przez akredytowane agencje płatnicze oraz będzie przeprowadzać roczne rozliczenie z realizacji celów, w którym oceni uzyskane produkty zgłoszone przez państwa członkowskie.

2.2.2. *Informacje dotyczące zidentyfikowanego ryzyka i systemów kontroli wewnętrznej ustanowionych w celu jego ograniczenia*

Ponad siedem milionów beneficjentów WPR otrzymuje wsparcie w ramach różnych systemów pomocy. Coraz mniejszy wskaźnik błędów w dziedzinie wspólnej polityki rolnej wskazuje na solidność i wiarygodność systemów zarządzania i kontroli w agencjach płatniczych.

Dotychczas WPR była realizowana w oparciu o szczegółowe zasady kwalifikowalności na poziomie beneficjenta, z czego wynikały złożoność, obciążenia administracyjne i ryzyko błędów. Koszty systemu zarządzania i kontroli mającego na celu zmniejszenie tego ryzyka uznano za nieproporcjonalne.

Pakiet legislacyjny dotyczący WPR po 2020 r. istotnie zmniejsza znaczenie elementu zgodności i zwiększa nacisk na realizację celów. Państwa członkowskie muszą spełnić obowiązki wynikające z przepisów UE, wprowadzając w tym celu odpowiedni system zarządzania i kontroli. Państwa członkowskie będą miały większą swobodę w projektowaniu systemów i środków, które są lepiej dostosowane do ich konkretnych sytuacji. W związku z tym finansowanie w ramach WPR będzie uzależnione od strategicznej realizacji polityki zmierzającej do osiągnięcia wspólnych celów określonych na poziomie UE. Plan WPR będzie stanowić porozumienie między państwami członkowskimi a Komisją, w którym ustali się i zatwierdzi strategię na okres 7 lat, cele końcowe, interwencje i planowane wydatki.

Wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej dostosowuje obecne ramy do tego nowego modelu realizacji WPR, przy jednoczesnym utrzymaniu dobrze funkcjonujących organów zarządzających (agencje płatnicze i jednostki certyfikujące). Tak jak obecnie, kierownik każdej agencji płatniczej jest co roku zobowiązany do przedstawienia deklaracji zarządczej, która obejmuje kompletność, dokładność i prawdziwość sprawozdań finansowych, właściwe funkcjonowanie struktur zarządzania, w tym spełnianie podstawowych wymogów UE, oraz wiarygodność sprawozdawczości z realizacji celów. Niezależny organ audytowy (jednostka certyfikująca) proszony jest o wydanie opinii na temat wszystkich tych elementów.

Jeżeli dane państwo członkowskie nie uzyska uzgodnionych produktów, jego środki na wydatki zostaną zmniejszone. Kontrole zgodności będą nadal przeprowadzane w celu oceny funkcjonowania struktur zarządzania. Komisja będzie kontynuować kontrolę wydatków na rolnictwo, stosując podejście oparte na ryzyku, aby zapewnić ukierunkowanie kontroli na obszary najwyższego ryzyka, zgodnie z zasadą pojedynczego audytu. Ponadto istnieją jasne mechanizmy w zakresie zawieszania płatności w przypadku poważnych nieprawidłowości w strukturach zarządzania lub znacznie gorszej od spodziewanej realizacji celów.

Główne ryzyko, jakiego można spodziewać się w nowym okresie, polega na tym, że złagodzenie konkretnych i szczegółowych przepisów dotyczących sposobu, w jaki państwo członkowskie powinno ustanowić system zarządzania i kontroli na poziomie agencji płatniczej, może mieć wpływ na reputację Komisji, jeżeli kryteria kwalifikowalności ustanowione przez państwa członkowskie nie będą przestrzegane. Należy podkreślić, że Komisja zadba o to, by systemy zarządzania były stosowane, a planowane produkty i rezultaty osiągane. Zgodnie z ideą budżetu ukierunkowanego na wyniki Komisja położy nacisk na konkretne wyniki polityki.

2.2.3. *Oszacowanie i uzasadnienie efektywności kosztowej kontroli (relacja kosztów kontroli do wartości zarządzanych funduszy powiązanych) oraz ocena prawdopodobnego ryzyka błędu (przy płatności i przy zamykaniu)*

Oczekuje się, że nowy model realizacji WPR znacznie ograniczy koszty kontroli, zarówno dla państw członkowskich, jak i beneficjentów.

Wymogi na poziomie UE zostały znacznie ograniczone i przeniesione na poziom państw członkowskich, które powinny wykorzystać tę okazję i dostosować zobowiązania, które beneficjenci muszą spełnić, do konkretnych uwarunkowań krajowych i regionalnych.

Państwa członkowskie określą system zarządzania i kontroli w ramach uproszczonych unijnych ram określonych we wnioskach ustawodawczych. Zintegrowany system zarządzania i kontroli (ZSZiK), który obejmuje około 88 % płatności w ramach WPR, zostanie utrzymany, chociaż szczególne elementy określone dotychczas na poziomie UE zostaną przekazane państwom członkowskim. W związku z tym intensywność i zakres kontroli, które są głównymi czynnikami kosztotwórczymi, nie będą już określane na poziomie UE.

Ukierunkowanie na realizację celów wymaga solidnego i wiarygodnego systemu sprawozdawczości, który – jak wspomniano we wcześniejszych sekcjach – będzie przedmiotem niezależnych audytów. Nie oczekuje się jednak, by miało to istotny wpływ na obciążenie administracyjne państw członkowskich, ponieważ większość wskaźników produktu jest już stosowana przez akredytowane agencje płatnicze.

Państwa członkowskie mają możliwość uproszczenia i ograniczenia obciążeń administracyjnych związanych z zarządzaniem i kontrolą WPR, ponieważ będą mogły dostosować zasady kwalifikowalności na poziomie beneficjentów i decydować o najbardziej odpowiednim sposobie kontroli (zgodnie z założeniem, że nie ma sposobu uniwersalnego). Jak stwierdzono w ocenie skutków dołączonej do wniosków ustawodawczych dotyczących WPR (rozdział dotyczący uproszczenia), koszty realizacji nowej WPR nie powinny być wyższe (obecnie 3,6 %), nawet jeżeli weźmie się pod uwagę większy nacisk na sprawozdawczość z realizacji celów.

Jeśli chodzi o oczekiwany poziom błędów, zgodnie z nowym modelem realizacji WPR kwalifikowalność wydatków oceniana jest pod kątem uzyskanych produktów. W związku z tym błędy nie będą obliczane w odniesieniu do legalności i prawidłowości poszczególnych transakcji, lecz na podstawie porównania uzyskanych produktów ze zwróconymi wydatkami. Wydatki, które nie pozwoliły uzyskać odpowiedniego produktu, zostaną odjęte z puli w ramach rocznego rozliczenia z realizacji celów, aby chronić budżet UE.

2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

Określić istniejące lub przewidywane środki zapobiegania i ochrony, np. ze strategii zwalczania nadużyć finansowych.

Pakiet legislacyjny przewiduje, że państwa członkowskie będą zapewniać skuteczne środki zapobiegania nadużyciom finansowym, w szczególności w obszarach o zwiększonym poziomie ryzyka, dzięki zapobieganiu nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym oraz ich wykrywaniu i korygowaniu. Państwa członkowskie muszą nakładać skuteczne, odstraszające i proporcjonalne kary określone w prawodawstwie Unii lub w prawie krajowym oraz odzyskiwać wszelkie nieprawidłowe płatności wraz z odsetkami.

Te podstawowe wymogi UE stanowią część struktur zarządzania, które zostaną poddane kontroli przez jednostki certyfikujące przy zastosowaniu podejścia opartego na ocenie ryzyka, a także przez Komisję – zgodnie z zasadą pojedynczego audytu.

Szczegóły zostaną ustalone, w razie potrzeby, w zmienionej strategii DG AGRI w zakresie zwalczania nadużyć finansowych. Nie należy jednak oczekiwać, by typologia nadużyć finansowych i innych poważnych nieprawidłowości miała w przyszłości ulec znacznej zmianie w porównaniu z obecną.

Możliwe, że obecne podejście oparte na ukierunkowanych szkoleniach dla państw członkowskich w zakresie zapobiegania nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym oraz ich wykrywania i korygowania zostanie rozszerzone na przyszłą WPR. To samo odnosi się do tematycznych wytycznych dla państw członkowskich dotyczących konkretnych obszarów wysokiego ryzyka.

3. SZACUNKOWY WPLYW FINANSOWY WNIOSKU

Kwoty wskazane w niniejszej ocenie skutków finansowych są wyrażone w cenach bieżących.

Poza zmianami wynikającymi z wniosków ustawodawczych wymienionych w poniższych tabelach wnioski ustawodawcze powodują dalsze zmiany, które nie mają wpływu finansowego.

W odniesieniu do wydatków związanych z rynkiem należy podkreślić, że uwzględnione kwoty na wydatki związane z rynkiem opierają się na założonym braku publicznego zakupu interwencyjnego i innych środków związanych z sytuacją kryzysową w jakimkolwiek sektorze.

W ramach EFRG utworzona zostanie nowa rezerwa pozwalająca na zapewnienie dodatkowego wsparcia dla sektora rolnego z myślą o utworzeniu siatki bezpieczeństwa w kontekście zarządzania rynkiem lub jego stabilizacji lub w przypadku kryzysów mających wpływ na produkcję lub dystrybucję produktów rolnych. Wysokość tej rezerwy na początku każdego roku budżetowego wyniesie co najmniej 400 mln EUR. Niewykorzystane kwoty z rezerwy na wypadek kryzysów w sektorze rolnym w roku budżetowym 2020 r. zostaną przeniesione na rok budżetowy 2021 w celu utworzenia tej rezerwy; niewykorzystane kwoty będą co roku przenoszone w okresie 2021–2027. W przypadku wykorzystania rezerwy zostanie ona uzupełniona przy użyciu dostępnych środków budżetowych lub nowych środków. W przypadku przekroczenia danego podpułapu EFRG określonego w WRF na lata 2021–2027 zastosowana zostanie dyscyplina finansowa w celu pokrycia wszystkich potrzeb powyżej tego podpułapu, w tym w celu uzupełniania rezerwy. W związku z tym nie przewiduje się ponownego zastosowania w latach 2021–2027 dyscypliny finansowej w celu ustanowienia rezerwy. W celu zapewnienia przestrzegania podpułapu EFRG utrzymany zostanie mechanizm dyscypliny finansowej.

Jeżeli chodzi o rodzaje interwencji w formie płatności bezpośrednich, pułapy netto w roku budżetowym 2021 r. (rok kalendarzowy 2020), określone w rozporządzeniu (UE) nr 1307/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady, są wyższe niż kwoty przydzielone na rodzaje interwencji w formie płatności bezpośrednich wskazane w załączonych tabelach, w związku z czym będą musiały zostać dostosowane w zależności od ostatecznego porozumienia w sprawie puli środków finansowych na WPR w terminach pozwalających na terminowe wdrożenie w państwach członkowskich.

Wniosek stanowi kontynuację procesu konwergencji zewnętrznej płatności bezpośrednich: państwa członkowskie, w których średni poziom wsparcia wynosi poniżej 90 % średniej UE, zlikwidują 50 % różnicy do 90 % średniej UE w ramach sześciu stopniowych kroków, począwszy od 2022 r. Wszystkie państwa członkowskie będą uczestniczyć w finansowaniu tego procesu konwergencji. Znajduje to odzwierciedlenie w alokacjach dla poszczególnych państw członkowskich na płatności bezpośrednie w załączniku IV do rozporządzenia dotyczącego planu strategicznego WPR.

Skutek zmniejszania płatności w ramach bezpośredniego wsparcia dla rolników jest neutralny z punktu widzenia budżetu w odniesieniu do alokacji na płatności bezpośrednie, ponieważ różnica wynikająca ze zmniejszenia płatności zostanie wykorzystana do sfinansowania płatności redystrybucyjnej w tym samym państwie

członkowskim. Jeżeli różnica wynikająca ze zmniejszenia płatności nie będzie mogła być przeznaczona na sfinansowanie rodzajów interwencji w formie płatności bezpośrednich, zostanie ona przesunięta do alokacji EFRROW dla danego państwa członkowskiego. Na tym etapie nie można oszacować kwot podlegających takiemu ewentualnemu przesunięciu.

Jeżeli chodzi o dochody przeznaczone na EFRG, szacunki odzwierciedlają skutki przyznanych odroczeń i rat wynikających z podjętych w przeszłości decyzji w sprawie rozliczenia rachunków, które zostaną spieniężone po 2020 r., a także szacunkowe kwoty dochodów przeznaczonych na określony cel pozostających do odzyskania z rozliczeń i nieprawidłowości. Zakłada się, że ta ostatnia pozycja ulegnie zmniejszeniu w porównaniu z obecnymi poziomami w następstwie wprowadzenia nowego modelu realizacji WPR.

W odniesieniu do EFRROW we wniosku przewiduje się spadek stóp współfinansowania UE, podobnie jak w ramach innych europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych. Wraz z alokacją na rodzaje interwencji w ramach EFRROW umożliwi to w dużej mierze utrzymanie wsparcia publicznego na rzecz europejskich obszarów wiejskich na niezmiennym poziomie. Rozdział środków między państwami członkowskimi opiera się na obiektywnych kryteriach i wynikach osiągniętych w przeszłości.

Wnioski dotyczące reformy WPR zawierają przepisy zapewniające państwom członkowskim pewien poziom elastyczności w przydzielaniu alokacji na rodzaje interwencji w formie płatności bezpośrednich i rodzaje interwencji związane z rozwojem obszarów wiejskich oraz rozdziale środków na rodzaje interwencji w formie płatności bezpośrednich i określone sektorowe rodzaje interwencji. W przypadku gdy państwa członkowskie postanowią skorzystać z tej elastyczności, będzie to miało w ramach danych kwot finansowych konsekwencje finansowe, których nie można oszacować ilościowo na tym etapie.

3.1. Dział wieloletnich ram finansowych oraz wstępny wykaz nowych, proponowanych linii budżetowych po stronie wydatków⁴⁰

Dział wieloletnich ram finansowych	Linia budżetowa	Rodzaj środków	Wkład			
			państw EFTA ⁴²	krajów kandydujących ⁴³	państw trzecich	w rozumieniu art. [21 ust. 2 lit. b)] rozporządzenia finansowego
	Dział 3: Zasoby naturalne i środowisko	Zróżn. / niezróżn. ⁴¹				
3	[08.01.YY] EFRG – Nieoperacyjna pomoc techniczna	Niezróżn.	NIE	NIE	NIE	NIE

⁴⁰ Należy zachować niektóre z istniejących linii budżetowych, a numerację należy dostosować do nowej nomenklatury budżetowej (np. obecnie rozdziały 05 07 i 05 08). W związku ze zmianami we wniosku dotyczącym WPR nomenklatura może wymagać dostosowania.

⁴¹ Środki zróżnicowane / środki niezróżnicowane

⁴² EFTA: Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu

⁴³ Kraje kandydujące oraz w stosownych przypadkach potencjalne kraje kandydujące Bałkanów Zachodnich

Dział wieloletnich ram finansowych	Linia budżetowa	Rodzaj środków	Wkład			
	Dział 3: Zasoby naturalne i środowisko	Zróżn. / niezróżn. ⁴¹	państw EFTA ⁴²	krajów kandydujących ⁴³	państw trzecich	w rozumieniu art. [21 ust. 2 lit. b)] rozporządzenia finansowego
3	[08.01.YY] EFRROW – Nieoperacyjna pomoc techniczna	Niezróżn.	NIE	NIE	NIE	NIE
3	[08.01.YY] Agencje wykonawcze	Niezróżn.	NIE	NIE	NIE	NIE
3	[08.02.YY] Rezerwa rolna	Niezróżn.	NIE	NIE	NIE	NIE
3	[08.02.YY] Sektorowe rodzaje interwencji w ramach planu strategicznego WPR	Niezróżn.	NIE	NIE	NIE	NIE
3	[08.02.YY] Wydatki związane z rynkiem poza planem strategicznym WPR	Zróżn. i niezróżn.	NIE	NIE	NIE	NIE
3	[08.02.YY] Rodzaje interwencji w formie płatności bezpośrednich w ramach planu strategicznego WPR	Niezróżn.	NIE	NIE	NIE	NIE
3	[08.02.YY] Płatności bezpośrednie poza planem strategicznym WPR	Niezróżn.	NIE	NIE	NIE	NIE
3	[08.02.YY] EFRG – Operacyjna pomoc techniczna	Zróżn. i niezróżn.	NIE	NIE	NIE	NIE
3	[08.03.YY] Rodzaje interwencji związane z rozwojem obszarów wiejskich w ramach planu strategicznego WPR 2021–2027	Zróżn.	NIE	NIE	NIE	NIE
3	[08.03.YY] EFRROW – Operacyjna pomoc techniczna	Zróżn.	NIE	NIE	NIE	NIE
7	[08.01.YY] Wydatki związane z urzędnikami i pracownikami zatrudnionymi na czas określony w obszarze polityki „Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich”	Niezróżn.	NIE	NIE	NIE	NIE
7	[08.01.YY] Personel zewnętrzny i inne wydatki na zarządzanie w obszarze polityki „Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich”	Niezróżn.	NIE	NIE	NIE	NIE
7	[08.01.YY] Wydatki na sprzęt i usługi ICT w obszarze polityki „Rolnictwo	Niezróżn.	NIE	NIE	NIE	NIE

Dział wieloletnic h ram finansowyc h	Linia budżetowa	Rodzaj środków	Wkład			
	Dział 3: Zasoby naturalne i środowisko	Zróżn. / niezróżn. ⁴¹	państw EFTA ⁴²	krajów kandydując ych ⁴³	państw trzecich	w rozumieniu art. [21 ust. 2 lit. b)] rozporządzenia finansowego
	i rozwój obszarów wiejskich”					

Wykaz pozycji budżetowych w powyższej tabeli ma charakter wstępny i nie przesądza o nomenklaturze budżetowej, którą Komisja przedstawi w ramach rocznej procedury budżetowej.

3.2. Szacunkowy wpływ na wydatki

3.2.1. Synteza szacunkowego wpływu na wydatki

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Dział wieloletnich ram finansowych	3	Zasoby naturalne i środowisko
---	----------	-------------------------------

			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	po 2027 r.	OGÓŁ EM
08 02 YY – Rezerwa rolna	Środki na zobowiązania = środki na płatności	(1)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.		p.m.
08 02 YY – Sektorowe rodzaje interwencji w ramach planu strategicznego WPR ⁴⁴	Środki na zobowiązania = środki na płatności	(2)	2 044,116	2 066,584	2 091,060	2 115,010	2 139,737	2 165,443	2 192,347		14 814,294
08 02 YY – Wydatki związane z rynkiem poza planem strategicznym WPR	Środki na zobowiązania	(3)	638,309	638,309	638,309	638,309	638,309	638,309	638,309		4 468,163
	Środki na płatności	(4)	605,136	611,601	623,808	627,643	629,770	630,334	630,314	109,558	4 468,164
08 02 YY – Rodzaje interwencji w formie płatności bezpośrednich	Środki na zobowiązania = środki na płatności	(5)	37 392,689	37 547,129	37 686,679	37 802,859	37 919,038	38 035,217	38 151,396		264 535,007
08 02 YY – Płatności bezpośrednie poza planem strategicznym WPR	Środki na zobowiązania = środki na płatności	(6)	421,321	421,321	421,321	421,321	421,321	421,321	421,321		2 949,249

⁴⁴ Wzrost dotyczący sektorowych rodzajów interwencji w ramach WPR wynika z proponowanej alokacji na wsparcie sektora pszczelarskiego wynoszącej 60 mln EUR, a także zmian w wydatkach w sektorze owoców i warzyw, które nie są ograniczone pulą na poziomie UE, w związku z odnotowanym w przeszłości poziomem wykonania.

08 02 YY – EFRG – Operacyjna pomoc techniczna ⁴⁵	Środki na zobowiązania = środki na płatności ⁴⁶	(7)	71,000	71,000	71,000	71,000	71,000	71,000	71,000		497,000
08 01 YY – Środki administracyjne finansowane z EFRG ⁴⁷	Środki na zobowiązania = środki na płatności	(8)	13,000	13,000	13,000	13,000	13,000	13,000	13,000		91,000
67 01 i 67 02 – Dochody przeznaczone na EFRG	Środki na zobowiązania = środki na płatności	(9)	280,000	230,000	130,000	130,000	130,000	130,000	130,000		1 160,000
SUMA CZĄSTKOWA – EFRG	Środki na zobowiązania	(10)=(1+2+3+5+6+7+8-9)	40 300,435	40 527,343	40 791,369	40 931,499	41 072,405	41 214,290	41 357,373		286 194,715
	Środki na płatności	(11)=(1+2+4+5+6+7+8-9)	40 267,262	40 500,635	40 776,868	40 920,833	41 063,866	41 206,315	41 349,378	109,558	286 194,715

08 03 YY – Rodzaje interwencji związane z rozwojem obszarów wiejskich	Środki na zobowiązania	(12)	11 230,561	11 230,561	11 230,561	11 230,561	11 230,561	11 230,561	11 230,561		78 613,927
	Środki na płatności	(13)	786,139	3 703,699	6 314,312	7 860,977	9 356,414	10 331,700	11 025,236	29 235,450	78 613,927
08 03 YY – EFRROW – Operacyjna	Środki na zobowiązania =	(14)	22,147	22,147	22,147	22,147	22,147	22,147	22,147		155,029

⁴⁵ W tym również kwoty finansowane obecnie w ramach rozdziału 05 07 (Kontrola wydatków rolnych) i 05 08 (Strategia i koordynacja polityki w obszarze polityki „Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich”).

⁴⁶ Dla uproszczenia środki na pomoc techniczną w ramach EFRG są tutaj uznawane za nieodróżniane. Kwota zobowiązań pozostających do spłaty (RAL) jest nieznacząca w porównaniu z całkowitymi kwotami ujętymi w niniejszej ocenie skutków finansowych.

⁴⁷ W tym kwoty finansowane obecnie w pozycji 05 01 04 01 – Wydatki pomocnicze na Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji (EFRG) – Nieoperacyjna pomoc techniczna i 05 01 06 01 – Agencja Wykonawcza ds. Konsumentów, Zdrowia, Rolnictwa i Żywności – Wkład z programu promocji produktów rolnych

pomoc techniczna UE	środki na płatności ⁴⁸										
08 01 YY – Środki administracyjne finansowane z EFRROW	Środki na zobowiązania = środki na płatności	(15)	6,000	6,000	6,000	6,000	6,000	6,000	6,000		42,000
SUMA CZĄSTKOWA – EFRROW	Środki na zobowiązania	(16)=(12+14+15)	11 258,708	11 258,708	11 258,708	11 258,708	11 258,708	11 258,708	11 258,708		78 810,955
	Środki na płatności	(17)=(13+14+15)	814,286	3 731,846	6 342,459	7 889,124	9 384,561	10 359,847	11 053,383	29 235,450	78 810,955
OGÓŁEM środki na WPR	Środki na zobowiązania	=10+16	51 559,143	51 786,051	52 050,077	52 190,207	52 331,113	52 472,998	52 616,081		365 005,670
	Środki na płatności	=11+17	41 081,548	44 232,481	47 119,327	48 809,957	50 448,427	51 566,162	52 402,761	29 345,008	365 005,670

Suma poszczególnych kwot nie jest równa łącznej kwocie ze względu na zaokrąglenia.

⁴⁸ Dla uproszczenia środki na pomoc techniczną w ramach EFRROW są tutaj uznawane za niezróżnicowane. Kwota zobowiązań pozostających do spłaty (RAL) jest nieznaczna w porównaniu z całkowitymi kwotami ujętymi w niniejszej ocenie skutków finansowych.

Dział wieloletnich ram finansowych	7	„Wydatki administracyjne”
---	----------	----------------------------------

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	po 2027 r.	OGÓŁEM
Zasoby ludzkie		125,678	125,678	125,678	125,678	125,678	125,678	125,678		879,746
Pozostałe wydatki administracyjne		6,008	6,008	6,008	6,008	6,008	6,008	6,008		42,056
OGÓŁEM środki na DZIAŁ 7 wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania = środki na płatności	131,686	131,686	131,686	131,686	131,686	131,686	131,686		921,802

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	po 2027 r.	OGÓŁEM
OGÓŁEM środki z wszystkich DZIAŁÓW wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	51 690,829	51 917,737	52 181,763	52 321,893	52 462,799	52 604,684	52 747,767		365 927,472
	Środki na płatności	41 213,234	44 364,167	47 251,013	48 941,643	50 580,113	51 697,848	52 534,447	29 345,008	365 927,472

Suma poszczególnych kwot nie jest równa łącznej kwocie ze względu na zaokrąglenia.

3.2.2. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki administracyjne

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych
- ☒ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych, jak określono poniżej:

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Rok	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	OGÓŁEM
-----	------	------	------	------	------	------	------	--------

DZIAŁ 7 wieloletnich ram finansowych								
Zasoby ludzkie	125,678	125,678	125,678	125,678	125,678	125,678	125,678	879,746
Pozostałe wydatki administracyjne	6,008	6,008	6,008	6,008	6,008	6,008	6,008	42,056
Suma częściowa DZIAŁU 7 wieloletnich ram finansowych	131,686	131,686	131,686	131,686	131,686	131,686	131,686	921,802

Poza DZIAŁEM 7 ⁴⁹ wieloletnich ram finansowych								
Zasoby ludzkie	1,850	1,850	1,850	1,850	1,850	1,850	1,850	12,950
Pozostałe wydatki administracyjne	17,150	17,150	17,150	17,150	17,150	17,150	17,150	120,050
Suma częściowa poza DZIAŁEM 7 wieloletnich ram finansowych	19,000	19,000	19,000	19,000	19,000	19,000	19,000	133,000

Suma poszczególnych kwot nie jest równa łącznej kwocie ze względu na zaokrąglenia.

OGÓŁEM	150,686	150,686	150,686	150,686	150,686	150,686	150,686	1 054,802
---------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	------------------

Potrzeby w zakresie środków na zasoby ludzkie i inne wydatki o charakterze administracyjnym zostaną pokryte z zasobów dyrekcji generalnej już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyrekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyrekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

⁴⁹ Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie realizacji programów lub działań UE (dawne linie „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

3.2.2.1. Szacowane zapotrzebowanie na zasoby ludzkie

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich.
- ☒ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich, jak określono poniżej:

Wartości szacunkowe należy wyrazić w ekwiwalentach pełnego czasu pracy

Rok		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• Stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia (stanowiska urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony)								
W centrali i w biurach przedstawicielstw Komisji		845	845	845	845	845	845	845
W delegaturach		3	3	3	3	3	3	3
Badania naukowe								
• Personel zewnętrzny (w ekwiwalentach pełnego czasu pracy: EPC) – CA, LA, SNE, INT i JED ⁵⁰								
Dział 7								
Finansowanie z DZIAŁU 7 wieloletnich ram finansowych	- w centrali	57,75	57,75	57,75	57,75	57,75	57,75	57,75
	- w delegaturach	1	1	1	1	1	1	1
Finansowanie ze środków przydzielonych na program ⁵¹	- w centrali	29	29	29	29	29	29	29
	- w delegaturach							
Badania naukowe								
Inne (określić)								
OGÓŁEM		935,75	935,75	935,75	935,75	935,75	935,75	935,75

Potrzeby w zakresie zasobów ludzkich zostaną pokryte z zasobów DG już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyrekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyrekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

⁵⁰ CA = personel kontraktowy; LA = personel miejscowy; SNE = oddelegowany ekspert krajowy; INT = personel tymczasowy; JED = młodszy oddelegowany ekspert.

⁵¹ W ramach podpułapu na personel zewnętrzny ze środków operacyjnych (dawne linie „BA”).

3.2.3. *Udział osób trzecich w finansowaniu*

Wniosek/inicjatywa:

- ☒ nie przewiduje współfinansowania ze strony osób trzecich
- ☐ przewiduje współfinansowanie ze strony osób trzecich szacowane zgodnie z poniższymi szacunkami:

Środki w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Rok	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	OGÓŁEM
Określić organ współfinansujący								
OGÓŁEM środki objęte współfinansowaniem								

3.3. **Szacunkowy wpływ na dochody**

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie ma wpływu finansowego na dochody
- ☒ Wniosek/inicjatywa ma wpływ finansowy określony poniżej:
 - ☐ wpływ na zasoby własne
 - ☒ wpływ na dochody inne

Wskazać, czy dochody są przypisane do linii budżetowej po stronie wydatków ☒

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Linia budżetowa po stronie dochodów	Wpływ wniosku						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
67 01 i 67 02	280	230	130	130	130	130	130

W przypadku wpływu na dochody przeznaczone na określony cel należy wskazać linie budżetowe po stronie wydatków, które ten wpływ obejmie.

08 02 YY – Sektorowe rodzaje interwencji

08 02 YY – Rodzaje interwencji w formie płatności bezpośrednich

Pozostałe uwagi (np. metoda/wzór użyte do obliczenia wpływu na dochody albo inne informacje).

Zob. uwagi w pkt 3.